

Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика комитети

**КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ
УКУК БУЗУУЛАР ЖАНА
УКУК ТАРТИБИ**

2014-2018

Статистикалык жыйнак

Бишкек 2019

УДК 343:311
ББК 67.99 (2 КИ/8)

Редакциялык-басмалык кеңеш:

Төрага - А. Султанов
Мүчөлөр: - Н. Чуйков
- А. Оросбаев
- К. Исалиев
- А. Шакулов
- Ч. Турдубаева
- В. Бирюкова
- Э. Исенкулова

П 71 Кыргыз Республикасындагы укук бузуулар жана укук тартиби: Статистикалык жыйнак, Бишкек, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети, 2019-ж. 146 барак.

ISBN 978-9967-28-560-6

Жыйнак Кыргыз Республикасындагы кылмыштуулуктун жана укук тартибинин негизги көрсөткүчтөрүн мүнөздөгөн, 2014-2018-жылдардагы статистикалык маалыматтарды, анын ичинде адамдарды сатуу, аялдарга жана жашы жете электерге карата кылмыштар, үй-бүлөлүк зомбулук, ошондой эле виктимологиялык изилдөөнүн маалыматтарын камтыйт.

Мамлекеттик башкаруу органдарынын, укук коргоо органдарынын, илимий-изилдөө чөйрөлөрүнүн кызматкерлери, кылмыштуулук, укук жана социология проблемаларын изилдеген эксперттер жана башка кызыкдар адамдар үчүн.

Статистикалык маалыматтарды жалпыга маалымдоо каражаттарында жана илимий эмгектерде пайдаланууда, маалыматтык тарамдарда кагаз түрүндө, магниттик жана башка алып жүрүүчүлөрдө жайылтууда колдонуучу маалыматтын булагына шилтеме берүүгө милдеттүү (КРнын "Мамлекеттик статистика жөнүндө" Мыйзамынын 17-беренеси).

UNODC
Управление Организации Объединенных Наций
по наркотикам и преступности

Демократиялык процесстерди
изилдөө борбору

Америка Кошмо Штаттарынын Өкмөтүнүн жана БУУнун тынчтык куруу Фондунун финансылык колдоосунун алдындагы «Кылмыш-жазык юстициясы, кылмыштуулуктун жана коррупциянын алдын алуу» боюнча программанын алдында Кыргыз Республикасынын баңгизаттар жана кылмыштуулук боюнча БУУ Башкармалыгынын Программалык кеңесинин иштөөсүнүн алкагында басылып чыкты.

ООН
Миростроительство
Сохранение Мира

Басылма менен байланышкан кошумча маалыматтар үчүн төмөнкү дарек боюнча кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе к., 374,
телефон: 996 (312) 32-46-52; 66-40-40; 62-55-59;
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
Социалдык статистика бөлүмү.

Шарттуу белгилер:

- - кубулуш жок;
... - маалымат жок;
0,0 - көрсөткүчтүн мааниси өлчөө бирдигинен аз.

П 1203021100-18
ISBN 978-9967-28-560-6

УДК 343:311
ББК 67.99 (2 КИ/8)
©Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика комитети, 2019
интернет: www.stat.kg;
e-mail: nsc_mail@stat.kg

Бул жыйнак мамлекеттик статистика органдары тарабынан статистикалык байкоолордун ар түрдүү формаларын жүргүзүү жолу менен ишканалардан, уюмдардан, калктан алынган маалыматтардын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Жогорку соту, Кыргыз Республикасынын Жогорку Сотуна караштуу Сот департаменти, Кыргыз Республикасынын саламаттык сактоо министрлиги жана башка ведомстволор тарабынан берилген маалыматтардын негизинде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан даярдалды.

Катталган кылмыштардын саны жана анын түрлөрү, кылмыштуу кол салуулардын, жол-транспорттук кырсыктарынын негизинде каза болгондор, кылмыш жасагандар, жашы жете электердин кылмыштары жана соттолгондугу, аялдарга карата жасалган кылмыштуулук, үй бүлөлүк зомбулук жөнүндөгү маалыматтарды камтыйт. Кылмыш жасагандыгы үчүн кылмыш жоопкерчилигине тартылган адамдардын социалдык-демографиялык мүнөздөмөсү берилди. Маалыматтар бүтүндөй республика жана анын аймактары боюнча келтирилди.

Басылманын айрым бөлүктөрү Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүктөрүнө ылайык кылмыштуулуктун негизги көрсөткүчтөрүн мүнөздөөчү маалыматтар менен толукталды (1997-жылдын 1-октябрындагы №68 редакциясы).

Сот адилеттиги системасынын иши жөнүндө, жана ошондой эле Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин жана башка иликтөө органдарынын иш-аракеттерин мүнөздөгөн маалыматтар берилди.

Жыйнактын атайын бөлүмдөрү үй-бүлөлүк зомбулук тууралуу мамлекеттик органдардын жана кризистик борборлордун статистикаларына жана улуттук изилдөөлөрдөн алынган аялдардын виктимизациясына арналган.

Статистикалык маалыматтарды кыйла толук талдоо максатында жыйнакта абсолюттук көрсөткүчтөр менен катар эсептик көрсөткүчтөр келтирилет: кылмыштуулуктун жана соттолгондугу боюнча калктын 100 миңине эсептегендеги коэффициенттери жана кылмыш жоопкерчилигине жеткен калк; кылмыштуулуктун жалпы санынан кылмыштардын айрым түрлөрүнүн үлүшү жана башкалар. Жыйнак Кыргыз Республикасындагы Баңгизаттар жана кылмыштуулук боюнча БУУнун башкармалыгынын, ошондой эле «Демократиялык процесстерди изилдөө борбору» Коомдук фондунун техникалык көмөктөшүүсүндө басылып чыкты.

УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИНИН БАШКА НЕГИЗГИ БАСЫЛМАЛАРЫ

«Кыргызстан сандарда»

Ыкчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн 2018-ж. социалдык-экономикалык абалын мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдар менен салыштырылып берилди. Калк, анын жумуштуулугу жана жашоо деңгээли, социалдык чөйрөнүн өнүгүүсү, ошондой эле экономиканын айрым тармактарынын абалдары жөнүндө маалыматтар берилди. Жыйнак ишканалардан, уюмдардан, калктан каттоолорду, тандалма изилдөөлөрдү жана башка статистикалык байкоолордун түрлөрүн өткөрүү жолу менен алынган маалыматтардын, Кыргыз Республикасынын министрликтеринин жана ведомстволорунун маалыматтарынын негизинде даярдалды. Тиражы: 120 нуска.

«Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы - 2014-2018»

Жалпысынан республика жана анын региондору боюнча такталган дайындарга негизделген кеңири маалыматты камтыйт. Социалдык чөйрө, илим жана инновациялар, маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, баалар жана тарифтер жөнүндө дайындар көрсөтүлдү. Улуттук эсептер тутуму, республиканын чарба жүргүзүүчү субъектилери, чакан жана орто ишкердик, инвестициялар жөнүндө маалыматтар камтылды. Экономиканын айрым тармактарындагы абал чагылдырылды. Тышкы экономикалык ишмердик республиканын төлөм теңдеми жана тышкы соодасы жөнүндө маалыматтар менен берилди. Тиражы: 80 нуска.

«Кыргыз Республикасынын социалдык тенденциялары»

Бир нече жылдардын ичиндеги республиканын социалдык чөйрөсүндө болуп жаткан көрүнүштөрдү жана процесстерди толук чагылдыруучу аналитикалык басылма. Басылмага түшүндүрүүчү текст менен толукталган 70тен ашык график жана 100гө жакын таблица камтылган. Берилген маалыматтар эл аралык методологияга ылайык эсептелди. Тиражы: 50 нуска.

«Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери - 2014-2018»

Улуттук эсеп тутумундагы көрсөткүчтөрдү түзүүнүн жана өз ара байланышуунун принциптери, негизги түзүмдөрү жана алардын айрым компоненттери баяндалат, республиканын ички дүң продуктун өндүрүү, түзүү, бөлүштүрүү жана пайдалануу жөнүндөгү жалпыланган маалыматтарды камтыган эсеп тутуму берилет. Тиражы: 30 нуска.

«2016 жылдагы Кыргыз Республикасынын товарларын жана кызмат көрсөтүүлөрөн өндүрүүнүн жана пайдалануунун тармактар аралык тендеми («Чыгымдар-Чыгарылыш» таблицалары) Кеңейтилген программа боюнча»

Негизги жана сатылып алынган бааларда товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча таблицалар, негизги жана сатылып алынган баалардагы товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн агымдарынын ырааттуулугу жана башка маалыматтар («Чыгымдар-Чыгарылыш» таблицалары). Тираж 10 нуска.

«Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы - 2014-2018»

Жыйнак администрациялык-аймактык түзүлүш, калктын санынын өзгөрүлүшү, жыныстык-курактык жана улуттук курам, Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча жайгашышы тууралуу, төрөт жана өлүм, никелешүү жана ажырашуу, миграциясы ж.б. жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Тираж 80 нуска.

«Кыргыз Республикасынын өнөр жайы - 2014-2018»

Басылмада 2018-ж. өнөр жайдын жалпы республика боюнча өнүгүшүн мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдарга салыштырылып берилди. Продукциянын айрым түрлөрүнүн өндүрүлүшү жана аймактар боюнча маалыматтар берилди. Тиражы: 55 нуска.

«Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы - 2014-2018»

Көрсөтүлгөн мезгилде айыл чарбасында түзүлгөн тенденциялардын талдоосун камтыйт. Айыл чарба продукциясынын республика жана аймактар боюнча өндүрүлүшү жана сатып өткөрүлүшү жөнүндө маалыматтар берилди. Тиражы: 60 нуска.

«Кыргыз Республикасындагы инвестициялар - 2014-2018»

2018-ж. республиканын инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди. Тиражы: 55 нуска.

«Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу - 2014-2018»

Жыйнакта Кыргыз Республикасынын жана региондорунун ички соодасынын абалы жөнүндө статистикалык маалыматтар, ошондой эле методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 50 нуска.

«Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары - 2014-2018»

Жалпысынан республика жаан анын региондору боюнча юридикалык жактардын маалыматтык-коммуникациялык технологияларынын абалын жана пайдаланылышын талдоону камтыйт. Тиркемелерде экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана менчик формалары боюнча МКТнын абалы туурасында толук маалыматтар берилди. Тиражы: 35 нуска.

«Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы - 2014-2018»

Экономиканын реалдуу жана финансы секторундагы ишканалардын финансылык көрсөткүчтөрүнүн кыскача талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 55 нуска.

«Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы - 2014-2018»

Мезгилдеги тышкы сооданын өнүгүшүндө түзүлгөн тенденциялардын талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 50 нуска

«Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли - 2014-2018»

Улутстатком тарабынан үй чарбаларга жыл сайын өткөрүлүүчү текшерүүлөргө ылайык, кедейчилик көрсөткүчтөрүнүн, калктын кирешелери жана чыгымдары, тамактануунун энергетикалык баалуулугу жөнүндө маалыматтардын талдоосун камтыйт. Калкты социалдык жактан камсыздоо жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 120 нуска.

«Иш менен камсыз кылуу жана жумушсуздук»

Басылма 2018-ж. өткөрүлгөнү чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча даярдалды. Аймагы, жынысы, билим деңгээли, экономикалык ишмердигинин түрү, иштеген жумушу ж.б. боюнча бөлүштүрүлгөн экономикалык активдүү, иштеген жана жумушсуз калк жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Тиражы: 55 нуска.

«Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик - 2014-2018»

Чакан жана орто ишканалардын, дыйкан (фермер) чарбаларынын жана жеке ишкерлердин ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча статистикалык маалыматтар берилди. Тиражы: 60 нуска.

«Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги - 2014-2018»

2018-ж. чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча кыскача талдоо жана статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырылып берилди. Тиражы: 50 нуска.

«Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер»

Калктын саны жана түзүмү, жашоонун узактыгы, оорулар, билим берүү, экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча жумуштуулук, башкаруу органдарындагы өкүлчүлүк жөнүндө маалыматтар гендерлик өңүттө берилди. Тиражы: 50 нуска.

«Кыргызстандагы туризм - 2014-2018»

Республикадагы туризм чөйрөсүндөгү жумуштуулук, туристтердин агымы, эс алуу кызмат көрсөтүүлөрү жана туризм мекемелер тарамы жөнүндө маалыматтар берилди. Тиражы: 60 нуска.

«Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө - 2014-2018»

Жыйнакта айлана-чөйрөнүн абалын, ага экологиялык таасир этүүнүн динамикасын, ошондой эле аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн маалыматтар берилди. Тираж 70 нуска.

МАЗМУНУ

Кириш сөз.....5

1. КАТТАЛГАН КЫЛМЫШ

Таблица 1.1: Катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны.....14

График 1.1: 2018-жылы катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны.....15

Таблица 1.2: Айрым категориядагы адамдар жасаган, катталган кылмыштардын саны.....15

Таблица 1.3: Аялдарга каршы жасалган кылмыштардын саны.....16

График 1.2: 2018-жылы аялдарга каршы жасалган кылмыштардын саны.....16

Таблица 1.4: Катталган кылмыштардын саны аймактар боюнча.....17

График 1.3: 2018-жылы катталган кылмыштардын саны аймактар боюнча.....17

Таблица 1.5: Оор жана өзгөчө оор кылмыштар аймактар боюнча.....18

График 1.4: 2018-жылдагы оор жана өзгөчө оор кылмыштар аймактар боюнча.....18

Таблица 1.6: Кылмыштуу кол салуулардан каза болгондордун саны аймактар боюнча.....19

График 1.5: 2018-жылы кылмыштуу кол салуулардан каза болгондордун саны аймактар боюнча.....19

Таблица 1.7: Жол-транспорт кырсыктары жана алардагы жабыркагандар.....20

График 1.6: Жол-транспорт кырсыктарынан каза болгондор жана жаракат алгандар.....20

График 1.7: Мас абалдагы айдоочулардын күнөөсү менен жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында каза болгондор жана жаракат алгандар.....20

Таблица 1.8: Жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында өлгөндөрдүн саны аймактар боюнча.....21

График 1.8: 2018-жылы жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында каза болгондордун саны аймактар боюнча.....21

Таблица 1.9: Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык катталган кылмыштардын түзүмү.....22

График 1.9: Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык катталган кылмыштардын түзүмү.....22

Таблица 1.10: Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнө ылайык катталган кылмыштардын саны.....22

График 1.10: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнө ылайык катталган кылмыштардын саны.....24

Таблица 1.11: Инсанга каршы катталган кылмыштардын саны.....24

График 1.11: 2018-жылы инсанга каршы катталган кылмыштардын саны.....26

Таблица 1.12: Экономика чөйрөсүндөгү катталган кылмыштардын саны.....26

График 1.12: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү катталган кылмыштардын саны.....28

Таблица 1.13: Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы катталган кылмыштардын саны.....28

Таблица 1.14: Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштардын саны.....30

График 1.13: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы катталган кылмыштардын саны.....31

Таблица 1.15: Аскердик кылмыштардын жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштардын саны.....32

2. КЫЛМЫШ КЫЛГАН АДАМДАР

Таблица 2.1: Кылмыштын түрлөрү боюнча кылмыш жасаган адамдардын саны.....34

График 2.1: 2018-жылы кылмыштын түрлөрү боюнча кылмыш кылган адамдардын саны...35

Таблица 2.2: Адамдардын айрым категориялары кылган кылмыштардын саны.....35

Таблица 2.3: Кылмыш кылган адамдардын курамы.....36

График 2.2: Кылмыш кылган адамдардын курамы, жынысы боюнча.....37

Таблица 2.4: Кылмыш кылып кармалган адамдардын саны, жынысы жана аймактар боюнча.....37

График 2.3: 2018-жылы жынысы жана аймактар боюнча кылмыш жасаган адамдарды бөлүштүрүү.....38

Таблица 2.5: Оор жана өзгөчө оор кылмыш кылып кармалган адамдардын саны, жынысы жана аймактар боюнча.....38

Таблица 2.6: Кылмышты алкогольдун таасири менен кылып кармалган адамдардын саны, аймактар боюнча.....	39	Таблица 3.2: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгондордун саны.....	57
График 2.4: 2018-жылы кылмышты алкогольдун таасири менен кылып кармалган адамдардын саны, аймактар боюнча.....	39	График 3.2: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгондордун саны, жынысы боюнча.....	58
Таблица 2.7: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык кылмыш кылган адамдардын саны.....	40	Таблица 3.3: Соттолгондордун курамы.....	58
График 2.5: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык кылмыш кылган адамдардын саны.....	42	График 3.3: Жашы курагы боюнча соттолгондордун курамы.....	58
Таблица 2.8: Инсанга каршы кылмыш кылган адамдардын саны.....	42	Таблица 3.4: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык соттолгондордун саны.....	59
График 2.6: 2018-жылы инсанга каршы кылмыш кылган адамдардын саны.....	45	График 3.4: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык соттолгондордун саны.....	61
Таблица 2.9: Экономика чөйрөсүндөгү кылмыш кылган адамдардын саны.....	45	Таблица 3.5: Инсанга каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	62
График 2.7: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыш кылган адамдардын саны.....	47	График 3.5: 2018-жылы инсанга каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	64
Таблица 2.10: Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыш кылган адамдардын саны.....	48	Таблица 3.6: Экономика чөйрөсүндөгү кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	65
Таблица 2.11: Мамлекеттик бийликке каршы кылмыш кылган адамдардын саны.....	50	График 3.6: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	67
График 2.8: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыш кылган адамдардын саны.....	53	График 3.7: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыш үчүн соттолгондордун саны, жынысы боюнча.....	67
График 2.9: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыш кылган адамдардын саны жынысы боюнча.....	53	Таблица 3.7: Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	67
Таблица 2.12: Аскердик кылмышты жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыш кылган адамдардын саны.....	53	Таблица 3.8: Мамлекеттик бийликке каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	70
График 2.10: 2018-жылы аскердик кылмыштарды жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыш кылган адамдардын саны, жынысы боюнча.....	54	График 3.8: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны.....	73
		График 3.9: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны, жынысы боюнча.....	73
		Таблица 3.9: Аскердик кылмыштар жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны.....	73
		График 3.10: 2018-жылы аскердик кылмыштар жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны	74
		Таблица 3.10: Эркинен ажыратуу мөөнөттөрү боюнча соттолгондордун саны.....	74

3. СОТТОЛГОНДОРДУН САНЫ, АЛАРДЫН КУРАМЫ ЖАНА ЖАЗА ЧАРАЛАРЫ

Таблица 3.1: Кылмыштын түрлөрү боюнча мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен жазага тартылгандардын саны.....	56
График 3.1: 2018-жылы кылмыштардын түрлөрү боюнча мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен жазага тартылгандардын саны..	57

4. ЖАШЫ ЖЕТЕ ЭЛЕК БАЛДАРДЫН КЫЛМЫШТУУЛУГУ ЖАНА СОТТОЛГОНДУГУ

Таблица 4.1: Жашы жете электер тарабынан жасалган, кылмыштын түрлөрү боюнча саны.....	76
График 4.1: 2018-жылы жашы жете электер тарабынан жасалган кылмыштын түрлөрү боюнча саны.....	77
Таблица 4.2: Кылмыш кылып кармалган жашы жете электердин курамы.....	77
Таблица 4.3: Жашы жете электер кылган кылмыштардын саны.....	78
График 4.2: Кылмыш кылган жашы жете электердин саны, жынысы боюнча.....	78
График 4.3: 2018-жылы жашы жете электер тарабынан жасалган кылмыштардын саны, аймактар боюнча.....	78
Таблица 4.4: Кылмыш кылган жашы жете электердин саны, аймактар боюнча.....	79
График 4.4: 2018-жылы кылмыш кылган жашы жете электердин саны, аймактар боюнча.....	79
Таблица 4.5: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык, жашы жете электерди жасаган кылмыштары боюнча бөлүштүрүү....	80
График 4.5: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык, жашы жете электерди жасаган кылмыштары боюнча бөлүштүрүү.....	80
Таблица 4.6: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылган жашы жете электердин саны.....	81
График 4.6: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылган жашы жете электердин саны.....	83
Таблица 4.7: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылып соттолгон жашы жете электердин саны.....	83
График 4.7: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылып соттолгон жашы жете электердин саны.....	84
Таблица 4.8: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгон жашы жете электердин курамы.....	84

График 4.8: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгон жашы жете электердин курамы, жынысы боюнча.....**85**

Таблица 4.9: Сот тарабынан белгиленген жазанын чаралары боюнча жазага тартылган жашы жете электерди бөлүштүрүү.....**85**

График 4.9: Сот тарабынан белгиленген жазанын чаралары боюнча жазага тартылган жашы жете электерди бөлүштүрүү.....**85**

Таблица 4.10: Эркинен ажыратуу мөөнөттөрү боюнча соттолгон жашы жете электердин саны.....**86**

График 4.10: 2018-жылы эркиндигинен ажыратууга соттолгон жашы жете электердин саны, корутунду мөөнөтү боюнча.....**86**

Таблица 4.11: Жашы жете электерге карата катталган кылмыштардын саны.....**87**

5. АДАМ САТУУ

Таблица 5.1: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны.....**91**

График 5.1: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны.....**91**

Таблица 5.2: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштар жана кылмыш кылып кармалган адамдардын саны, аймактар боюнча.....**92**

График 5.2: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын жана кылмыш кылып кармалган адамдардын саны.....**94**

Таблица 5.3: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын саны.....**95**

Таблица 5.4: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык адам сатууга байланыштуу кылмыш кылып кармалган адамдардын саны.....**96**

Таблица 5.5: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык, адам сатууга байланыштуу кылмыш үчүн жаза жоопкерчилигине тартылган адамдардын саны.....**96**

Таблица 5.6: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык, адам сатууга байланыштуу сот инстанцияларына келип түшкөн жана каралган кылмыш иштеринин саны.....**97**

6. ҮЙ-БҮЛӨЛҮК ЗОМБУЛУК

Таблица 6.1: Кризистик борборлорго, аксакалдар сотторуна жана башка адистештирилген мекемелерге кайрылгандардын саны жынысы боюнча....**100**

График 6.1: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын саны жынысы боюнча.....**101**

Таблица 6.2: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жынысы жана курактык топтору боюнча саны.....**101**

Таблица 6.3: Үй-бүлөлүк зомбулукту жасаган (убактылуу коргоо ордерлери берилген) катталган адамдардын саны, жынысы жана аймактар боюнча.....**102**

График 6.2: Берилген коргоо ордерлеринин саны.....**103**

График 6.3: 2018-жылы берилген коргоо ордерлеринин саны, жынысы жана аймактар боюнча.....**103**

Таблица 6.4: Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркагандардын саны, жынысы боюнча.....**104**

График 6.4: Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркагандардын саны, жынысы жана курактык топтору боюнча.....**104**

Таблица 6.5: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча козголгон кылмыш иштеринин саны.....**105**

График 6.5: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча сотко жөнөтүлгөн козголгон кылмыш иштеринин саны.....**105**

Таблица 6.6: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча сот тарабынан каралган административдик укук бузуулар жана кылмыш иштеринин саны.....**105**

График 6.6: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча сот тарабынан каралган административдик укук бузуулар жана кылмыш иштеринин саны.....**106**

Таблица 6.7: Зомбулуктун түрлөрү жана курактык топтору боюнча үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркаган адамдардын саны.....**106**

График 6.7: Зомбулуктун түрлөрү боюнча үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркаган адамдардын саны.....**107**

Таблица 6.8: Үй-бүлөлүк зомбулук фактысы боюнча саламаттык сактоо органдарына кайрылган адамдардын саны.....**107**

7. СОТ АДИЛЕТТИГИ ТУТУМУНУН ИШМЕРДИГИ

Таблица 7.1: Сот инстанцияларына түшкөн жана каралган иштердин саны.....**110**

График 7.1: 2018-жылы соттук кароого түшкөн иштердин саны.....**110**

Таблица 7.2: Сот инстанцияларына келип түшкөн жана каралган административдик укук бузуулар жөнүндө иштердин саны.....**111**

Таблица 7.3: Административдик укук бузуулар тууралуу каралган иштердин жыйынтыгы боюнча сот тарабынан административдик жаза-чаралардын саны.....**111**

Таблица 7.4: Сот тарабынан каралган жарандык иштердин саны.....**112**

Таблица 7.5: Соттор тарабынан каралган жарандык доо өндүрүштөгү иштеринин саны.....**113**

8. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БАШКЫ ПРОКУРАТУРА ОРГАНДАРЫНЫН, КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЧКИ ИШТЕР МИНИСТРЛИГИНИН ЖАНА БАШКА ИЛИКТӨӨ ОРГАНДАРЫНЫН ИШМЕРДИГИ

График 8.1: 2018- жылы алгачкы иликтөө органдары тарабынан өндүрүшкө кабыл алган иштердин саны.....**116**

Таблица 8.1: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан өндүрүшкө кабыл алынган иштердин саны.....**117**

Таблица 8.2: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны.....**118**

Таблица 8.3: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан инсанга каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны.....	119
Таблица 8.4: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны.....	120
Таблица 8.5: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны.....	122
Таблица 8.6: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны.....	125
Таблица 8.7: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан аскердик кылмыш боюнча жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны.....	127
Таблица 8.8: Мыйзамдардын аткарылышына көзөмөл кылган Башкы прокуратура органдарынын ишмердиги.....	128
Таблица 8.9: Башкы прокуратура органдары тарабынан аныкталган мыйзамдуулуктун айрым беренелери боюнча мыйзам бузуулардын саны.....	128
Таблица 8.10: Башкы прокуратура органдары тарабынан коррупцияга каршы иш-аракеттери жөнүндө мыйзам бузуулардын саны.....	129
Таблица 8.11: Башкы прокуратура органдары тарабынан адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин сактоо чөйрөсүндө мыйзам бузуулардын саны.....	129
Таблица 8.12: Башкы прокуратура органдары тарабынан аныкталган жашы жете электердин кызыкчылыктары жана укуктары жөнүндө мыйзам бузуулардын саны.....	130

9. КӨП КӨРСӨТКҮЧТӨР БОЮНЧА КЛАСТЕРДИК ИЗИЛДӨӨ

Таблица 9.1. Үй бүлөдөгү зомбулукка карата болгон мамиле (аялдар).....	133
График 9.1: Көрсөтүлгөн жагдайларда күйөөсү өзүнүн аялын сабоого укуктуу деп эсептеген шаардык жана айылдык аялдардын пайыздык үлүшү.....	134
Таблица 9.2. Коопсуздукту сезүү (аялдар).....	135
График 9.2: Коопсуздукту сезүү (аялдар). Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз баратканда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдарды пайыздык үлүшүн бөлүштүрүү.....	136
Таблица 9.3. Коопсуздукту сезүү (аялдар).....	136
График 9.3: Коопсуздукту сезүү (аялдар). Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдарды пайыздык бөлүштүрүү.....	138
Таблица 9.4: Талап-тоноонун жана кол салуулардын курмандыктары (аялдар).....	138
График 9.4: Талап-тоноонун жана кол салуулардын курмандыктары (аялдар). Курмандыгы болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү.....	139

МЕТОДОЛОГИЯЛЫК ТҮШҮНДҮРМӨЛӨР.....140

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИНИН 2020-ЖЫЛЫ ЧЫГАРА ТУРГАН БАСЫЛМАЛАРЫНЫН ГРАФИГИ141

КАТТАЛГАН КЫЛМЫШ

1. КАТТАЛГАН КЫЛМЫШ

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин маалыматтары боюнча, акыркы беш жылдын ичинде республикада катталган кылмыштуулуктун санынын көбөйүүсү байкалууда. Ошентип, эгерде 2014-жылы 27 миңден ашуун кылмыш катталган болсо, 2018-жылы алардын саны 30 миңге жакын адамды түзгөн, бул дээрлик 10 пайызга көп.

2018-жылы катталган кылмыштардын жалпы санынын ичинен эң чоң үлүшү уурулукка (39 пайыз), алдамчылыкка (15 пайызга жакын), ээнбаштыкка (8 пайыз) баңги заттарды мыйзамсыз жүгүртүүгө байланышкан кылмыштарга (5 пайыз) туура келди.

Ошону менен бирге, 2014-жылга салыштырганда талап-тоноого (2,8 эсеге), паракорлукка (2,5 эсеге), баңги заттарын мыйзамсыз жүгүртүү жана уурулукка (1,5 эсеге) байланыштуу кылмыштардын санынын бир кыйла кыскаруулары байкалган.

Катталган кылмыштуулуктун саны калктын 100 000не эсептегенде 2014-жылы 485тен 2018-жылы 490го чейин көбөйгөн. (Таблица 1.1).

Таблица 1.1: Катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Катталган кылмыштар - бардыгы	27 070	29 100	27 481	27 706	29 718
анын ичинде:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	320	305	267	256	203
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү	268	220	237	240	230
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	334	285	248	206	235
карактоо	380	359	283	246	160
тоноо	1 266	1 175	969	987	956
уурулук	9 029	9 894	9 292	10 032	11 557
алдамчылык	2 600	3 322	4 095	3 734	4 362
паракорлук	122	123	100	57	45
баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	1 955	1 864	1 738	1 571	1 424
ээнбаштык	2 561	2 470	2 085	2 069	2 426
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	535	574	523	440	520
башка кылмыштар	7 700	8 509	7 644	7 868	7 600
Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Катталган кылмыштар - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	1,2	1,0	1,0	0,9	0,7
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү	1,0	0,8	0,9	0,9	0,8
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	1,2	1,0	0,9	0,7	0,8
карактоо	1,4	1,2	1,0	0,9	0,5
тоноо	4,7	4,1	3,5	3,6	3,2
уурулук	33,3	34,0	33,8	36,2	38,9
алдамчылык	9,6	11,4	14,9	13,5	14,7
паракорлук	0,5	0,4	0,4	0,2	0,2
баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	7,2	6,4	6,3	5,7	4,8
ээнбаштык	9,5	8,5	7,6	7,5	8,2
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	2,0	2,0	1,9	1,6	1,7
башка кылмыштар	24,8	26,1	24,7	24,2	23,4
Катталган кылмыштар калктын 100 000ине алгандагы саны	485	510	472	466	490

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу сот департаменти, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.1: 2018-жылы катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны

2018-жылы 2014-жылга салыштырганда жашы жете электер жасаган жана алардын катышуусу менен кылмыштардын санынын өсүшү (дээрлик 2 эсе) белгиленди. Кайра жасалган кылмыштардын саны эки эсеге көбөйгөн: эгерде 2014-жылы мурда кылмыш жасаган адамдар тарабынан жасалган 524 кылмыш катталса, 2018-жылы анын саны 1199 учурга жетти. 2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу баңгизаттан мас абалында жасалган (3,7 эсеге), ошондой эле уюшулган топтор жасаган кылмыштардын кыйла өскөнү байкалды. Муну менен катар, 2014-жылга салыштырганда алкогольдук мас абалында жасалган кылмыштардын саны тескерисинче, үчтөн бир бөлүгүнөн ашык (34 пайызга) азайды (Таблица 1.2).

Таблица 1.2: Айрым категориядагы адамдар жасаган, катталган кылмыштардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыш - бардыгы	27 070	29 100	27 481	27 706	29 718
анын ичинен кылмыш кылгандар:					
жашы жете электер жана алардын катышуусу менен	876	1 071	812	878	1 716
кылмышты мурун кылган адамдар	524	758	492	225	1 199
кылмышты топтошуп кылгандар	2 698	3 191	2 813	2 791	2 798
анын ичинен уюштурулган топто	13	22	9	16	26
алкоголдун таасири менен	333	324	239	174	249
баңги заттардын таасири менен	12	22	12	10	44

2018-жылы республиканын аймагында аялдарга карата 9,3 миң кылмыш катталган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 23 пайызга көп. Аялдарга карата жасалган кылмыштардын жарымынан көбү (52 пайыз же 4,8 миң учур) кылмыштардын жалпы санынын ичинен уурулукка туура келди, бул 2014-жылга караганда үчтөн бир бөлүккө (36 пайызга) көп. Ошол эле учурда, ушул мезгил ичинде талап - тоноолордун саны 1,5 эсе азайып, ал эми ээнбаштык учуру 18 пайызга кыскарган.

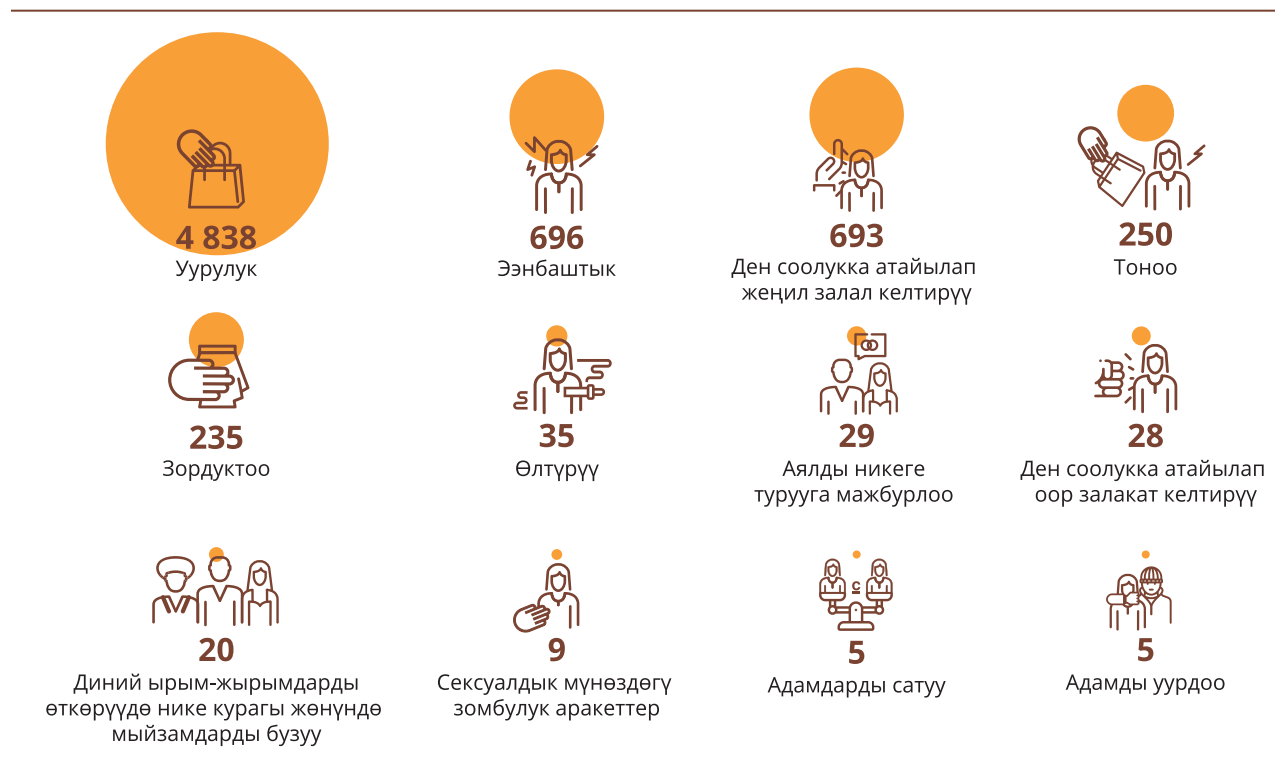
2014-жылга салыштырмалуу ден соолукка атайылап жеңил зыян келтирүү (дээрлик 2 эсе), ошондой эле никеге турууга мажбурлоо (1,3 эсе) сыяктуу аялдарга карата кылмыш жасоо үлүшү өскөн. 2018-жылы биринчи жолу диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузууга байланышкан аялдарга карата 20 кылмыш катталган (Таблица 1.3).

Таблица 1.3: Аялдарга каршы жасалган кылмыштардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыштардын - бардыгы	7 527	8 401	8 213	7 995	9 285
анын ичинен:					
өлтүрүү	84	75	62	53	35
ден соолукка атайылап оор залакат келтирүү	30	33	37	33	28
кыйноо	7	4	2	4	3
зордуктоо	334	285	248	206	235
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер	18	19	16	16	9
ден соолукка атайылап жеңил залал келтирүү	353	488	439	412	693
адамды уурдоо	5	13	8	9	5
адамдарды сатуу	4	1	2	1	5
аялды никеге турууга мажбурлоо	22	18	14	25	29
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу	-	-	-	-	20
уурулук	3 548	3 741	3672	3 977	4 838
тоноо	377	339	272	258	250
ээнбаштык	849	809	677	636	696

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.2: 2018-жылы аялдарга каршы жасалган кылмыштардын саны

Беш жылдык мезгил аралыгында Бишкек, Ош шаарлары жана Чүй областы эң криминогендик бойдон калган. 2018 - жылы 14 жаштагы жана андан улуу курактагы 100 миң калкка эсептегенде катталган кылмыштардын саны Бишкек шаарында орто республикалык деңгээлден 2,5 эсе, Ош шаарында - 1,7 эсе жана Чүй облусунда - 9 пайызга жогору болгон. Нарын жана Талас облустары кыйла коопсуз болуп эсептелип, анда жазык жоопкерчилиги курагындагы калктын 100 миңине карата кылмыштуулук коэффициенти орто республикалык деңгээлден дээрлик эки эсе төмөн. (Таблица 1.4).

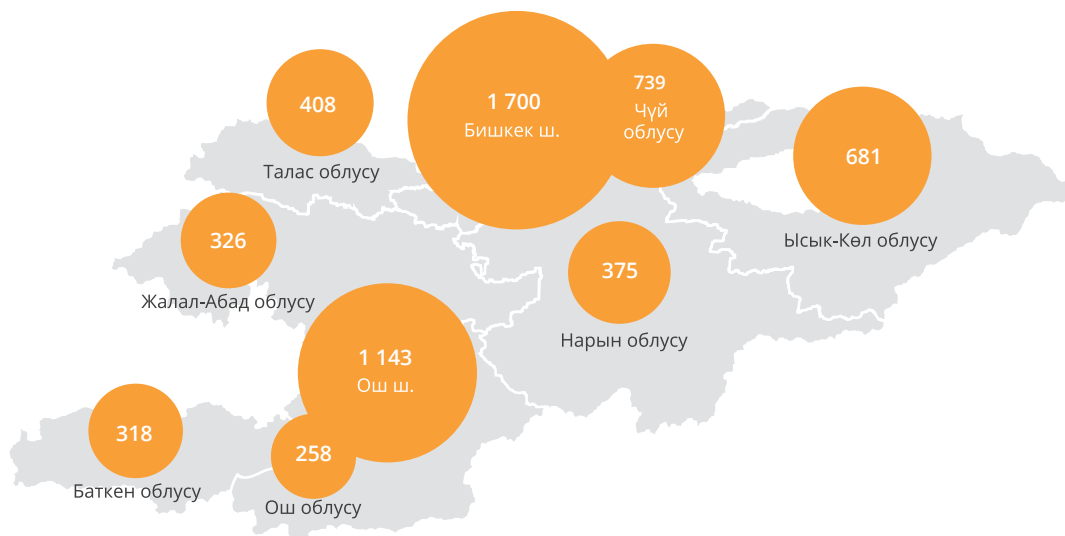
Таблица 1.4: Катталган кылмыштардын саны аймактар боюнча

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Кыргыз Республикасы	27 070	29 100	27 481	27 706	29 718
Баткен облусу	839	914	744	852	1 107
Жалал-Абад облусу	2 622	2 552	2 469	2 454	2 674
Ысык-Көл облусу	2 232	2 252	2 044	2 158	2 322
Нарын облусу	569	621	638	704	733
Ош облусу	2 294	2 370	2 151	2 168	2 284
Талас облусу	771	733	712	640	708
Чүй облусу	5 454	6 246	6 290	5 831	4 886
Бишкек ш.	9 782	10 856	10 179	10 642	12 620
Ош ш.	2 507	2 556	2 253	2 257	2 372
14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине					
Кыргыз Республикасы	658	697	649	644	679
Баткен облусу	257	275	221	249	318
Жалал-Абад облусу	343	328	312	305	326
Ысык-Көл облусу	686	686	616	642	681
Нарын облусу	307	331	336	366	375
Ош облусу	278	282	251	249	258
Талас облусу	474	445	425	376	408
Чүй облусу	867	982	977	894	739
Бишкек ш.	1 399	1 532	1 416	1 457	1 700
Ош ш.	1 277	1 287	1 119	1 102	1 143

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.3: 2018-жылы катталган кылмыштардын саны аймактар боюнча

(14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине)

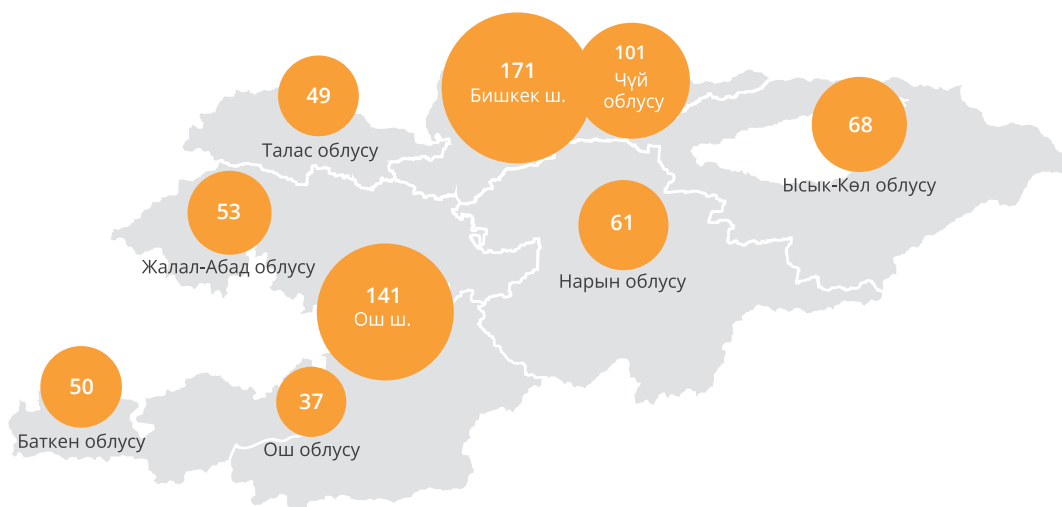
Катталган оор жана өзгөчө оор кылмыштардын эң көп саны (14 жаш жана андан улуу жаштагы 100 миң калкка 99 учур) 2014-2015-жылдарда белгиленген. 2018-жылы бул көрсөткүч Бишкек шаарында орточо республикалык деңгээлден 2,1 эсеге, Ош шаарында - 1,7 эсеге жана Чүй облусунда - 22 пайызга ашты (Таблица 1.5).

Таблица 1.5: Оор жана өзгөчө оор кылмыштар аймактар боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Кыргыз Республикасы	4 073	4 124	3 933	3 973	3 420
Баткен облусу	211	169	177	151	163
Жалал-Абад облусу	565	604	601	584	408
Ысык-Көл облусу	289	276	256	255	220
Нарын облусу	102	81	98	113	113
Ош облусу	361	400	366	414	311
Талас облусу	118	97	105	93	79
Чүй облусу	894	861	831	940	638
Бишкек ш.	1 204	1 354	1 245	1 141	1 209
Ош ш.	329	282	254	282	279
14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине					
Кыргыз Республикасы	99	99	93	92	83
Баткен облусу	65	51	52	44	50
Жалал-Абад облусу	74	78	76	73	53
Ысык-Көл облусу	89	84	77	76	68
Нарын облусу	55	43	52	59	61
Ош облусу	44	48	43	48	37
Талас облусу	73	59	63	55	49
Чүй облусу	142	135	129	144	101
Бишкек ш.	172	191	173	156	171
Ош ш.	168	142	126	138	141

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.4: 2018-жылдагы оор жана өзгөчө оор кылмыштар аймактар боюнча
(14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине)

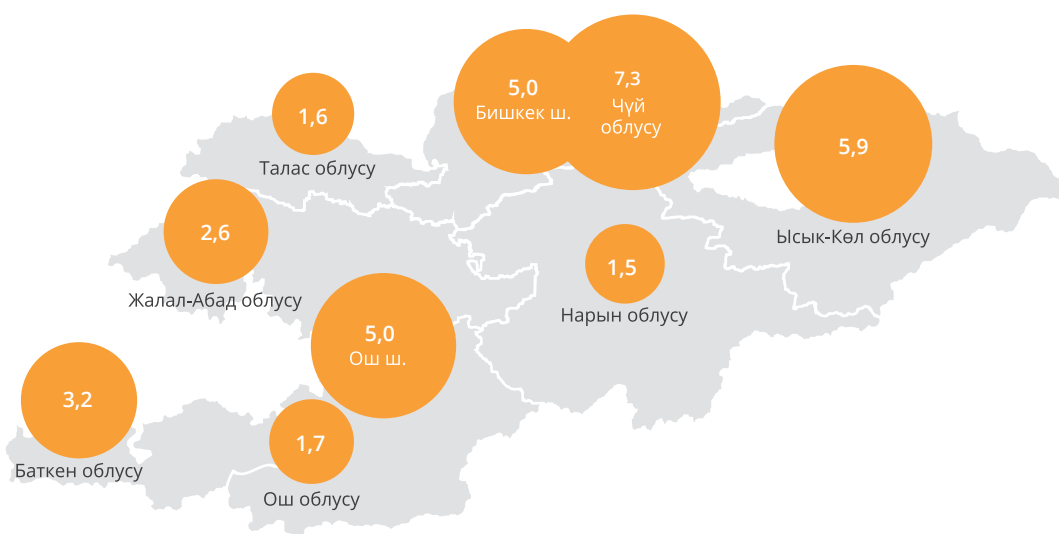
Жалпы республика боюнча кылмыштуу кол салуулардын натыйжасында каза болгондордун саны 2014-жылы 314 адамдан 2018-жылы 234 адамга чейин азайган. 100 миң калкка эсептегенде ушундай кол салуулардан курман болгондордун эң көп саны Чүй (7 адамдан ашык) жана Ысык-Көл облустарында (6 адамга жакын), ошондой эле Бишкек жана Ош шаарларында (5 адамдан) катталган (Таблица 1.6).

Таблица 1.6: Кылмыштуу кол салуулардан каза болгондордун саны аймактар боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Кыргыз Республикасы	314	301	244	276	234
Баткен облусу	13	10	8	5	15
Жалал-Абад облусу	48	42	35	27	29
Ысык-Көл облусу	34	33	27	27	28
Нарын облусу	15	13	9	7	4
Ош облусу	18	27	17	18	21
Талас облусу	8	1	8	12	4
Чүй облусу	85	92	80	85	67
Бишкек ш.	75	67	50	73	52
Ош ш.	18	16	10	22	14
14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине					
Кыргыз Республикасы	5,6	5,3	4,2	4,6	3,9
Баткен облусу	3,0	2,3	1,8	1,1	3,2
Жалал-Абад облусу	4,6	4,0	3,2	2,4	2,6
Ысык-Көл облусу	7,6	7,3	5,9	5,8	5,9
Нарын облусу	5,8	4,9	3,4	2,6	1,5
Ош облусу	1,6	2,4	1,5	1,5	1,7
Талас облусу	3,4	0,4	3,3	4,8	1,6
Чүй облусу	10,0	10,6	9,1	9,4	7,3
Бишкек ш.	7,8	6,9	5,0	7,1	5,0
Ош ш.	7,1	6,2	3,8	8,1	5,0

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.5: 2018-жылы кылмыштуу кол салуулардан каза болгондордун саны аймактар боюнча
(14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине)

2018-жылы адамдардын өлүмүнө же жаракат алышына алып келген жол-транспорт кырсыктарынын (ЖТК) саны 2014-жылга салыштырмалуу 16 пайызга төмөндөдү. Чоң кишилер жана балдар жабыр тарткан ЖТК көпчүлүк бөлүгү алкогольдук мас абалында жеке транспорттун ээлеринин күнөөсү боюнча жасалган (7 пайыздан ашык). 2015-жылга чейин транспорт кырсыктарынын натыйжасында каза болгондордун санынын өсүшү байкалган, андан кийин, 2016-жылдан баштап ал (2018-ж. 59 адамга чейин) төмөндөгөнү белгиленген. Жаракат алгандарды айта турган болсок, алардын саны 2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу 1,4 эсеге азайган (Таблица 1.7).

Таблица 1.7: Жол-транспорт кырсыктары жана алардагы жабыркагандар

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Өлүмгө же адамдардын жаракат алуусуна алып келген, катталган жол-транспорт кырсыктарынын саны, ирет	7 119	7 066	5 868	6 346	5 995
анын ичинен балдардын катышуусу менен	1 455	1 426	1 575	1 432	1 418
Жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында өлгөндөрдүн саны, адам	1 022	1 060	938	907	716
анын ичинен балдар	112	96	128	104	87
Жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында жабыркагандардын саны, адам	10 510	10 402	8 892	9 568	9 160
анын ичнен балдар	1 616	1 637	1 754	1 622	1 656
Мас абалындагы айдоочунун күнөөсү менен					
Өлүмгө же адамдардын жаракат алуусуна алып келген, катталган жол-транспорт кырсыктарынын саны, ирет	568	536	509	586	426
Жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында өлгөндөрдүн саны, адам	84	104	82	85	59
Жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында жабыркагандардын саны, адам	982	941	840	929	716

Булак: Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.6: Жол-транспорт кырсыктарынан каза болгондор жана жаракат алгандар

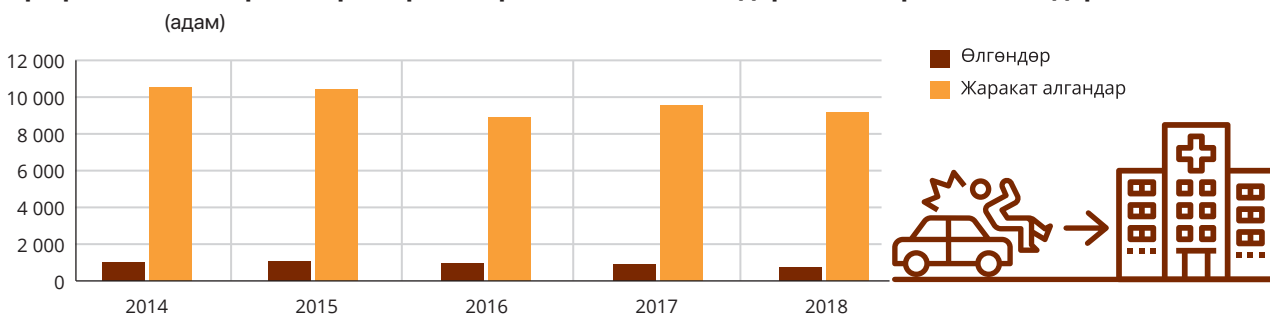
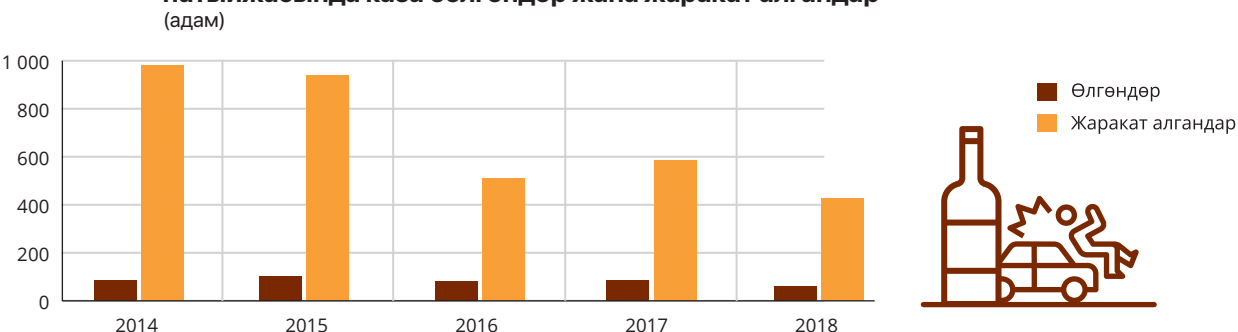

График 1.7: Мас абалдагы айдоочулардын күнөөсү менен жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында каза болгондор жана жаракат алгандар

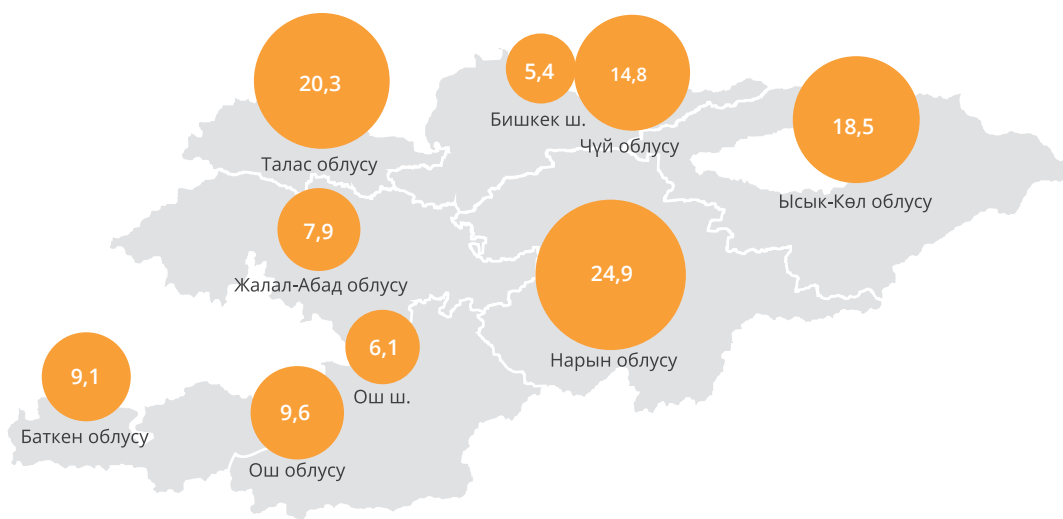
Жол-транспорттук кырсыктардын натыйжасында каза болгондордун саны айрым бир төмөндөө тенденциясына ээ - 100 миң калкка карата 15 адамдан 2014-жылы 11 адамга чейин 2018-жылы. 2018-жылы 100 миң калкка эсептегенде, жол-транспорттук кырсыктардын кесепетинен каза болгондордун саны Нарын (25 адам), Талас (20 адам), Ысык-Көл (18 адам) жана Чүй (15 адам) облустарында республика боюнча орточо мааниден кыйла ашты. Ошол эле учурда жол-транспорт кырсыктарынан болгон өлүмдүн эң төмөн көрсөткүчтөрү (орто республикалык деңгээлден дээрлик эки эсеге төмөн) Бишкек жана Ош шаарларында белгиленген (Таблица 1.8).

Таблица 1.8: Жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында өлгөндөрдүн саны аймактар боюнча
(калктын 100 000ине)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	15,3	15,6	13,4	13,7	11,0
Баткен облусу	12,0	15,8	11,0	13,6	9,1
Жалал-Абад облусу	11,8	12,7	11,1	8,6	7,9
Ысык-Көл облусу	23,9	27,8	22,8	25,8	18,5
Нарын облусу	28,9	30,8	19,7	26,5	24,9
Ош облусу	15,5	12,4	11,7	11,8	9,6
Талас облусу	21,6	16,0	17,4	15,6	20,3
Чүй облусу	20,0	20,5	18,2	19,9	14,8
Бишкек ш.	7,8	9,1	8,5	8,6	5,4
Ош ш.	10,5	12,5	10,0	7,7	6,1

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

График 1.8: 2018-жылы жол-транспорт кырсыктарынын натыйжасында каза болгондордун саны аймактар боюнча
(калктын 100 000ине)

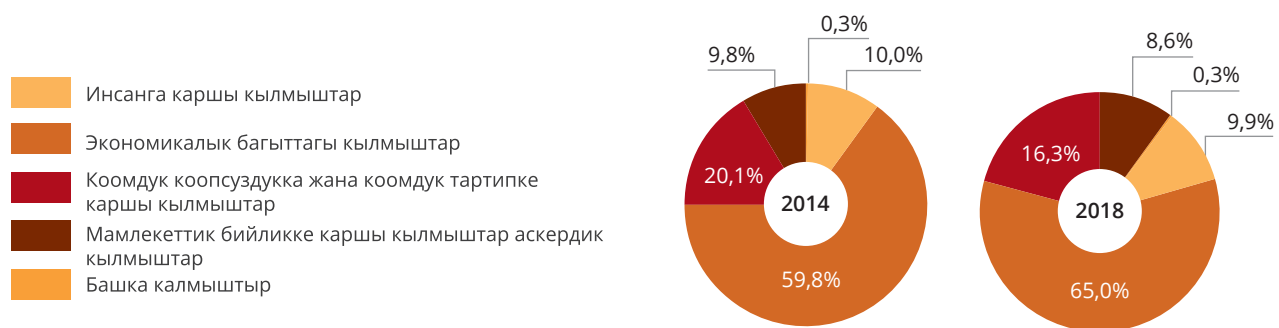

Катталган кылмыштардын түзүмүндө экономика чөйрөсүндө кылмыштардын үлүшүнүн өсүү тенденциясы 2014-жылы 60 пайыздан 2018-жылы 65 пайызга чейин, жана тескерисинче, коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштардын үлүшүнүн, тиешелүүлүгүнө жараша, 20 пайыздан 16 пайызга чейин төмөндөөсү байкалды. Каралып жаткан мезгилде кылмыштардын жалпы санында инсанга каршы кылмыштардын саны 10 пайыз деңгээлинде сакталып калган. Ал эми кылмыштардын башка түрлөрүн алганда, алардын үлүшү олуттуу өзгөрүүлөргө дуушар болгон жок жана кылмыштуулук түзүмүндө бир пайыздан кем пайызды түздү (Таблица 1.9).

Таблица 1.9: Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык катталган кылмыштардын түзүмү
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыштар - бардыгы	100	100	100	100	100
алардын ичинде:					
инсанга каршы кылмыштар	10,0	9,8	9,5	8,6	9,9
экономикалык багыттагы кылмыштар	59,8	62,3	63,7	65,7	65,0
коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	20,1	18,3	17,3	16,6	16,3
мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	9,8	9,3	9,2	8,8	8,6
башка кылмыштар	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3

График 1.9: Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык катталган кылмыштардын түзүмү
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

2018-жылы экономика тармагында катталган кылмыштардын саны 2014-ж. салыштырганда 18 пайызга көбөйгөн, анын ичинен 95 пайызы менчикке каршы кылмыштарды түзгөн. Мындай кылмыштар 14 жаш жана андан улуу курактагы 100 миң калкка 2018-жылы 449 учуру катталган, бул кылмыштын башка түрлөрүнүн арасында ушундай эле көрсөткүчтөн кыйла жогору.

Каралып жаткан мезгилде коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштардын саны 2014-жылы 5,4 миңден 2018-жылы 4,8 миңге чейин төмөндөө тенденциясына ээ болгон.

Мындан айырмаланып, инсанга каршы жасалган кылмыштардын саны 2014-жылга салыштырмалуу өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштардын өсүшүнүн эсебинен дээрлик 10 пайызга көбөйгөн (1,4 эсеге), ал эми ошол эле учурда үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы катталган кылмыштардын саны 3 эсеге төмөндөгөн.

Беш жылдык мезгил ичинде мамлекеттик бийликке каршы катталган кылмыштардын, аскердик кылмыштардын санынын бир аз төмөндөшү белгиленген, ал эми дүйнөнүн коопсуздугуна жана тынчтыгына каршы жасалган кылмыштардын саны бир канча көбөйдү (Таблица 1.10).

Таблица 1.10: Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнө ылайык катталган кылмыштардын саны

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыштар - бардыгы	27 070	29 100	27 481	27 706	29 718	657,7	697,0	648,6	643,7	679,1
Инсанга каршы кылмыштар	2 695	2 842	2 611	2 391	2 949	65,6	68,1	61,6	55,6	67,4
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	1 710	1 851	1 692	1 655	2 373	41,5	44,3	39,9	38,5	54,2

1.10 табл. уландысы

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	104	114	79	72	39	2,5	2,7	1,9	1,7	0,9
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	437	440	365	346	359	10,6	10,5	8,6	8,0	8,2
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	57	41	52	40	45	1,4	1,0	1,2	0,9	1,0
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	387	396	423	278	133	9,5	9,5	10,0	6,5	3,0
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	16 185	18 130	17 496	18 212	19 318	393,2	434,3	412,9	423,1	448,8
менчикке каршы кылмыштар	15 526	17 470	16 858	17 442	18 527	377,2	418,4	397,9	405,2	423,3
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	535	529	492	667	705	13,0	12,7	11,6	15,5	16,1
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	124	131	146	103	86	3,0	3,1	3,4	2,4	2,0
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	5 445	5 331	4 761	4 589	4 835	132,3	127,7	112,4	106,6	110,5
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	2 780	2 736	2 376	2 471	2 715	67,5	65,5	56,1	57,4	62,1
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	2 030	1 953	1 786	1 636	1 522	49,3	46,8	42,2	38,0	34,8
экологиялык кылмыштар	98	64	69	38	70	2,4	1,5	1,6	0,9	1,6
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	537	577	530	443	527	13,0	13,8	12,5	10,3	12,1
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	2 665	2 712	2 515	2 432	2 542	64,7	65,0	60,2	58,3	60,9
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	150	159	214	242	317	3,6	3,8	5,1	5,6	7,2
кызматтык кылмыштар	1 231	1 029	843	795	1 136	29,9	24,6	19,9	18,5	26,0
сот адилеттигине каршы кылмыштар	352	320	334	241	241	8,6	7,7	7,9	5,6	5,5
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	932	1 204	1 124	1 154	848	22,6	28,8	26,5	26,8	19,4

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Аскердик кылмыштар	59	28	48	30	45	1,4	0,7	1,1	0,7	1,0
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	21	57	50	52	30	0,5	1,4	1,2	1,2	0,7

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.10: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнө ылайык катталган кылмыштардын саны

2018-жылы инсанга каршы 2,9 миң кылмыш катталган, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 9,4 пайызга көбөйгөн. Мындай кылмыштардын түзүмүндө негизги үлүштү адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна (80,5 пайыз) каршы жасалган кылмыштар, инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы жасалган кылмыштар (12,2 пайыз) жана башкалар түзгөн. Ошентип, 100 000 калка карата эсептегенде инсанга каршы кылмыштардын саны 65,6 дан 2014-ж. 67,4кө 2018-ж. чейин көбөйгөн.

2014-жылга салыштырмалуу адамдардын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы, алардын арасында адам уурдоо жана адамдарды сатуу, ошондой эле үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы катталган кылмыштардын саны 60 пайыздан ашык кыскарган.

Инсандын жыныстык кол тийбестигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштардын саны төмөндөгөнү белгиленди (1,3 эсе), ошол эле учурда 16 жашка чыга электер менен жыныстык катнашка жана башка жыныстык мүнөздөгү башка иш-аракеттерге байланыштуу кылмыштардын жана ыглас аракеттердин саны бир нечеге көбөйгөн (Таблица 1.11).

Таблица 1.11: Инсанга каршы катталган кылмыштардын саны

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Инсанга каршы катталган кылмыштар - бардыгы	2 695	2 842	2 611	2 391	2 949	65,6	68,1	61,6	55,6	67,4
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш анын ичинде:	1 710	1 851	1 692	1 655	2 373	41,5	44,3	39,9	38,5	54,2
өлтүрүү (97-берене)	314	298	257	250	193	7,6	7,1	6,1	5,8	4,4
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	268	220	237	240	230	6,5	5,3	5,6	5,6	5,3
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	456	504	439	375	446	11,1	12,1	10,4	8,7	10,2
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	577	727	670	635	1 407	14,0	17,4	15,8	14,8	32,1
башка кылмыштар	95	102	89	155	97	2,3	2,4	2,1	3,6	2,2

1.11 табл. уландысы

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар анын ичинде:	104	114	79	72	39	2,5	2,7	1,9	1,7	0,9
адамды уурдоо (123-берене)	51	68	55	48	20	1,2	1,6	1,3	1,1	0,5
адамды сатуу (124-берене)	19	9	7	2	8	0,5	0,2	0,2	0,0	0,2
башка кылмыштар	34	37	17	22	11	0,8	0,9	0,4	0,5	0,3
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар анын ичинде:	437	440	365	346	359	10,6	10,5	8,6	8,0	8,2
зордуктоо (129-берене)	334	285	248	206	235	8,1	6,8	5,9	4,8	5,4
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	35	56	46	46	30	0,9	1,3	1,1	1,1	0,7
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	41	44	32	39	46	1,0	1,1	0,8	0,9	1,1
ыплас аракеттер (133-берене)	24	43	26	51	42	0,6	1,0	0,6	1,2	1,0
башка кылмыштар	3	12	13	4	6	0,1	0,3	0,3	0,1	0,1
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар анын ичинде:	57	41	52	40	45	1,4	1,0	1,2	0,9	1,0
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	42	30	39	31	31	1,0	0,7	0,9	0,7	0,7
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	9	5	10	4	7	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2
башка кылмыштар	6	6	3	5	7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар анын ичинде:	387	396	423	278	133	9,5	9,5	10,0	6,5	3,0
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	9	3	7	7	3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	33	23	25	31	35	0,8	0,6	0,6	0,7	0,8
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (ст. 155-1-берене)	-	-	-	-	20	-	-	-	-	0,5
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	79	103	95	123	18	1,9	2,5	2,2	2,9	0,4
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	254	260	284	107	39	6,2	6,2	6,7	2,5	0,9
башка кылмыштар	12	7	12	10	18	0,4	0,2	0,3	0,2	0,4

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.11: 2018-жылы инсанга каршы катталган кылмыштардын саны

2014-2018-жылдар аралыгында экономика чөйрөсүндө катталган кылмыштардын санынын жыл сайын өсүшү белгиленген, 2016-жылдан тышкары, мында алардын саны өткөн жылга салыштырмалуу 3,5 пайызга төмөндөгөн. Экономика чөйрөсүндө 2018-жылы 19,3 миң кылмыш катталган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 19,4 пайызга жогору. Мындай кылмыштардын санынын өсүшү алдамчылыктын (68 пайызга) жана уурулуктун (28 пайызга) олуттуу көбөйүшү менен шартталган. Муну менен катар, талап-тоноолордун саны 2014-ж. салыштырмалуу төрттөн бирге кыскарды, ал эми карактап кол салуулардын саны тең жарымына кыскарды (Таблица 1.12).

Таблица 1.12: Экономика чөйрөсүндөгү катталган кылмыштардын саны

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Экономика чөйрөсүндөгү катталган кылмыштар – бардыгы	16 185	18 130	17 496	18 212	19 318	393,2	434,3	412,9	423,1	441,4
Менчикке каршы кылмыштар анын ичинде:	15 526	17 470	16 858	17 442	18 527	377,2	418,4	397,9	405,2	423,3
уурдоо (164-берене)	9 029	9 894	9 292	10 032	11 557	219,4	237,0	219,3	233,1	264,1
мал уурдоо (165-берене)	981	901	858	1 154	640	23,8	21,6	20,3	26,8	14,6
алдамчылык (166-берене)	2 600	3 322	4 095	3 734	4 362	63,2	79,6	96,6	86,8	99,7
тоноо (167-берене)	1 266	1 175	969	987	956	30,8	28,1	22,9	22,9	21,8
каракчылык (168-берене)	380	359	283	246	160	9,2	8,6	6,7	5,7	3,7
опуза талап (170-берене)	80	112	95	101	83	1,9	2,7	2,2	2,3	1,9
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	349	369	332	323	273	8,5	8,8	7,8	7,5	6,2
автомобилди же башка автототранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	311	273	245	194	203	7,6	6,5	5,8	4,5	4,6
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	32	34	31	29	14	0,8	0,8	0,7	0,7	0,3

1.12 табл. уландысы

КАТТАЛГАН КЫЛМЫШ

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	23	55	10	10	10	0,6	1,3	0,2	0,2	0,2
башка кылмыштар	475	976	648	632	269	11,5	23,4	15,3	14,7	6,1
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	535	529	492	667	705	13,0	12,7	11,6	15,5	16,1
анын ичинде:										
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	83	111	120	121	102	2,0	2,7	2,8	2,8	2,3
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	3	12	13	4	6	0,1	0,3	0,3	0,1	0,1
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	113	49	44	54	25	2,7	1,2	1,0	1,3	0,6
контрабанда (204-берене)	104	132	79	174	181	2,5	3,2	1,9	4,0	4,1
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	47	49	12	35	37	1,1	1,2	0,3	0,8	0,8
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	89	71	80	84	108	2,2	1,7	1,9	2,0	2,5
башка кылмыштар	88	110	128	175	226	2,1	2,6	3,0	4,1	5,2
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	124	131	146	103	86	3,0	3,1	3,4	2,4	2,0
анын ичинде:										
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдалануу (221-берене)	45	54	89	57	56	1,1	1,3	2,1	1,3	1,3
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	42	39	42	31	11	1,0	0,9	1,0	0,7	0,3
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	36	38	15	15	19	0,9	0,9	0,4	0,3	0,4
башка кылмыштар	1	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.12: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү катталган кылмыштардын саны

18 527

Менчикке каршы кылмыштар

705

Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар

86

Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар

Жалпысынан республика боюнча 2018-жылы коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 11,2 пайызга төмөндөгөн, ал эми 100 миң калкка эсептегенде ал 2014-жылы 132 кылмыштан 2018-жылы 110 кылмышка чейин кыскарган.

Өткөн жылдардагыдай эле, 2018-жылы коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар арасында ээнбаштык учурларынын үлүшү 89 пайызды түзүү менен эң чоң болгон. Беш жылдык мезгил ичинде 14 жаш курактагы жана андан улуу 100 миң калкка карата эсептегенде ээнбаштык учурларынын саны бир аз азайгандыгы белгиленген, 2014-жылы 62,2тен 2018-жылы 55,4ге чейин.

2018-ж. калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштардын негизги үлүшү баңги каражаттарын сатып өткөрүү максатын көздөбөстөн мыйзамсыз сактоого (71,6 пайызга) жана сатуу максаты менен баңги заттарын сактоого (18,5 пайызга) байланышкан кылмыштарга туура келди, башка кылмыштардын үлүшүнө (баңги заттуу өсүмдүктөрдү себүү жана өстүрүү, баңги заттардын контрабандасы, көмүскө жайларды уюштуруу жана кармоо, баңги заттарды керектөө ж.б.) жалпысынан 9,9 пайыз туура келген.

Катталган экологиялык кылмыштардын саны 2014-жылы 98 учурдан 2018-жылы 70ке чейин кыскарды.

Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы дээрлик бардык кылмыштар (98 пайыз) транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу менен байланышкан, ал эми 2014-жылдан тартып алардын саны дээрлик өзгөргөн жок. Беш жылдык мезгилде республикада компьютердик маалымат чөйрөсүндө эки кылмыш катталган (Таблица 1.13).

Таблица 1.13: Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы катталган кылмыштардын саны

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы катталган кылмыштар – бардыгы	5 445	5 331	4 761	4 589	4 835	132,3	127,7	112,4	106,6	110,5
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар анын ичинде:	2 780	2 736	2 376	2 471	2 715	67,5	65,5	56,1	57,4	62,1
терроризм актысы (226-берене)	1	5	8	23	1	0,0	0,1	0,2	0,5	0,0
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдан өтүшү (226-4-берене)	-	-	2	40	33	-	-	0,0	0,9	0,8
ээнбаштык (234-берене)	2 561	2 470	2 085	2 069	2 426	62,2	59,2	49,2	48,1	55,4

1.13 табл. уландысы

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	183	208	219	276	217	4,4	5,0	5,2	6,4	5,0
башка кылмыштар	35	53	62	63	38	0,9	1,3	1,5	1,5	0,9
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	2 030	1 953	1 786	1 636	1 522	49,3	46,8	42,2	38,0	34,8
анын ичинде:										
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	1 228	1 223	1 137	1 133	1 090	29,8	29,3	26,8	26,3	24,9
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	543	525	471	353	281	13,2	12,6	11,1	8,2	6,4
баңгизаттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	34	39	33	20	21	0,8	0,9	0,8	0,5	0,5
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	65	49	43	37	52	1,6	1,2	1,0	0,9	1,2
башка кылмыштар	160	117	102	93	78	3,9	2,8	2,4	2,2	1,8
Экологиялык кылмыштар	98	64	69	38	70	2,4	1,5	1,6	0,9	1,6
анын ичинде:										
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	4	7	7	8	4	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	78	35	41	17	43	1,9	0,8	1,0	0,4	1,0
башка кылмыштар	16	22	21	13	23	0,4	0,5	0,5	0,3	0,5
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	537	577	530	443	527	13,0	13,8	12,5	10,3	12,0
анын ичинде:										
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	534	574	523	440	520	13,0	13,7	12,3	10,2	11,9
башка кылмыштар	3	3	7	3	7	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	1	-	1	-	-	0,0	-	0,0	-
анын ичинде:										
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	1	-	1	-	-	0,0	-	0,0	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы 2,5 миң кылмыш катталган, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 4,7 пайызга кыскарган. Мындай кылмыштардын жалпы санынын олуттуу үлүшүн кызматтык кылмыштар (44,7 пайыз) жана башкаруу тартибине каршы кылмыштар (33,3 пайыз) ээлейт. Алардын эң чоң үлүшү документтердин, мамлекеттик сыйлыктардын, штамптардын, мөөрлөрдүн жана бланктардын шалаакылыгына жана жасалышына байланышкан кылмыштарга туура келген (Таблица 1.14).

Таблица 1.14: Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштардын саны

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Мамлекеттик бийликке каршы катталган кылмыштар - бардыгы	2 665	2 712	2 515	2 432	2 541	64,7	65,0	59,4	56,5	58,1
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар анын ичинде:	150	159	214	242	317	3,6	3,8	5,1	5,6	7,2
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	75	58	26	60	18	1,8	1,4	0,6	1,4	0,4
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	42	81	167	159	230	1,0	1,9	3,9	3,7	5,3
башка кылмыштар	33	20	21	23	69	0,8	0,5	0,5	0,5	1,6
Кызматтык кылмыштар анын ичинде:	1 231	1 029	843	795	1 136	29,9	24,6	19,9	18,5	26,0
коррупция (303-берене)	17	13	4	10	18	0,4	0,3	0,1	0,2	0,4
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	745	588	503	508	705	18,1	14,1	11,9	11,8	16,1
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	133	135	71	70	95	3,2	3,2	1,7	1,6	2,2
кыйноо (305-1-берене)	7	13	10	7	8	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	26	11	14	12	23	0,6	0,3	0,3	0,3	0,5
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	12	6	11	12	9	0,3	0,1	0,3	0,3	0,2
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	88	85	73	41	33	2,1	2,0	1,7	1,0	0,8
пара берүү (314-берене)	34	29	19	10	6	0,8	0,7	0,4	0,2	0,1
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	90	76	52	53	79	2,2	1,8	1,2	1,2	1,8
шалаакылык (316-берене)	56	50	55	61	145	1,4	1,2	1,3	1,4	3,3
башка кылмыштар	23	23	31	11	15	0,6	0,6	0,7	0,3	0,3
Сот адилеттигине каршы кылмыштар анын ичинде:	352	320	334	241	241	8,6	7,7	7,9	5,6	5,5
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	14	12	20	18	10	0,3	0,3	0,5	0,4	0,2

1.14 табл. уландысы

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	206	179	161	135	128	5,0	4,3	3,8	3,1	2,9
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	79	65	85	51	55	1,9	1,6	2,0	1,2	1,3
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	26	19	22	16	6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,1
башка кылмыштар	27	45	46	21	42	0,7	1,1	1,1	0,5	1,0
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	932	1 204	1 124	1 154	848	22,6	28,8	26,5	26,8	19,4
анын ичинде:										
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	91	82	69	64	79	2,2	2,0	1,6	1,5	1,8
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	191	167	179	107	144	4,6	4,0	4,2	2,5	3,3
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	215	338	310	342	8	5,2	8,1	7,3	7,9	0,2
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	247	386	382	342	351	6,0	9,2	9,0	7,9	8,0
өзүм билемдик (353-берене)	154	196	166	238	202	3,7	4,7	3,9	5,5	4,6
башка кылмыштар	34	35	18	61	64	0,8	0,8	0,4	1,4	1,4

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 1.13: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы катталган кылмыштардын саны

1 136

Кызматтык кылмыштар

848

Башкаруу тартибине каршы кылмыштар

317

Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар

241

Сот адилеттигине каршы кылмыштар

Республиканын аймагында 2018-жылы 45 аскердик кылмыш катталган, бул 2014-жылга караганда 24 пайызга аз. Алардын санынын дээрлик жарымы бөлүктү же кызмат өтөгөн ордун өз эркинче таштап кетүүгө, ал эми 18 пайызга жакын аскерден качууга байланышкан кылмыштарга туура келди (Таблица 1.15).

Таблица 1.15: Аскердик кылмыштардын жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштардын саны

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган аскердик кылмыштар – бардыгы	59	28	48	30	45	1,4	0,7	1,1	0,7	1,0
анын ичинде:										
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	2	5	4	2	7	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2
бөлүктү же кызмат ордун өз эркинче таштап кетүү (359-берене)	43	15	28	13	22	1,0	0,4	0,7	0,3	0,5
аскерден качуу (360-берене)	10	6	10	7	8	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
башка кылмыштар	4	2	6	8	8	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	21	57	50	52	30	0,5	1,4	1,2	1,2	0,7
анын ичинде:										
жалданмачылык (375-берене)	21	57	50	52	30	0,5	1,4	1,2	1,2	0,7

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

2

**КЫЛМЫШ КЫЛГАН
АДАМДАР**

2. КЫЛМЫШ КЫЛГАН АДАМДАР

Кылмыш жасап аныкталган адамдардын саны 2014-жылы 16,4 миңден 2018-жылга 19,6 миңге чейин же жалпысынан 20 пайызга көбөйдү. Ошол эле убакта, карактап кол салган адамдардын саны тескерисинче, 1,7 эсеге, паракорлук - 2 эсеге, адам өлтүрүү жана өлтүрүү үчүн кол салуу - үчтөн бир эсеге көбүрөөккө (35 пайызга) кыскарган.

2018-жылы кылмыш жасагандардын эң чоң үлүшү уурулук (21 пайыз), ээнбаштык (13 пайыз), алдамчылык (10 пайыз), карактоо жана тоноо (6 пайыз), баңги заттар менен байланышкан кылмыш (6 пайыз) жасаган адамдарга туура келген (Таблица 2.1).

Таблица 2.1: Кылмыштын түрлөрү боюнча кылмыш жасаган адамдардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Адам					
Кылмыш кылган адамдар - бардыгы	16 367	16 757	16 607	15 888	19 619
анын ичинде кылмыш жасагандар:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	326	305	254	272	241
ден соолукка атайылап оор зыян келтирүү	265	240	251	223	261
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	317	258	227	198	225
карактап кол салуу	463	462	337	297	277
тоноо	933	930	837	824	902
уурулук	3 414	3 765	3 628	3 546	4 178
алдамчылык	1 061	1 309	1 548	1 577	1 947
паракорлук	93	82	72	79	44
баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	1 336	1 259	1 421	1 190	1 252
ээнбаштык	2 272	2 269	2 150	2 064	2 636
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	497	479	473	375	484
башка кылмыштар	5 390	5 399	5 409	5 243	7 172
Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Кылмыш кылган адамдар - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде кылмыш жасагандар:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	2,0	1,8	1,5	1,7	1,2
ден соолукка атайылап оор зыян келтирүү	1,6	1,4	1,5	1,4	1,3
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	1,9	1,5	1,4	1,2	1,1
карактап кол салуу	2,8	2,8	2,0	1,9	1,4
тоноо	5,7	5,5	5,0	5,2	4,6
уурулук	20,9	22,5	21,8	22,3	21,3
алдамчылык	6,5	7,8	9,3	9,9	9,9
паракорлук	0,6	0,5	0,4	0,5	0,2
баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	8,2	7,5	8,6	7,5	6,4
ээнбаштык	13,9	13,5	12,9	13,0	13,4
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	3,0	2,9	2,8	2,4	2,5
башка кылмыштар	32,9	32,2	32,6	33,0	36,6
Кылмыш кылган адамдардын саны калктын 100 000 адамына	293	294	285	267	323

График 2.1: 2018-жылы кылмыштын түрлөрү боюнча кылмыш кылган адамдардын саны

(адам)

Кылмыш жасаган адамдардын жалпы санынын өсүшү менен катар, мурда кылмыш жасаган укук бузуучулардын саны 2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу 8 пайызга, ал эми топтошуп кылмыш жасагандар, тиешелүүлүгүнө жараша, 20 пайызга кыскарган.

Мындан тышкары, 2018-жылы кылмыш кылгандардын жалпы санынын ичинен 2014-жылга салыштырмалуу алкогольдук мас абалында кылмыш кылгандардын саны 19 пайызга төмөндөгөн, ошол эле учурда баңгизатына мас абалында кылмыш жасагандардын саны тескерисинче, 2 эсе көбөйгөн (Таблица 2.2).

Таблица 2.2: Адамдардын айрым категориялары кылган кылмыштардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылган адамдар - бардыгы	16 367	16 757	16 607	15 888	19 619
анын ичинен:					
кылмышты мурун кылган адамдар	652	609	423	285	602
кылмышты топтошуп кылгандар	2 265	2 364	1 923	1 612	1 811
анын ичинен уюштурулган топто:	18	29	22	19	25
алкоголдун таасири менен	602	588	409	281	487
баңги заттардын таасири менен	22	19	21	8	44

Кылмыш кылган адамдардын арасында эркектер басымдуу. 2018-жылы алардын саны, кылмыш жасаган адамдардын жалпы санынын ичинен, 17 миңге жакын же 86 пайызды түзгөн. Криминалдуу жогорку активдүүлүк 30 жаш жана андан улуу курактык топто, эң төмөнү - 14-17 жаштагы жашы жете электердин арасында белгиленди. Кылмыш жасаган адамдардын кыйла үлүшү (92 пайыз) орто билимге ээ.

Кылмыш, негизинен, кылмыш кылган учурда иштебеген жана окубаган адамдар тарабынан (74 пайыз) жасалган.

Үч жылдын ичинде (2015 - жылдан 2017-жылга чейин) кылмыш жасаган окуучулардын жана студенттердин санынын төмөндөөсүнө карабастан, 2018-жылы өткөн жылга салыштырганда алардын саны 1,5 эсеге, ал эми 2014-жылга салыштырганда 25 пайызга көбөйдү. Ошону менен бирге, 2018-жылы кылмыш жасаган адамдардын жалпы санындагы окуучулардын жана студенттердин үлүшү 4 пайызга жакынды түздү.

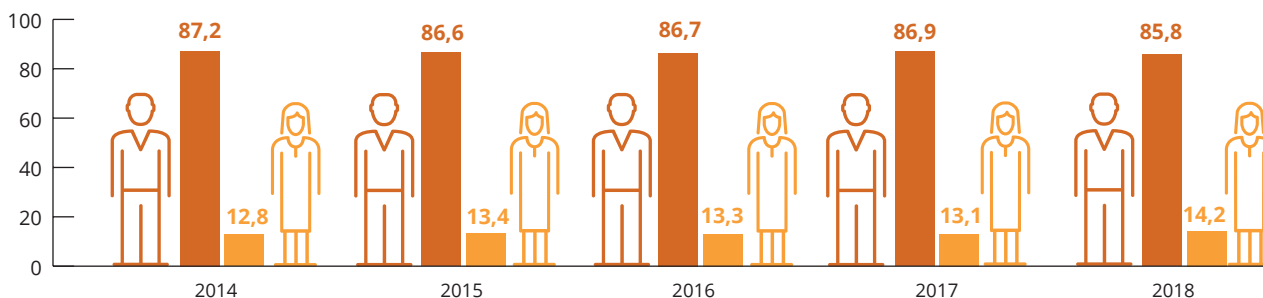
Жынысы боюнча кылмыш жасаган адамдардын динамикасында карама-каршы тенденциялар белгиленет. Эгерде кылмыш жасаган аялдардын үлүшү 2014-жылы 13 пайыздан тартып 2018-жылы 14 пайызга чейин көбөйсө, анда бул мезгилдеги эркектердин үлүшү, тескерисинче, 87 пайыздан 86 пайызга чейин азайган (Таблица 2.3).

Таблица 2.3: Кылмыш кылган адамдардын курамы

	2014	2015	2016	2017	2018
Адам					
Кылмыш кылган адамдар - бардыгы	16 367	16 757	16 607	15 888	19 619
анын ичинде:					
жынысы боюнча:					
эркектер	14 276	14 518	14 396	13 813	16 835
аялдар	2091	2239	2 211	2 075	2 784
жаш курагы боюнча, жаш:					
14-17	1 021	1 067	1 050	1 081	1 432
18-29	6 871	6 591	6 058	5 473	6 201
30 жана андан улуу	8 475	9 099	9 499	9 334	11 986
билими боюнча:					
орто (толук, толук эмес)	15 213	15 736	15349	14 510	17 970
жогорку	1 154	1 021	1258	1 378	1 649
кылмыш кылган учурдагы иши боюнча:					
окуучулар, студенттер	608	562	545	516	761
жумушчулар	2 188	1 979	1 937	2 003	2 724
окубагандар жана иштебегендер	12 451	13 257	13 163	12 289	14 601
башкалар	1 120	959	962	1 080	1 533
Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Кылмыш кылган адамдар - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
жынысы боюнча:					
эркектер	87,2	86,6	86,7	86,9	85,8
аялдар	12,8	13,4	13,3	13,1	14,2
жаш курагы боюнча, жаш:					
14-17	6,2	6,4	6,3	6,8	7,3
18-29	42,0	39,3	36,5	34,4	31,6
30 жана андан улуу	51,8	54,3	57,2	58,7	61,1
билими боюнча:					
орто (толук, толук эмес)	92,9	93,9	92,4	91,3	91,6
жогорку	7,1	6,1	7,6	8,7	8,4
кылмыш кылган учурдагы иши боюнча:					
окуучулар, студенттер	3,7	3,4	3,3	3,2	3,9
жумушчулар	13,4	11,8	11,7	12,6	13,9
окубагандар жана иштебегендер	76,1	79,1	79,3	77,3	74,4
башкалар	6,8	5,7	5,8	6,8	7,8

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.2: Кылмыш кылган адамдардын курамы, жынысы боюнча
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

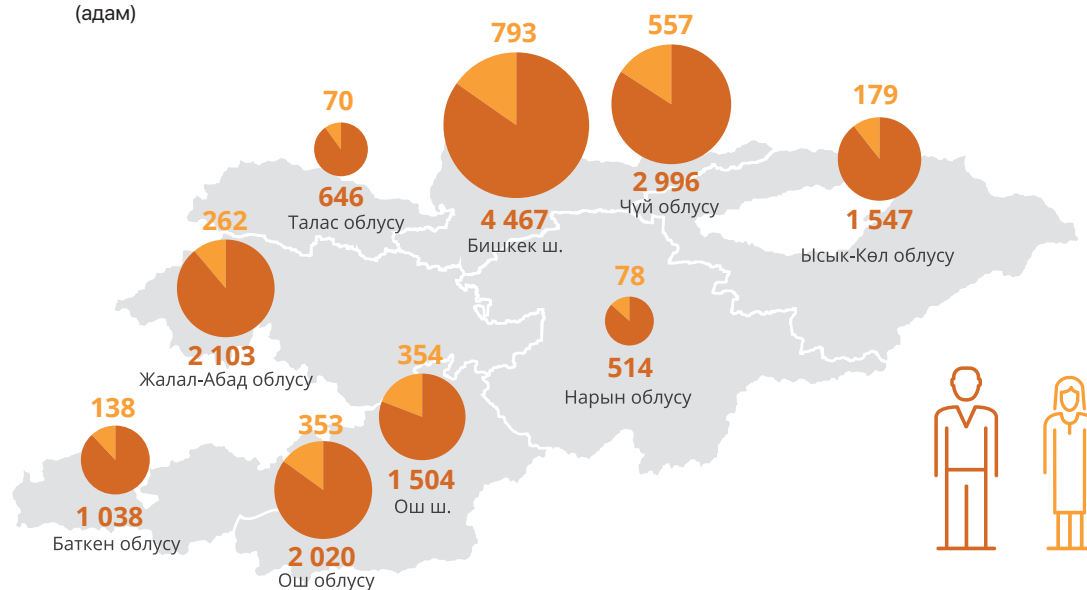
Кылмыштардын түзүмүндө эң көп кылмыш жасаган адамдардын саны Бишкек шаарына (алардын жалпы санынын 27 пайызы), Чүй (18 пайызы), Жалал-Абад жана Ош (12 пайызы) облустарына туура келди, ал эми эң аз Нарын жана Талас облустарына (3-4 пайыз) туура келди (Таблица 2.4).

Таблица 2.4: Кылмыш кылып кармалган адамдардын саны, жынысы жана аймактар боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Кыргыз Республикасы	16 367	16 757	16 607	15 888	19 619
Баткен облусу	541	624	612	728	1 176
Жалал-Абад облусу	1 925	2 019	1 847	1 895	2 365
Ысык-Көл облусу	1 693	1 671	1 572	1 534	1 726
Нарын облусу	491	547	569	345	592
Ош облусу	1 819	1 795	1 907	1 487	2 373
Талас облусу	566	482	450	485	716
Чүй облусу	3 408	3 098	3 389	3 331	3 553
Бишкек ш.	4 402	4 975	4 743	4 584	5 260
Ош ш.	1 522	1 546	1 518	1 499	1 858
Эркектер					
Кыргыз Республикасы	14 276	14 518	14 396	13 813	16 835
Баткен облусу	500	551	550	657	1 038
Жалал-Абад облусу	1 716	1 822	1 688	1 708	2 103
Ысык-Көл облусу	1 512	1 516	1 435	1 403	1 547
Нарын облусу	476	526	545	318	514
Ош облусу	1 645	1 586	1 620	1 350	2 020
Талас облусу	485	423	421	428	646
Чүй облусу	3 000	2 767	2 958	2 921	2 996
Бишкек ш.	3 757	4 164	3 972	3 830	4 467
Ош ш.	1 185	1 163	1 207	1 198	1 504
Аялдар					
Кыргыз Республикасы	2 091	2 239	2 211	2 075	2 784
Баткен облусу	41	73	62	71	138
Жалал-Абад облусу	209	197	159	187	262
Ысык-Көл облусу	181	155	137	131	179
Нарын облусу	15	21	24	27	78
Ош облусу	174	209	287	137	353
Талас облусу	81	59	29	57	70
Чүй облусу	408	331	431	410	557
Бишкек ш.	645	811	771	754	793
Ош ш.	337	383	311	301	354

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.3: 2018-жылы жынысы жана аймактар боюнча кылмыш жасаган адамдарды бөлүштүрүү
(адам)

2017-жылга чейин оор жана өзгөчө оор кылмыштарды жасашкан адамдардын, анын ичинде аялдардын санынын төмөндөө тенденциясы байкалды. Бирок, 2018-жылы ушундай кылмыштарды жасаган адамдардын саны көбөйдү. Оор жана өзгөчө оор кылмыш жасаган аныкталган адамдардын эң көп саны Бишкекте (мындай кылмыш жасаган адамдардын жалпы санынын 30 пайызы), Чүй (21 пайыз), Жалал-Абад (13 пайыз) жана Ош (11 пайыз) облустарында белгиленди (Таблица 2.5).

Таблица 2.5: Оор жана өзгөчө оор кылмыш кылып кармалган адамдардын саны, жынысы жана аймактар боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Кыргыз Республикасы	3 302	3 237	3 250	3 170	3 393
Баткен облусу	135	119	161	139	136
Жалал-Абад облусу	462	478	520	523	452
Ысык-Көл облусу	266	255	240	242	217
Нарын облусу	89	74	88	64	128
Ош облусу	306	336	364	294	363
Талас облусу	102	86	83	85	106
Чүй облусу	818	622	617	764	718
Бишкек ш.	893	1 024	974	896	1 029
Ош ш.	231	243	203	163	244
Эркектер					
Кыргыз Республикасы	2 988	2 927	2 966	2 888	3 032
Баткен облусу	129	111	148	131	120
Жалал-Абад облусу	417	438	480	481	422
Ысык-Көл облусу	233	225	224	225	198
Нарын облусу	86	72	86	62	111
Ош облусу	282	307	339	275	325
Талас облусу	96	78	79	80	94
Чүй облусу	742	588	563	690	639
Бишкек ш.	803	894	863	799	918
Ош ш.	200	214	184	145	205

2.5 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Аялдар					
Кыргыз Республикасы	314	310	284	282	361
Баткен облусу	6	8	13	8	16
Жалал-Абад облусу	45	40	40	42	30
Ысык-Көл облусу	33	30	16	17	19
Нарын облусу	3	2	2	2	17
Ош облусу	24	29	25	19	38
Талас облусу	6	8	4	5	12
Чүй облусу	76	34	54	74	79
Бишкек ш.	90	130	111	97	111
Ош ш.	31	29	19	18	39

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

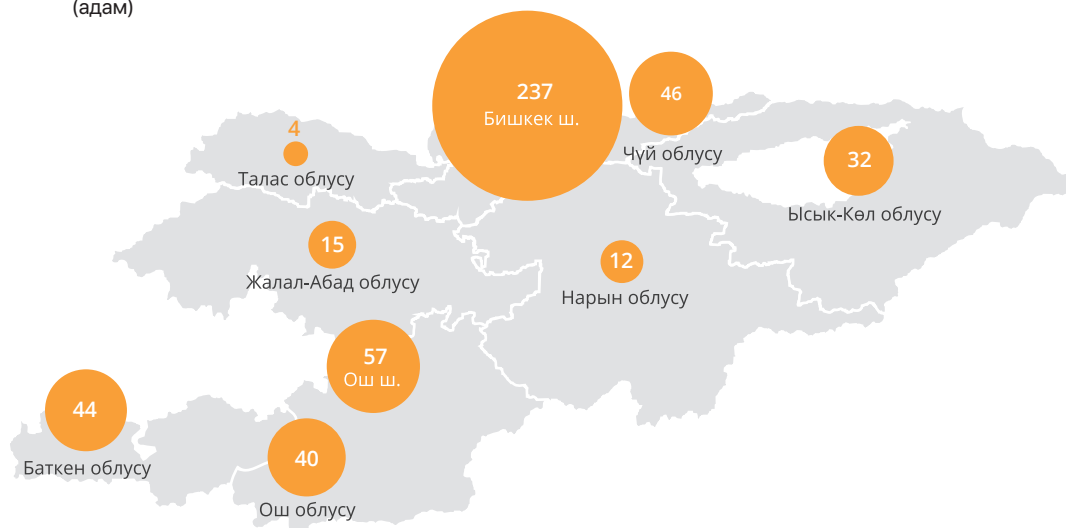
Акыркы беш жылдын ичинде алкогольдук мас абалында кылмыш жасагандардын саны дээрлик төрттөн бирге (24 пайызга) кыскарган жана 2018-жылы 487 адамды түзгөн. Мындай кылмыштарды жасаган адамдардын эң жогорку үлүшү Бишкек (49 пайыз) жана Ош шаарларында (12 пайыз), ал эми эң төмөн үлүшү - Талас (бир пайыздан аз), Нарын (2 пайыз) жана Жалал-Абад облустарында (3 пайыз) белгиленген (Таблица 2.6).

Таблица 2.6: Кылмышты алкогольдун таасири менен кылып кармалган адамдардын саны, аймактар боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	602	588	409	281	487
Баткен облусу	49	31	8	7	44
Жалал-Абад облусу	38	35	24	23	15
Ысык-Көл облусу	83	79	69	46	32
Нарын облусу	17	34	11	13	12
Ош облусу	72	62	48	22	40
Талас облусу	20	20	13	12	4
Чүй облусу	94	162	124	47	46
Бишкек ш.	225	165	102	94	237
Ош ш.	4	-	10	14	57

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.4: 2018-жылы кылмышты алкогольдун таасири менен кылып кармалган адамдардын саны, аймактар боюнча
(адам)

2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу жеке инсанга каршы кылмыштарды жасагандардын саны 1,3 эсеге, анын ичинде өмүрүнө жана ден соолугуна каршы кылмыштар 1,5 эсеге, адамдын жана жарандын конституциялык укуктары менен эркиндиктерине каршы кылмыштар 1,4 эсеге көбөйгөн.

Экономика чөйрөсүндө кылмыш жасаган адамдардын саны ушул мезгил ичинде 1,2 эсеге көбөйгөн жана 9 миң адамды түздү, алардын ичинен 614 адам экономикалык иш чөйрөсүндө кылмыш жасаган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 2,5 эсе көп.

Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар тууралуу айта турган болсок, мындай кылмыштарды жасагандардын саны 1,2 эсе көбөйгөн, жана мында негизги үлүштү эркектер (82 пайыз) түзгөн (Таблица 2.7).

Таблица 2.7: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык кылмыш кылган адамдардын саны

(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган адамдар – бардыгы					
Инсанга каршы кылмыштар	2 417	2 444	2 444	2 138	3 073
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	1 615	1 667	1 664	1 516	2 388
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	77	73	62	62	77
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	401	357	341	304	347
адамдын жана жарандардын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	32	47	41	29	45
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	292	300	336	227	216
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	7 507	8 147	7 975	7 931	9 286
менчикке каршы кылмыштар	7 159	7 792	7 546	7 418	8 600
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	249	250	335	440	614
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	99	105	94	73	72
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	4 385	4 304	4 359	3 937	4 792
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	2 416	2 419	2 338	2 278	2 878
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 418	1 347	1 476	1 244	1 355
экологиялык кылмыштар	52	54	68	36	66
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	499	484	477	379	491
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	2
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	2 006	1 778	1 758	1 824	2 341
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	97	104	134	206	299
кызматтык кылмыштар	954	682	676	671	987
сот адилеттигине каршы кылмыштар	372	346	334	282	290
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	583	646	614	665	765
Аскердик кылмыштар	50	54	60	40	119
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	2	30	11	18	8
Кылмыш кылып кармалган эркектер					
Инсанга каршы кылмыштар	2 187	2 195	2 216	1 922	2 741
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	1 426	1 456	1 463	1 324	2 114
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	53	53	46	55	67
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	398	355	337	303	346
адамдын жана жарандардын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	24	37	37	25	40

2.7 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	286	294	333	215	174
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	6 505	7 052	6 670	6 766	7 773
менчикке каршы кылмыштар	6 230	6 768	6 327	6 332	7 195
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	203	209	275	374	524
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	72	75	68	60	54
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	3 831	3 755	3 945	3 538	4 272
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	2 014	2 006	2 034	1 977	2 478
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 295	1 229	1 389	1 160	1 255
экологиялык кылмыштар	50	53	65	36	64
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	472	467	457	365	473
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	2
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	1 701	1 436	1 497	1 532	1 923
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	86	85	119	190	277
кызматтык кылмыштар	832	578	582	564	828
сот адилеттигине каршы кылмыштар	315	312	297	256	254
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	468	461	499	522	564
Аскердик кылмыштар	50	50	59	40	118
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	2	30	9	15	8
Кылмыш кылып кармалган аялдар					
Инсанга каршы кылмыштар	230	249	228	216	332
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	189	211	201	192	274
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	24	20	16	7	10
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	3	2	4	1	1
адамдын жана жарандардын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	8	10	4	4	5
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	6	6	3	12	42
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	1 002	1 095	1 305	1 165	1 513
менчикке каршы кылмыштар	929	1 024	1 219	1 086	1405
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	46	41	60	66	90
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	27	30	26	13	18
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	554	549	414	399	520
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	402	413	304	301	400
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	123	118	87	84	100
экологиялык кылмыштар	2	1	3	-	2
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	27	17	20	14	18
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	305	342	261	292	418
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	11	19	15	16	22
кызматтык кылмыштар	122	104	94	107	159
сот адилеттигине каршы кылмыштар	57	34	37	26	36
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	115	185	115	143	201
Аскердик кылмыштар	-	4	1	-	1
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	-	-	2	3	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.5: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык кылмыш кылган адамдардын саны
(адам)

2018-жылы инсандын өмүрү менен ден соолугуна каршы кылмыш жасагандардын саны 2 миңден ашуун адамды түздү жана 2014-жылга салыштырмалуу 1,5 эсеге көбөйдү. Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыш жасаган адамдардын санынын азайуусу менен катар сексуалдык мүнөздөгү күч колдонгон аракеттерди жасагандардын саны 2014-жылы 18 адамдан 2018-жылы 33кө чейин же 1,8 эсеге көбөйгөн. 2014-жылга салыштырганда ыплас аракеттерди жасаган адамдардын саны 2,4 эсеге көбөйгөн.

2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыш жасаган адамдардын санынын азайышы белгиленди. Ошону менен бирге аялдарды никеге турууга мажбурлоо, ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу сыяктуу кылмыштарды жасагандардын саны, тескерисинче, 66 адамды түзүү менен, 1,9 эсеге көбөйгөн (Таблица 2.8).

Таблица 2.8: Инсанга каршы кылмыш кылган адамдардын саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган адамдар – бардыгы					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш анын ичинде:	1 615	1 667	1 664	1 516	2 388
өлтүрүү (97-берене)	318	296	244	268	232
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	265	240	251	223	261
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	405	440	461	389	515
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	556	624	641	576	1309
башка кылмыштар	71	67	67	60	71
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар анын ичинде:	77	73	62	62	77
адам уурдоо (123-берене)	32	42	47	47	55
адам сатуу (124-берене)	29	18	11	1	6
башка кылмыштар	16	13	4	14	16
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар анын ичинде:	401	357	341	304	347
зордуктоо (129-берене)	317	258	227	198	225
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	18	32	34	35	33
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	42	43	44	36	47
ыплас аракеттер (133-берене)	14	21	27	33	33
башка кылмыштар	10	3	9	2	9
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар анын ичинде:	32	47	41	29	45
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	19	22	22	22	26

2.8 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	3	16	12	4	7
башка кылмыштар	10	9	7	3	12
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	292	300	336	227	216
анын ичинде:					
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	12	3	10	6	4
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	35	54	49	56	66
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	44
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	3	6	4	1	1
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	237	233	267	161	48
башка кылмыштар	5	4	6	3	53
Кылмыш кылып кармалган эркектер					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш	1 426	1 456	1 463	1 324	2 114
анын ичинде:					
өлтүрүү (97-берене)	281	272	226	245	206
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	251	220	232	208	232
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	369	406	416	349	481
ден соолукка атайылап жеңил залал келтирүү (112-берене)	471	512	546	478	1147
башка кылмыштар	54	46	43	44	48
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	53	53	46	55	67
анын ичинде:					
адам уурдоо (123-берене)	29	41	37	44	50
адам сатуу (124-берене)	9	1	5	-	1
башка кылмыштар	15	11	4	11	16
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	398	355	337	303	346
анын ичинде:					
зордуктоо (129-берене)	314	258	225	197	225
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	18	30	34	35	33
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	42	43	43	36	46
ыплас аракеттер (133-берене)	14	21	26	33	33
башка кылмыштар	10	3	9	2	9
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	24	37	37	25	40
анын ичинде:					
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	16	18	20	19	23
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	3	16	12	4	7
башка кылмыштар	5	3	5	2	10
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	286	294	333	215	174
анын ичинде:					
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	12	2	10	5	3
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	32	53	49	52	46
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	29
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	3	5	3	1	1
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	237	231	267	156	47
башка кылмыштар	2	3	4	1	48

2.8 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган аялдар					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш	189	211	201	192	274
анын ичинде:					
өлтүрүү (97-берене)	37	24	18	23	26
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	14	20	19	15	29
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	36	34	45	40	34
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	85	112	95	98	162
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	24	20	16	7	10
анын ичинде:					
адам уурдоо (123-берене)	3	1	10	3	5
адам сатуу (124-берене)	20	17	6	1	5
башка кылмыштар	1	2	-	3	-
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	3	2	4	1	1
анын ичинде:					
зордуктоо (129-берене)	3	-	2	1	-
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	-	2	-	-	-
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	-	-	1	-	1
ыплас аракеттер (133-берене)	-	-	1	-	-
башка кылмыштар	-	-	-	-	-
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	8	10	4	4	5
анын ичинде:					
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	3	4	2	3	3
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	-	-	-	-	-
башка кылмыштар	5	6	2	1	2
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	6	6	3	12	42
анын ичинде:					
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	-	1	-	1	1
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	3	1	-	4	20
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	15
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	-	1	1	-	-
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	-	2	-	5	1
башка кылмыштар	3	1	2	2	5

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.6: 2018-жылы инсанга каршы кылмыш кылган адамдардын саны

Экономика чөйрөсүндө кылмыш жасагандардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 1,2 эсе көбөйгөн, алардын ичинен 2018-жылы эң чоң үлүшү уурулук жасагандарга (48 пайыздан ашык), алдамчылык менен байланышкан кылмыштарга (22 пайыздан ашык) жана талап-тоноолорго (10 пайыздан ашык) туура келди.

Экономикалык ишмердик чөйрөсүндө кылмыш жасаган адамдардын саны 2018-жылы 614 адамды түзгөн, 2014-жылы – 249 адамды, бул мезгил ичинде 2,5 эсе көбөйгөн. Контрабанда, мыйзамсыз ишкердик, ошондой эле чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн качкан кылмыштардын саны көбөйдү (Таблица 2.9).

Таблица 2.9: Экономика чөйрөсүндөгү кылмыш кылган адамдардын саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган адамдар – бардыгы					
Менчикке каршы кылмыштар	7 159	7 792	7 546	7 418	8 600
анын ичинде:					
уурдоо (164-берене)	3 414	3 768	3 628	3 546	4 178
мал уурдоо (165-берене)	574	564	468	452	422
алдамчылык (166-берене)	1 061	1 309	1 546	1 577	1 947
тоноо (167-берене)	933	931	837	824	902
каракчылык (168-берене)	463	462	338	297	277
опуза талап (170-берене)	72	109	92	70	109
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	297	293	308	306	373
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	228	200	186	166	183
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	31	34	30	33	15
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	9	9	5	15	11
башка кылмыштар	77	113	108	132	183
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	249	250	335	440	614
анын ичинде:					
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	45	75	97	96	103
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	2	8	21	8	19
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	3	4	17	11	5
контрабанда (204-берене)	50	33	30	90	172
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	5	7	10	8	22
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	30	34	41	50	96
башка кылмыштар	114	89	119	177	197

2.9 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар анын ичинде:	99	105	94	73	72
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	35	50	42	37	38
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	21	24	32	16	17
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	41	31	20	17	17
башка кылмыштар	2	-	-	3	-
Кылмыш кылып кармалган эркектер					
Менчикке каршы кылмыштар анын ичинде:	6 230	6 768	6 327	6 332	7 195
уурдоо (164-берене)	2 941	3 273	3 137	3 005	3 492
мал уурдоо (165-берене)	561	556	463	449	418
алдамчылык (166-берене)	803	945	956	1 209	1 410
тоноо (167-берене)	872	879	812	783	863
каракчылык (168-берене)	443	452	331	291	266
опуза талап (170-берене)	65	106	86	61	102
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	229	227	243	229	283
автомобилди же башка автомобилотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	215	195	177	157	170
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	25	28	29	27	14
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	9	9	4	13	11
башка кылмыштар	67	98	89	108	166
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар анын ичинде:	203	209	275	374	524
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	38	59	90	86	85
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	2	8	16	5	16
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	3	3	16	11	5
контрабанда (204-берене)	44	28	19	80	164
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	5	7	7	8	18
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	25	31	33	40	79
башка кылмыштар	86	73	94	144	157
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар анын ичинде:	72	75	68	60	54
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	30	43	31	31	33
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	10	12	22	13	9
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	30	20	15	13	12
башка кылмыштар	2	-	-	3	-
Кылмыш кылып кармалган аялдар					
Менчикке каршы кылмыштар анын ичинде:	929	1 024	1 219	1 086	1405
уурдоо (164-берене)	473	495	491	541	686
мал уурдоо (165-берене)	13	8	5	3	4
алдамчылык (166-берене)	258	364	590	368	537
тоноо (167-берене)	61	52	25	41	39

2.9 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
каракчылык (168-берене)	20	10	7	6	11
опуза талап (170-берене)	7	3	6	9	7
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	68	66	65	77	90
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	13	5	9	9	13
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	6	6	1	6	1
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	-	-	1	2	-
башка кылмыштар	10	15	19	24	17
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар анын ичинде:	46	41	60	66	90
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	7	16	7	10	18
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	-	-	5	3	3
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	-	1	1	-	-
контрабанда (204-берене)	6	5	11	10	8
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	-	-	3	-	4
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	5	3	8	10	17
башка кылмыштар	28	16	25	33	40
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар анын ичинде:	27	30	26	13	18
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	5	7	11	6	5
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	11	12	10	3	8
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	11	11	5	4	5
башка кылмыштар	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.7: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыш кылган адамдардын саны

2018-жылы коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыш жасаган адамдардын саны 3 миңге жакын адамды түзүү менен 1,2 эсеге көбөйдү. Мыйзамды бузган адамдардын ичинен 14 пайызга жакыны аялдарга туура келген.

Адамдардын ден соолугуна жана коомдук адеп-аклашка каршы жасалган укук бузуулардын жалпы санынын 72 пайызын сатып өткөрүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоону, сатып алууну, сактоону, ташууну же жөнөтүүнү жүзөгө ашырган адамдар түздү. 2018-жылы компьютердик маалымат чөйрөсүндө кылмыш жасаган адамдар (эки адам) биринчи жолу катталган (Таблица 2.10).

Таблица 2.10: Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыш кылган адамдардын саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган адамдар – бардыгы					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	2 416	2 419	2 338	2 278	2 878
анын ичинде:					
терроризм актысы (226-берене)	-	1	5	9	3
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдыктан өтүшү (226-4-берене)	-	-	-	7	8
ээнбаштык (234-берене)	2 272	2 269	2 150	2 064	2 637
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	105	123	143	163	169
башка кылмыштар	39	26	40	35	61
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 418	1 347	1 476	1 244	1 355
анын ичинде:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	1 015	942	1 035	951	975
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	283	279	343	206	242
баңги заттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	19	13	13	14	16
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	74	49	39	40	49
башка кылмыштар	27	64	46	33	73
Экологиялык кылмыштар	52	54	68	36	66
анын ичинде:					
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	9	15	16	4	6
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	35	24	33	9	26
башка кылмыштар	8	15	19	23	34
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	499	484	477	379	491
анын ичинде:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	497	479	473	375	484
башка кылмыштар	2	5	4	4	7
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	2
анын ичинде:					
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	-	-	-	2
Кылмыш кылып кармалган эркектер					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	2 014	2 006	2 034	1 977	2 478
анын ичинде:					
терроризм актысы (226-берене)	-	-	4	8	3
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдыктан өтүшү (226-4-берене)	-	-	-	7	8
ээнбаштык (234-берене)	1 874	1 858	1 850	1 769	2 249
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	102	122	141	159	160
башка кылмыштар	38	26	39	34	58

2.10 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 295	1 229	1 389	1 160	1255
анын ичинде:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	989	910	1 009	928	953
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	266	261	323	191	225
баңги заттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	13	11	9	12	13
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	5	3	9	5	7
башка кылмыштар	22	44	39	24	57
Экологиялык кылмыштар	50	53	65	36	64
анын ичинде:					
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	9	15	15	4	6
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	33	23	32	9	24
башка кылмыштар	8	15	18	23	34
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	472	467	457	365	473
анын ичинде:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	470	462	453	361	467
башка кылмыштар	2	5	4	4	6
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	2
анын ичинде:					
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	-	-	-	2
Кылмыш кылып кармалган аялдар					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	402	413	304	301	400
анын ичинде:					
терроризм актысы (226-берене)	-	1	1	1	-
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдыктан өтүшү (226-4-берене)	-	-	-	-	-
ээнбаштык (234-берене)	398	411	300	295	388
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	3	1	2	4	9
башка кылмыштар	1	-	1	1	3
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	123	118	87	84	100
анын ичинде:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	26	32	26	23	22
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	17	18	20	15	17
баңги заттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	6	2	4	2	3
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	69	46	30	35	42
башка кылмыштар	5	20	7	9	16
Экологиялык кылмыштар	2	1	3	-	2
анын ичинде:					
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	-	-	1	-	-

2.10 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	2	1	1	-	2
башка кылмыштар	-	-	1	-	-
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	27	17	20	14	18
анын ичинде:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	27	17	20	14	17
башка кылмыштар	-	-	-	-	1
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
анын ичинде:					
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы конституциялык түзүлүштүн негиздерине жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыш жасаган адамдардын саны 3 эсеге көбөйдү жана 299 адамды түздү. Мындай кылмыштардын түзүмүндөгү негизги үлүш экстремисттик материалдарды сатып алууга, даярдоого, сактоого, таратууга, ташууга жана жөнөтүүгө, ошондой эле экстремисттик, же террористтик уюмдардын символикасын же атрибуттарын атайылап колдонууга туура келет. 2018-жылы алардын үлүшү конституциялык түзүлүштүн негиздерине жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыш жасаган адамдардын жалпы санынын 61 пайызын түздү. Бул кылмыштардын басымдуу көпчүлүгү (93 пайызы) эркектер тарабынан жасалган.

Кызматтык укук бузууларды жасаган адамдар тууралуу айтсак, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 3,5 пайызга көбөйдү жана 987 адамды түздү. Алардын ичинен, укук бузуулардын эң көп саны кызмат абалынан кыянаттык менен пайдаланууга, шалаакылыкка жана кызматтык ыйгарым укуктарынан аша чаап кетүүлөргө туура келет (Таблица 2.11).

Таблица 2.11: Мамлекеттик бийликке каршы кылмыш кылган адамдардын саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган адамдар – бардыгы					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	97	104	134	206	299
анын ичинде:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	39	36	26	63	32
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	24	46	89	95	181
башка кылмыштар	34	22	19	48	86
Кызматтык кылмыштар	954	682	676	671	987
анын ичинде:					
коррупция (303-берене)	16	9	16	20	7
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	426	265	272	311	477
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	149	102	69	84	111
кыйноо (305-1-берене)	1	9	7	2	7
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	22	11	13	1	29
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	12	5	4	11	8
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	64	58	41	63	26
пара берүү (314-берене)	24	19	17	11	8
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	129	87	94	62	110
шалаакылык (316-берене)	100	103	116	93	183
башка кылмыштар	11	14	27	13	21

2.11 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	372	346	334	282	290
анын ичинде:					
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	18	9	14	13	15
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	223	230	166	161	148
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	58	53	67	56	54
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	53	35	42	28	40
башка кылмыштар	20	19	45	24	33
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	583	646	614	665	765
анын ичинде:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	89	82	59	71	90
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	167	133	164	118	145
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	4	11	6	5	3
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	168	244	234	226	309
өзүм билемдик (353-берене)	127	140	128	189	201
башка кылмыштар	28	36	23	56	17
Кылмыш кылып кармалган эркектер					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	86	85	119	190	277
анын ичинде:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	29	18	11	47	10
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	24	46	89	95	181
башка кылмыштар	33	21	19	48	86
Кызматтык кылмыштар	832	577	582	564	828
анын ичинде:					
коррупция (303-берене)	12	8	15	19	6
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	367	222	237	261	398
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	141	95	68	81	105
кыйноо (305-1-берене)	1	9	7	2	7
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	22	11	13	1	29
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	12	3	4	10	8
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	57	49	37	57	20
пара берүү (314-берене)	24	13	12	11	5
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	99	60	59	38	80
шалаакылык (316-берене)	86	94	104	73	150
башка кылмыштар	11	13	26	11	20
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	315	312	297	256	254
анын ичинде:					
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	5	6	10	10	10
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	215	225	157	158	143
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	34	36	50	41	37
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	45	31	38	24	36
башка кылмыштар	16	14	42	23	28

2.11 табл. уландысы

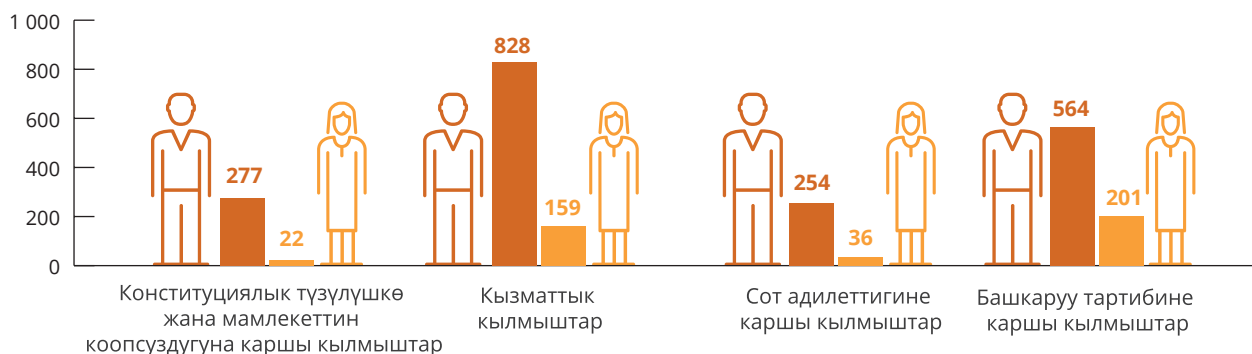
	2014	2015	2016	2017	2018
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	468	461	499	522	564
анын ичинде:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	81	75	51	66	85
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	149	105	134	89	109
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	2	6	6	5	2
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	115	146	184	157	209
өзүм билемдик (353-берене)	94	95	103	152	143
башка кылмыштар	27	34	21	53	16
Кылмыш кылып кармалган аялдар					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	11	19	15	16	22
анын ичинде:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	10	18	15	16	22
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	-	-	-	-	-
башка кылмыштар	1	1	-	-	-
Кызматтык кылмыштар	122	105	94	107	159
анын ичинде:					
коррупция (303-берене)	4	1	1	1	1
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	59	43	35	50	79
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	8	7	1	3	6
кыйноо (305-1-берене)	-	-	-	-	-
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	-	-	-	-	-
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	-	2	-	1	-
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	7	9	4	6	6
пара берүү (314-берене)	-	6	5	-	3
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	30	27	35	24	30
шалаакылык (316-берене)	14	9	12	20	33
башка кылмыштар	-	1	1	2	1
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	57	34	37	26	36
анын ичинде:					
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	13	3	4	3	5
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	8	5	9	3	5
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	24	17	17	15	17
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	8	4	4	4	4
башка кылмыштар	4	5	3	1	5
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	115	185	115	143	201
анын ичинде:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	8	7	8	5	5
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	18	28	30	29	36
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	2	5	-	-	1
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	53	98	50	69	100
өзүм билемдик (353-берене)	33	45	25	37	58
башка кылмыштар	1	2	2	3	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.8: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыш кылган адамдардын саны

График 2.9: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыш кылган адамдардын саны жынысы боюнча (адам)

2018-жылы аскердик кылмыштарды, тынчтыкка жана адамзаттын коопсуздугуна каршы кылмыштарды жасагандардын саны 119 адамды түзгөн, же 2014-жылга караганда 2,4 эсеге көп болгон. Алардын ичинен ушундай кылмыштардын же кызмат өтөгөн ордун өз эркинче таштап кетүүгө - дээрлик жарым бөлүгү жана аскерден качкандар (дезертирлик) - үчтөн бири туура келди (Таблица 2.12).

Таблица 2.12: Аскердик кылмышты жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыш кылган адамдардын саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган адамдар – бардыгы					
Аскердик кылмыштар – бардыгы	50	54	60	40	119
анын ичинде:					
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	-	6	8	3	9
бөлүктү же кызмат ордун өзү билип таштап кетүү (359-берене)	13	13	13	14	57
аскерден качуу (360-берене)	36	27	31	13	39
башка кылмыштар	1	8	8	10	14
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	2	30	11	18	8
анын ичинде:					
жалданмачылык (375-берене)	2	30	11	18	8

2.12 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган эркектер					
Аскердик кылмыштар – бардыгы	50	51	59	40	118
анын ичинде:					
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	-	6	8	3	9
бөлүктү же кызмат ордун өзү билип таштап кетүү (359-берене)	13	10	12	14	57
аскерден качуу (360-берене)	36	27	31	13	38
башка кылмыштар	1	8	8	10	14
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	2	-	9	15	8
анын ичинде:					
жалданмачылык (375-берене)	1	-	9	15	8
Кылмыш кылып кармалган аялдар					
Аскердик кылмыштар – бардыгы	-	3	1	-	1
анын ичинде:					
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	-	-	-	-	-
бөлүктү же кызмат ордун өзү билип таштап кетүү (359-берене)	-	3	1	-	-
аскерден качуу (360-берене)	-	-	-	-	1
башка кылмыштар	-	-	-	-	-
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	-	-	2	3	-
анын ичинде:					
жалданмачылык (375-берене)	-	-	2	3	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 2.10: 2018-жылы аскердик кылмыштарды жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыш кылган адамдардын саны, жынысы боюнча (адам)

Аскердик кылмыштар – бардыгы

Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы

3

**СОТТОЛГОНДОРДУН
САНЫ, АЛАРДЫН КУРАМЫ
ЖАНА ЖАЗА ЧАРАЛАРЫ**

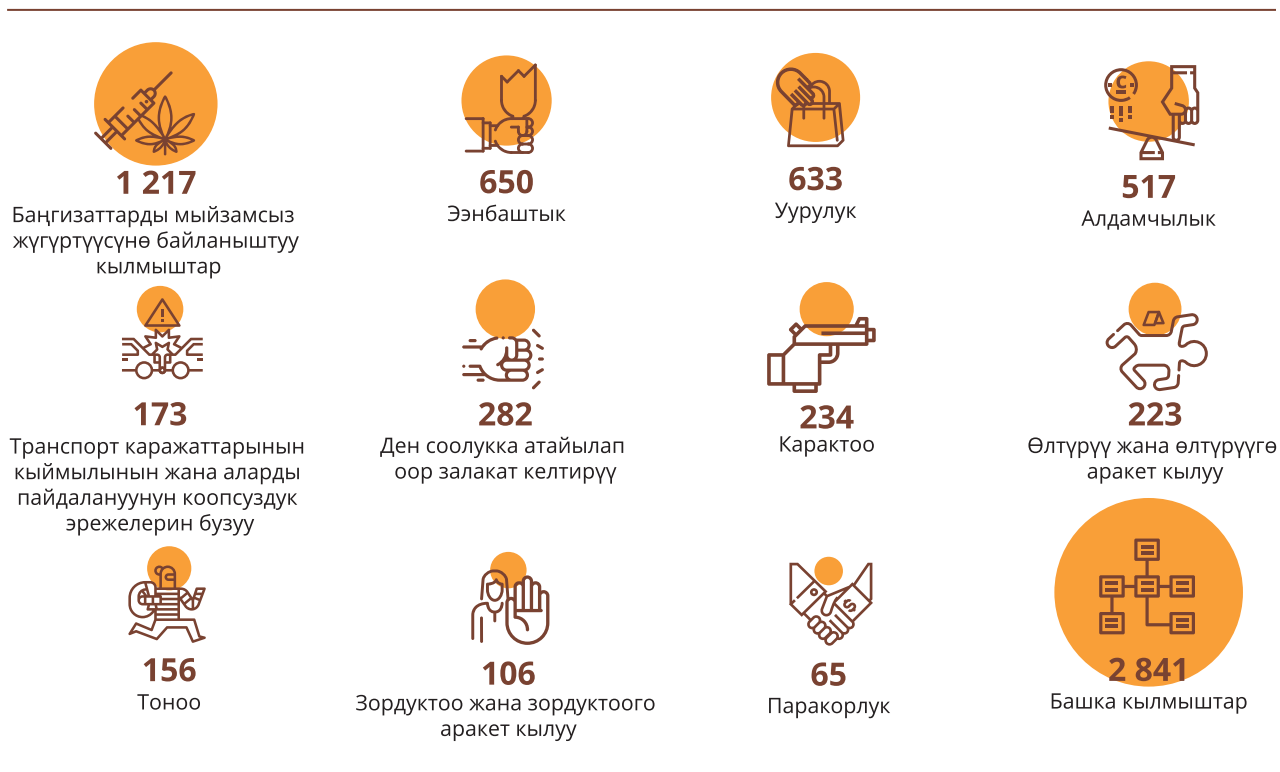
3. СОТТОЛГОНДОРДУН САНЫ, АЛАРДЫН КУРАМЫ ЖАНА ЖАЗА ЧАРАЛАРЫ

Кыргыз Республикасынын Сот департаментинин маалыматтары боюнча, 2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу соттолгондордун саны, жалпысынан бир канчага азайды (3 пайызга) жана 7,1 миң адамды түздү. Соттолгондордун санына карата ушундай тенденция, алдамчылыкты (1,8 эсеге өсүү), жол эрежелерин бузуу менен жол кыймылынын коопсуздугуна жана транспорт каражаттарын эксплуатациялоону (1,3 эсеге), паракорчулукту (25 пайызга) жана ден соолукка атайлап оор зыян келтирүүнү (19 пайызга) кошпогондо, кылмыштардын бардык түрлөрү боюнча белгиленген. Соттолгондордун эң чоң үлүшү баңги заттар менен байланышкан кылмыштар (17 пайыз), уурулук жана ээнбаштык (9 пайыз), алдамчылык (7 пайыз) үчүн соттолгон адамдарга туура келди (Таблица 3.1).

Таблица 3.1: Кылмыштын түрлөрү боюнча мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен жазага тартылгандардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Адам					
Соттолгондор - бардыгы	7 327	7 475	7 708	7 172	7 097
анын ичинен төмөнкүлөр үчүн:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	253	268	296	276	223
ден соолукка атайылап оор залакат келтирүү	237	239	281	220	282
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	140	130	113	86	106
карактап кол салуу	381	382	320	300	234
тоноо	168	143	146	130	156
уурулук	924	916	857	756	633
алдамчылык	292	341	433	452	517
паракорлук	52	65	78	49	65
баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	1 254	1 270	1 388	1 323	1 217
ээнбаштык	743	717	691	667	650
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	133	172	192	177	173
башка кылмыштар	2 750	2 832	2 913	2 736	2 841
Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Соттолгондор - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинен төмөнкүлөр үчүн:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	3,5	3,6	3,8	3,8	3,1
ден соолукка атайылап оор залакат келтирүү	3,2	3,2	3,6	3,1	4,0
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	1,9	1,7	1,5	1,2	1,5
карактап кол салуу	5,2	5,1	4,2	4,2	3,3
тоноо	2,3	1,9	1,9	1,8	2,2
уурулук	12,6	12,3	11,1	10,5	8,9
алдамчылык	4,0	4,6	5,6	6,3	7,3
паракорлук	0,7	0,9	1,0	0,7	0,9
баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	17,1	17,0	18,0	18,4	17,1
ээнбаштык	10,1	9,6	9,0	9,3	9,2
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	1,8	2,3	2,5	2,5	2,4
башка кылмыштар	37,5	37,9	37,8	38,1	40,0

График 3.1: 2018-жылы кылмыштардын түрлөрү боюнча мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен жазага тартылгандардын саны
(адам)

Эгерде 2014-2016-жылдары мыйзамдуу күчүнө кирген соттордун өкүмдөрү боюнча соттолгондордун саны 2014-жылы 7,3 миң адамдан 2016-жылы 7,7 миң адамга (5 пайызга) чейин көбөйсө, 2017-жылдан баштап алардын санынын төмөндөө тенденциясы байкалган. Ошентип, 2018-жылы 2016-жылга салыштырмалуу соттолгондордун саны дээрлик 8 пайызга кыскарды. Ушул эле учурда, эркектердин арасында соттолгондордун саны 8 пайызга (6,2 миң адамга чейин), ал эми аялдар арасында 10 пайызга (0,9 миң адамга чейин) азайган.

2018-жылы, мурдагы жылдардагыдай эле, сот тарабынан айыптоочу өкүмдөр чыгарылган соттолгондордун эң көп саны, 30-49 жаш курактык топтун арасында аныкталган жана алардын үлүшүнө 47 пайыздан ашыгы туура келди. Соттолгондордун жалпы санынын 18 пайызын 25-29 жаштагылар түзгөн, 18-24 жаш жана 50 жаш жана андан улуу курактык топтогуларга 16 пайыздан туура келген, ал эми 14-17 жаш жашы жете электердин үлүшүнө 2 пайыздан көбүрөөк туура келген (Таблица 3.2-3.3).

Таблица 3.2: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгондордун саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор - бардыгы	7 327	7 475	7 708	7 172	7 097
анын ичинде:					
жынысы боюнча:					
эркектер	6 413	6 579	6 691	6 326	6 180
аялдар	914	896	1 017	846	917
жаш курактагы боюнча, жаш:					
14-17	201	191	162	193	161
18-24	1 521	1 467	1 373	1 260	1 154
25-29	1 279	1 412	1 466	1 293	1 277
30-49	3 321	3 440	3 612	3 443	3 368
50 жана андан улуу	1 005	965	1 095	983	1 137

3.2 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
жаза чаралары боюнча:					
эркиндигинен ажыратуу	3 205	2 933	3 053	2 933	2 756
эркинен шарттуу түрдө ажыратуу жана коомдук иштерге тартуу	2 439	2 814	2 839	2 427	2 407
айып пул	1 311	1 322	1 361	1 236	1 379
үч эселенген айып пул	7	20	19	8	36
башка жаза чаралары	365	386	436	568	519

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.2: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгондордун саны, жынысы боюнча
(адам)

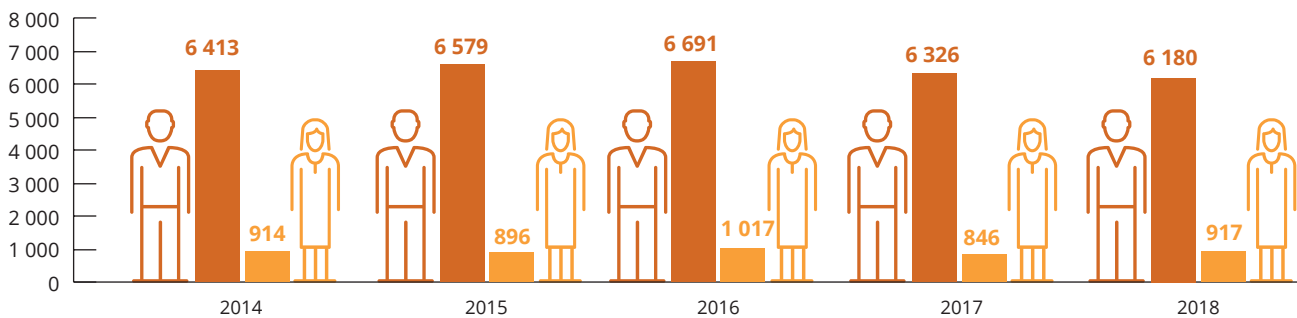
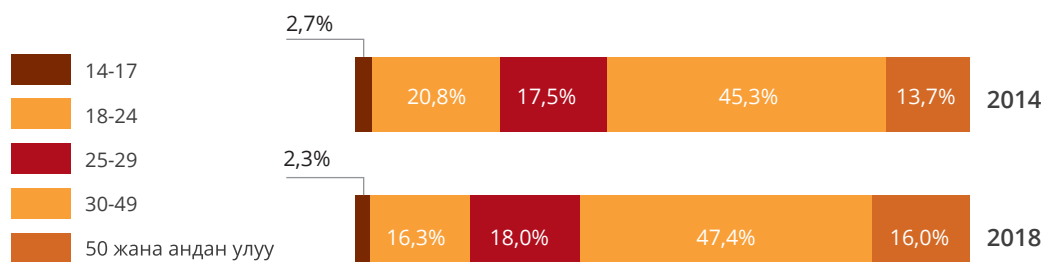

Таблица 3.3: Соттолгондордун курамы
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинен жаш куракта, жашы:					
14-17	2,7	2,6	2,1	2,7	2,3
18-24	20,8	19,6	17,8	17,6	16,3
25-29	17,5	18,9	19,0	18,0	18,0
30-49	45,3	46,0	46,9	48,0	47,4
50 жана андан улуу	13,7	12,9	14,2	13,7	16,0
Соттолгондордун жалпы санынан:					
аялдар	12,5	12,0	13,2	11,8	12,9
соттуулугу бар адамдар	15,8	16,1	13,5	14,3	11,3
эмгекке жарамдуу куракта иштебеген адамдар	77,5	78,9	80,2	80,8	81,5

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.3: Жашы курагы боюнча соттолгондордун курамы

Мыйзамдуу күчүнө кирген соттун өкүмү боюнча соттолгондордун эң көп үлүшү, 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү жана коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар үчүн соттолгон адамдарга (33 пайыздан) туура келди. Ошондой эле алардын жалпы санынын кыйла үлүшүн мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар (17 пайыз) жана инсанга каршы кылмыштар (16 пайыз) үчүн соттолгондор ээлейт.

2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар үчүн соттолгондордун арасында эң чоң салыштырма салмагы менчикке каршы кылмыштар үчүн соттолгон адамдарга (88 пайыз) туура келди. Мамлекеттик бийликке каршы соттолгондордун эң чоң үлүшүнө башкаруу тартибине каршы (32 пайыз) жана кызматтык кылмыш (29 пайыз) жасагандар туура келди.

2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу экономика чөйрөсүндө кылмыш (11 пайызга) жана инсанга каршы кылмыштар (10 пайызга) үчүн соттордун өкүмдөрү боюнча соттолгондордун үлүшү азайган. Ошону менен бирге, мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун санынын (18 пайызга), негизинен конституциялык түзүлүштүн негиздерине жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыш үчүн соттолгондордун үлүшүнүн көбөйүүсүнүн эсебинен, олуттуу өсүшү (2,5 эсе) белгиленди (Таблица 3.4).

Таблица 3.4: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык соттолгондордун саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор – бардыгы					
Инсанга каршы кылмыштар	1 269	1 267	1 415	1 162	1 146
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	811	819	927	796	805
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	75	68	54	62	50
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	179	172	165	135	147
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	8	15	23	16	14
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	196	193	246	153	130
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	2 649	2 639	2 611	2 483	2 352
менчикке каршы кылмыштар	2 496	2 493	2 416	2 224	2 074
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	119	106	158	226	234
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	34	40	37	33	44
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	2 367	2 452	2 525	2 438	2 367
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	868	891	840	864	881
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 338	1 349	1 447	1 375	1 290
экологиялык кылмыштар	26	37	43	21	21
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	135	175	195	178	175
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	1 011	1 032	1 105	1 048	1 196
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	97	120	138	188	242
кызматтык кылмыштар	378	336	351	234	342
сот адилеттигине каршы кылмыштар	229	275	223	257	231
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	307	301	393	369	381
Аскердик кылмыштар	28	54	36	29	30
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	3	31	16	12	6

3.4 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгон эркектер					
Инсанга каршы кылмыштар	1 141	1 137	1 258	1 039	990
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	705	709	797	696	696
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	62	52	42	50	36
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	179	172	163	135	147
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	6	14	16	13	11
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	189	190	240	145	100
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	2 330	2 328	2 245	2 149	1 979
менчикке каршы кылмыштар	2 206	2 211	2 078	1 928	1 739
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	99	87	137	194	204
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	25	30	30	27	36
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	2 057	2 167	2 263	2 214	2 154
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	714	740	681	739	746
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 190	1 222	1 354	1 290	1 216
экологиялык кылмыштар	24	37	43	21	21
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	129	168	185	164	171
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	854	865	875	883	1 022
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	79	97	117	172	221
кызматтык кылмыштар	323	278	286	196	297
сот адилеттигине каршы кылмыштар	201	246	197	237	210
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	251	244	275	278	294
Аскердик кылмыштар	28	54	35	29	30
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	3	28	15	12	5
Соттолгон аялдар					
Инсанга каршы кылмыштар	128	130	157	123	156
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	106	110	130	100	109
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	13	16	12	12	14
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	-	-	2	-	-
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	2	1	7	3	3
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	7	3	6	8	30
Экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар	319	311	366	334	373
менчикке каршы кылмыштар	290	282	338	296	335
экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	20	19	21	32	30
мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	9	10	7	6	8
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	310	285	262	224	213
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	154	151	159	125	135
калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	148	127	93	85	74
экологиялык кылмыштар	2	-	-	-	-
транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	6	7	10	14	4
компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-

3.4 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	157	167	230	165	174
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	18	23	21	16	21
кызматтык кылмыштар	55	58	65	38	45
сот адилеттигине каршы кылмыштар	28	29	26	20	21
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	56	57	118	91	87
Аскердик кылмыштар	-	-	1	-	-
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	-	3	1	-	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.4: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык соттолгондордун саны (адам)

Инсанга каршы жасалган кылмыштар үчүн соттолгондордун арасында 2018-жылы негизги үлүштү, өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш үчүн соттолгон адамдар ээлеген (70 пайыз), алардын саны 2014-жылга салыштырганда 10 пайызга көбөйдү жана 805 адамды түздү. Өмүрүнө жана ден соолугуна каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун жалпы санынан эң чоң салыштырма салмак ден соолукка атайын оор зыян келтиргендиги үчүн соттолгон адамдарга (35 пайыз), адам өлтүрүүгө (27 пайыз) жана ден соолукка атайлап жеңил зыян келтирүү кылмыштарга (27 пайыз) туура келди.

2014-жылга салыштырмалуу үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар боюнча соттолгондордун үлүшү олуттуу кыскаргандыгы (1,4 эсеге) белгиленген. Кыскаруу негизинен, балдарды багууга алимент төлөбөгөндүк үчүн соттолгондордун санынын (6,8 эсе) азаюусунун эсебинен шартталган. Ошол эле учурда, аялды никеге турууга мажбурлоо жана ала качуу үчүн соттолгон адамдардын саны олуттуу түрдө (27 пайызга) өскөндүгү белгиленди.

Байкоо жүргүзүлүп жаткан мезгилде жыныстык кол тийбестикке жана инсандын жыныстык эркиндигине каршы кылмыш жасагандыгы үчүн соттолгон адамдардын саны бир аз азайгандыгы белгиленген (тиешелүүлүгүнө жараша, 14 пайыздан 13 пайызга чейин). Ошол эле учурда, негизинен, «адам уурдоо» беренеси боюнча, эркиндикке, инсандын ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар үчүн соттолгон адамдардын үлүшү (4 пайыздан 6 пайызга чейин) көбөйдү.

Эркектер арасында, 2018-жылы инсанга каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун эң жогорку үлүшү өмүрүнө жана ден соолугуна каршы кылмыш «Атайылап саламаттыгына оор залал келтирүү» 104-беренеси боюнча (26 пайыздан ашык), ошондой эле жыныстык кол тийбестикке жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыш «Зордуктоо» 129-беренеси боюнча (11 пайызга жакын). Аялдардын эң көп саны «Ден соолукка атайлап жеңил зыян келтирүү» 112-беренеси боюнча (35 пайыз), «Ден соолукка атайылап оор залал келтирүү» 104-берене боюнча (15 пайыз), ошондой эле «Аялдарды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу» 155-беренеси боюнча (7 пайыз) соттолгон (Таблица 3.5).

Таблица 3.5: Инсанга каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны

(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор – бардыгы					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	811	819	927	796	805
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
өлтүрүү (97-берене)	248	255	292	266	216
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	237	239	281	220	282
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	95	78	83	80	72
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	189	201	243	201	199
башка кылмыштар	42	46	28	29	36
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	75	68	54	62	50
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
адам уурдоо (123-берене)	29	35	40	35	39
адам сатуу (124-берене)	11	13	8	7	3
башка кылмыштар	35	20	6	20	8
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	179	172	165	135	147
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
зордуктоо (129-берене)	140	130	113	86	106
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	20	23	26	23	22
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	14	9	9	12	9
ыплас аракеттер (133-берене)	5	8	14	13	10
башка кылмыштар	-	2	3	1	-
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	8	15	23	16	14
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	3	8	17	7	6
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	2	1	1	3	1
башка кылмыштар	3	6	5	6	7
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	196	193	246	153	130
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	8	2	8	4	2
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	45	38	40	51	57
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	26
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	2	11	17	12	12
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	129	141	178	79	19
башка кылмыштар	12	1	3	7	14
Соттолгон эркектер					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	705	709	797	696	696
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
өлтүрүү (97-берене)	220	231	262	240	197
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	226	215	251	207	258
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	78	68	73	69	65
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	156	163	187	158	145
башка кылмыштар	25	32	24	22	31

3.5 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	62	52	42	50	36
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
адам уурдоо (123-берене)	28	32	36	30	30
адам сатуу (124-берене)	3	1	1	2	1
башка кылмыштар	31	19	5	18	5
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	179	172	163	135	147
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
зордуктоо (129-берене)	140	130	112	86	106
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	20	23	26	23	22
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	14	9	9	12	9
ыплас аракеттер (133-берене)	5	8	14	13	10
башка кылмыштар	-	2	2	1	-
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	6	14	16	13	11
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	3	8	11	7	4
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	2	1	1	2	1
башка кылмыштар	1	5	4	4	6
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	189	190	240	145	100
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	8	2	8	4	1
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	43	35	38	49	46
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	17
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	2	11	15	10	11
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	127	141	178	78	18
башка кылмыштар	9	1	1	4	7
Соттолгон аялдар					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	106	110	130	100	109
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
өлтүрүү (97-берене)	28	24	30	26	19
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	16	24	30	13	24
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	17	10	10	11	7
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	33	38	56	43	54
башка кылмыштар	12	14	4	7	5
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	13	16	12	12	14
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
адам уурдоо (123-берене)	1	3	4	5	9
адам сатуу (124-берене)	8	12	7	5	2
башка кылмыштар	4	1	1	2	3
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	-	-	2	-	-
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
зордуктоо (129-берене)	-	-	1	-	-
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	-	-	-	-	-
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	-	-	-	-	-
ыплас аракеттер (133-берене)	-	-	-	-	-
башка кылмыштар	-	-	1	-	-

3.5 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	2	1	7	3	3
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	-	-	6	-	2
эмгекти коргоо эрежелерин бузуу (142-берене)	-	-	-	1	-
башка кылмыштар	2	1	1	2	1
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	7	3	6	8	30
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	-	-	-	-	1
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	2	3	-	2	11
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	9
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	-	-	2	2	1
ата-эненин балдарын багууга каражат төлөөдөн качышы (162-берене)	2	-	-	1	1
башка кылмыштар	3	-	4	3	7

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.5: 2018-жылы инсанга каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны

(адам)

2018 - жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар үчүн соттолгондордун арасында, эң чоң салыштырма салмагы менчикке каршы кылмыш үчүн (88 пайыз) соттолгондор басымдуулук кылган, алардын ичинен үчтөн бир бөлүгү уурулук үчүн (31 пайыз) жана алдамчылык үчүн - төрттөн бири (25 пайыз) ээлеген.

Беш жылдык мезгилде экономикалык ишмердик чөйрөсүндөгү кылмыштар үчүн соттолгондордун үлүшүнүн олуттуу өсүшү (2,2 эсе) белгиленген, мында мыйзамсыз ишкердик кылуу (24 пайыз) жана контрабанда (20 пайыз) сыяктуу кылмыштар үчүн соттолгондордун салыштырма салмагы кыйла жогору болгон.

2018 - жылы эркектер да, аялдар да арасында экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар үчүн соттолгондордун басымдуу көпчүлүгүн менчикке каршы кылмыштар үчүн өкүмдөрү чыгарылган адамдар (тиешелүүлүгүнө жараша 88 жана 90 пайыз) түздү. Мындай кылмыштар үчүн соттолгон аялдардын арасында, уурулуктан (22 пайыз) жана алдамчылыктан (47 пайыз) башка, ишенилип берилген мүлктү (21 пайызга жакын) ыйгаруу жана ысырапка учуратуу учурлары жайылтылган (Таблица 3.6).

Таблица 3.6: Экономика чөйрөсүндөгү кылмыш үчүн соттолгондордун саны

(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор – бардыгы					
Менчикке каршы кылмыштар	2 496	2 493	2 416	2 224	2 074
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
уурдоо (164-берене)	924	916	857	756	633
мал уурдоо (165-берене)	338	356	271	254	178
алдамчылык (166-берене)	292	341	433	452	517
тоноо (167-берене)	168	143	146	130	156
каракчылык (168-берене)	381	382	320	300	234
опуза талап (170-берене)	30	21	23	15	15
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	200	197	210	152	216
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	101	88	83	99	69
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	16	5	11	13	3
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	6	2	2	6	5
башка кылмыштар	40	42	60	47	48
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	119	106	158	226	234
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	8	32	45	60	56
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	5	1	6	1	8
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	7	-	8	13	9
контрабанда (204-берене)	23	12	29	46	46
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	5	3	4	1	3
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	14	6	10	10	24
башка кылмыштар	57	52	56	95	88
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	34	40	37	33	44
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	7	10	16	13	27
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	2	6	7	5	6
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	22	24	11	15	11
башка кылмыштар	3	-	3	-	-
Соттолгон эркектер					
Менчикке каршы кылмыштар	2 206	2 211	2 078	1 928	1 739
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
уурдоо (164-берене)	834	821	757	675	558
мал уурдоо (165-берене)	329	350	266	252	178
алдамчылык (166-берене)	210	230	290	320	360
тоноо (167-берене)	153	139	140	122	142
каракчылык (168-берене)	365	379	309	292	223
опуза талап (170-берене)	29	21	21	15	15
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	141	142	152	97	147
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	97	86	82	95	68

3.6 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	9	4	10	12	3
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	5	2	2	6	4
башка кылмыштар	34	37	49	42	41
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	99	87	137	194	204
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	7	25	44	54	49
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	5	1	4	1	5
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	6	-	8	13	8
контрабанда (204-берене)	19	11	25	42	44
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	4	3	4	1	3
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	14	4	9	10	20
башка кылмыштар	44	43	43	73	75
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	25	30	30	27	36
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	4	9	13	11	22
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	1	2	4	2	4
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	17	19	10	14	10
башка кылмыштар	3	-	3	-	-
Соттолгон аялдар					
Менчикке каршы кылмыштар	290	282	338	296	335
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
уурдоо (164-берене)	90	95	100	81	75
мал уурдоо (165-берене)	9	6	5	2	-
алдамчылык (166-берене)	82	111	143	132	157
тоноо (167-берене)	15	4	6	8	14
каракчылык (168-берене)	16	3	11	8	11
опуза талап (170-берене)	1	-	2	-	-
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	59	55	58	55	69
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	4	2	1	4	1
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	7	1	1	1	-
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	1	-	-	-	1
башка кылмыштар	6	5	11	5	7
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	20	19	21	32	30
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
мыйзамсыз ишкердик кылуу (180-берене)	1	7	1	6	7
жалган ээлик кылуучулук (182-берене)	-	-	2	-	3
жасалма акча же баалуу кагаз даярдоо, сактоо же өткөрүү (198-берене)	1	-	-	-	1
контрабанда (204-берене)	4	1	4	4	2
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	1	-	-	-	-
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	-	2	1	-	4
башка кылмыштар	13	9	13	22	13

3.6 табл. уландысы

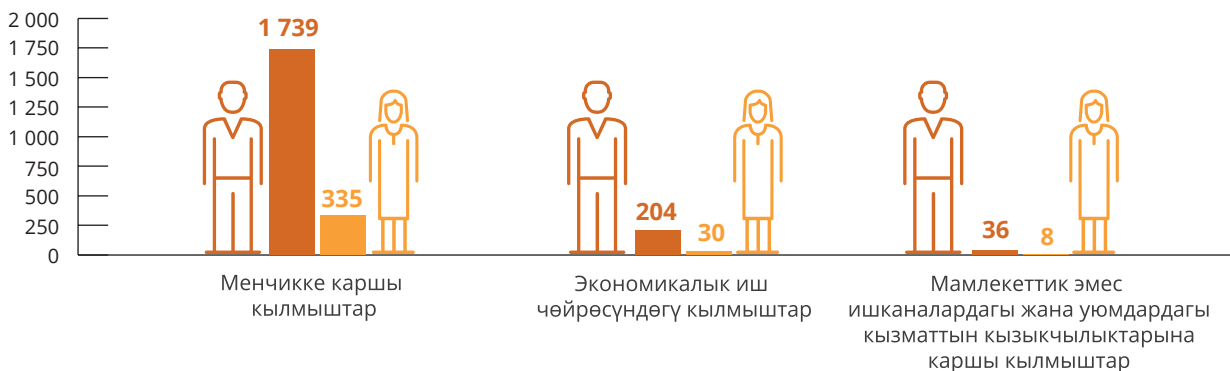
	2014	2015	2016	2017	2018
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:	9	10	7	6	8
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	3	1	3	2	5
жеке нотариустардын ыйгарым укуктарынан кыянаттык менен пайдалануу (222-берене)	1	4	3	3	2
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	5	5	1	1	1
башка кылмыштар	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.6: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыш үчүн соттолгондордун саны
(адам)

График 3.7: 2018-жылы экономика чөйрөсүндөгү кылмыш үчүн соттолгондордун саны, жынысы боюнча
(адам)

Жалпысынан алганда өткөн беш жыл ичинде коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун санында калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыш жасаган (54-57 пайыз) жарандар басымдуулук кылат. Соттолгондордун үчтөн бир бөлүгүнөн ашыгы (33-37 пайызы) коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар үчүн, калганы (6-8 пайызы) транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар үчүн соттор тарабынан эркинен ажыратылгандар болду.

Аялдар арасында коомдук коопсуздукка каршы кылмыштары үчүн «ээнбаштык» 234- беренеси боюнча соттолгондордун үлүшү көбөйгөн (2014-жылы 47 пайыздан 2018-жылы 56 пайызга чейин). Ошол эле учурда, калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлактуулукка каршы жасаган кылмыштар үчүн соттолгон аялдардын үлүшү дээрлик үчтөн бирге (2014-жылы 48 пайыздан 2018-жылы 35 пайызга чейин) төмөндөдү (Таблица 3.7).

Таблица 3.7: Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор – бардыгы					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	868	891	840	864	881
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
терроризм актысы (226-берене)	-	3	1	8	2
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдыктан өтүшү (226-4-берене)	-	-	2	5	3
ээнбаштык (234-берене)	743	717	691	667	650
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	94	136	114	142	178
башка кылмыштар	31	35	32	42	48
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 338	1 349	1 447	1 375	1 290
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	995	1 013	1 079	1 003	1 002
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	219	235	285	286	187
баңги заттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	26	12	13	15	11
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	70	48	39	39	33
башка кылмыштар	28	41	31	32	57
Экологиялык кылмыштар	26	37	43	21	21
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	1	19	14	9	1
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	23	11	23	5	5
башка кылмыштар	2	7	6	7	15
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	135	175	195	178	175
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	133	172	192	177	173
башка кылмыштар	2	3	3	1	2
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	-	-	-	-
Соттолгон эркектер					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	714	740	681	739	746
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
терроризм актысы (226-берене)	-	2	-	7	1
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдыктан өтүшү (226-4-берене)	-	-	2	5	3
ээнбаштык (234-берене)	596	569	539	544	531
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	90	135	110	142	170
башка кылмыштар	28	34	30	41	41

3.7 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 190	1 222	1 354	1 290	1 216
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	956	976	1 050	976	975
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	191	215	262	271	180
баңги заттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	18	7	12	10	10
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	4	2	5	7	7
башка кылмыштар	21	22	25	26	44
Экологиялык кылмыштар	24	37	43	21	21
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	1	19	14	9	1
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	21	11	23	5	5
башка кылмыштар	2	7	6	7	15
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	129	168	185	164	171
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	127	165	182	163	169
башка кылмыштар	2	3	3	1	2
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	-	-	-	-
Соттолгон аялдар					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	154	151	159	125	135
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
терроризм актысы (226-берене)	-	1	1	1	1
Кыргыз Республикасынын жаранынын чет мамлекеттин аймагындагы куралдуу кагылыштарга же согуш аракеттерине катышуусу же террорчулук жана экстремисттик даярдыктан өтүшү (226-4-берене)	-	-	-	-	-
ээнбаштык (234-берене)	147	148	152	123	119
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	4	1	4	-	8
башка кылмыштар	3	1	2	1	7
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	148	127	93	85	74
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	39	37	29	27	27
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	28	20	23	15	7
баңги заттарын камтыган өсүмдүктөрдү айдоо жана өстүрүү (250-берене)	8	5	1	5	1
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	66	46	34	32	26
башка кылмыштар	7	19	6	6	13
Экологиялык кылмыштар	2	-	-	-	-
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
балыкты жана суу жаныбарларын мыйзамсыз уулоо (276-берене)	-	-	-	-	-
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	2	-	-	-	-
башка кылмыштар	-	-	-	-	-

	2014	2015	2016	2017	2018
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	6	7	10	14	4
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	6	7	10	14	4
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
ЭЭМ үчүн зыяндуу программаларды түзүү, пайдалануу жана таратуу (290-берене)	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

Акыркы жылдары, мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар үчүн соттолгон адамдардын түзүмүнүн жогорку үлүшү сакталып, аларга карата соттор тарабынан башкаруу тартибине каршы кылмыштар үчүн (2018-жылы 32 пайыз) өкүм чыгарылган. Конституциялык түзүлүштүн негиздерине жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыш жасаган адамдардын үлүшү бир кыйла (2014-жылы 9 пайыздан 2018-жылы 20 пайызга чейин) өстү. Ошону менен бирге, кызматтык кылмыштар үчүн соттолгондордун санынын (2014-жылы 37 пайыздан 2018-жылы 29 пайызга чейин) төмөндөөсү белгиленген.

Аялдардын арасында башкаруу тартибине каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун үлүшү кыйла (2014-жылы 36 пайыздан 2018-жылы 50 пайызга чейин) өстү. Ошону менен бирге эле, кызматтык кылмыштар үчүн соттолгон аялдардын үлүшү үчтөн бирге көп (2014-жылы 35 пайыздан 2018-жылы 26 пайызга чейин) кыскарган (Таблица 3.8).

Таблица 3.8: Мамлекеттик бийликке каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны

(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор – бардыгы					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	97	120	138	188	242
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	96	24	4	82	96
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	-	81	125	88	93
башка кылмыштар	1	15	9	18	53
Кызматтык кылмыштар	378	336	351	234	342
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
коррупция (303-берене)	10	4	7	11	18
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	124	101	126	83	126
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	77	44	64	37	52
кыйноо (305-1-берене)	-	4	3	4	3
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	5	17	2	5	4
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	5	1	-	1	1
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	35	46	47	35	29
пара берүү (314-берене)	17	19	18	6	9
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	57	52	32	23	36
шалаакылык (316-берене)	39	44	37	20	32
башка кылмыштар	9	4	15	9	32
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	229	275	223	257	231
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	1	5	4	6	6
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	137	175	133	143	117

3.8 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	34	30	26	40	30
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	42	48	38	42	47
башка кылмыштар	15	17	22	26	31
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	307	301	393	369	381
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	25	25	17	14	29
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	152	120	165	102	124
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	8	5	13	3	6
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	80	98	142	140	165
өзүм билемдик (353-берене)	32	39	41	90	43
башка кылмыштар	10	14	15	20	14
Соттолгон эркектер					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	79	97	117	172	221
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	78	20	4	78	90
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	-	66	106	76	78
башка кылмыштар	1	11	7	18	53
Кызматтык кылмыштар	323	278	286	196	297
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
коррупция (303-берене)	10	4	7	10	18
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	103	78	96	68	104
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	74	40	63	36	51
кыйноо (305-1-берене)	-	4	3	4	3
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	5	17	2	4	4
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	4	-	-	1	1
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	33	44	41	28	27
пара берүү (314-берене)	14	17	13	6	8
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	39	38	16	14	24
шалаакылык (316-берене)	34	33	31	17	32
башка кылмыштар	7	3	14	8	19
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	201	246	197	237	210
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	1	3	1	4	5
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	132	168	127	138	114
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	19	20	14	29	22
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	37	41	34	42	42
башка кылмыштар	12	14	21	24	27
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	251	244	275	278	294
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	24	24	12	13	29
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	131	103	129	76	97
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	6	3	8	3	5

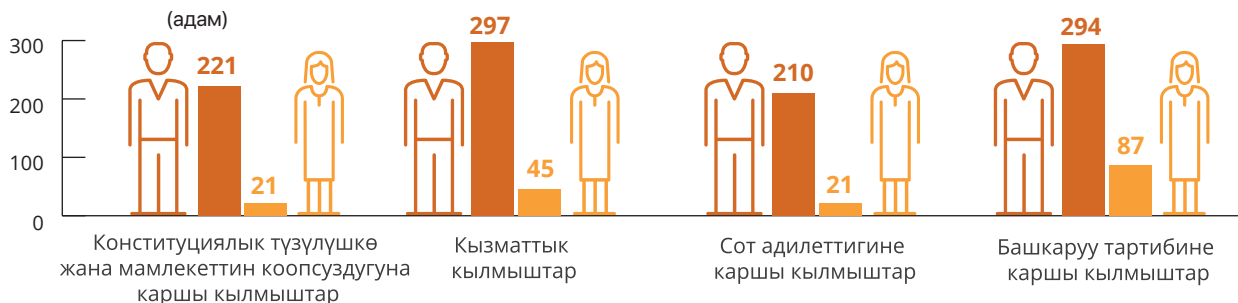
	2014	2015	2016	2017	2018
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	59	68	90	99	118
өзүм билемдик (353-берене)	21	33	22	70	31
башка кылмыштар	10	13	14	17	14
Соттолгон аялдар					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	18	23	21	16	21
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	18	4	-	4	6
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	-	15	19	12	12
башка кылмыштар	-	4	2	-	3
Кызматтык кылмыштар	55	58	65	38	45
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
коррупция (303-берене)	-	-	-	1	-
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	21	23	30	15	22
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	3	4	1	1	1
кыйноо (305-1-берене)	2	1	1	1	6
Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарын бузуу (305-2-берене)	-	-	-	1	-
Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарына каршы контракт түзүү, мамлекеттик сатып алууну жүзөгө ашыруу (306-берене)	1	1	-	-	-
опузалап пара талап кылуу (313-берене)	2	2	6	7	3
пара берүү (314-берене)	3	2	5	-	1
кызматтык жасалмачылык (315-берене)	18	14	16	9	12
шалаакылык (316-берене)	5	11	6	3	-
башка кылмыштар	2	1	1	2	6
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	28	29	26	20	21
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
кылмыш жасалгандыгы жөнүндө атайылап жалган билдирүү жасоо (329-берене)	-	2	3	2	1
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	5	7	6	5	3
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	15	10	12	11	8
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	5	7	4	-	5
башка кылмыштар	3	3	1	2	4
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	56	57	118	91	87
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	1	1	5	1	-
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	21	17	36	26	27
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уурдоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	2	2	5	-	1
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	21	30	52	41	47
өзүм билемдик (353-берене)	11	6	19	20	12
башка кылмыштар	-	1	1	3	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.8: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны
(адам)

График 3.9: 2018-жылы мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны, жынысы боюнча
(адам)

2018-жылы соттолгондордун санында аскердик кылмыштар жана тынчтык жана адамзаттын коопсуздугуна каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун жарымына жакын үлүшү (43 пайыз) аскерден качкандар туура келген, бул 2014-жылга салыштырмалуу дээрлик 1,6 эсеге аз. Ар бир үчүнчү (33 пайыз) бөлүктү же кызмат өтөө ордун өз алдынча таштап кетүү үчүн соттолгон, бул 2014-жылга караганда 1,9 эсеге көп (Таблица 3.9).

Таблица 3.9: Аскердик кылмыштар жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыш үчүн соттолгондордун саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Аскердик кылмыштар үчүн соттолгондор - бардыгы	28	54	36	29	30
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	-	1	1	1	1
бөлүктү же кызмат ордун өзү билип таштап кетүү (359-берене)	5	13	8	12	10
аскерден качуу (360-берене)	19	39	21	11	13
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	3	31	16	12	6
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
жалданмачылык (375-берене)	3	31	16	12	6
Аскердик кылмыштар үчүн соттолгондор эркектер	28	54	35	29	30
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	-	1	1	1	1
бөлүктү же кызмат ордун өзү билип таштап кетүү (359-берене)	5	13	7	12	10
аскерден качуу (360-берене)	19	39	21	11	13

3.9 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	3	28	15	12	5
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
жалданмачылык (375-берене)	3	28	15	12	5
Аскердик кылмыш үчүн соттолгон аялдар - бардыгы	-	-	1	-	-
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
бири-бирине баш ийбеген аскер кызматчыларынын ортосундагы өз ара мамилелердин белгиленген эрежелерин бузуу (358-берене)	-	-	-	-	-
бөлүктү же кызмат ордун өзү билип таштап кетүү (359-берене)	-	-	1	-	-
аскерден качуу (360-берене)	-	-	-	-	-
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	-	3	1	-	1
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
жалданмачылык (375-берене)	-	3	1	-	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 3.10: 2018-жылы аскердик кылмыштар жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар үчүн соттолгондордун саны (адам)

Аскердик кылмыштар – бардыгы

Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы

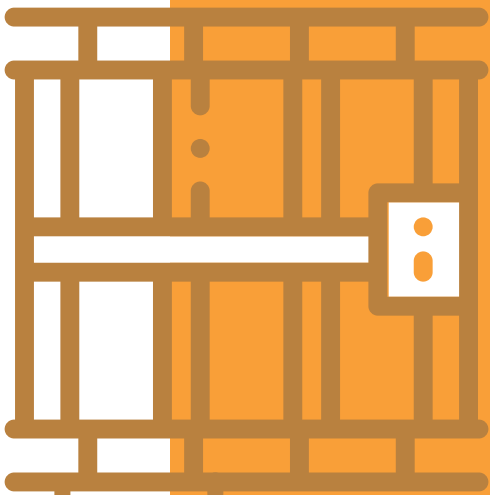
2018-жылы соттолгондордун жалпы санында ар кандай мөөнөттөргө эркиндигинен ажыратуу менен жазалоонун 40 пайызы 3 жылдан 5 жылга чейинки мөөнөткө, 22 пайызы 6 жылдан 8 жылга чейинки жана 12 пайызы 1 жылдан 2 жылга чейинки мөөнөткө туура келди. 2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу өмүр бою эркиндигинен ажыратууга соттолгондордун саны 2 эсеге (28 адамдан 12 адамга чейин) азайган (Таблица 3.10).

Таблица 3.10: Эркинен ажыратуу мөөнөттөрү боюнча соттолгондордун саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Эркиндигинен ажыратылып соттолгондордун саны - бардыгы	3 205	2 933	3 053	2 933	2 756
анын ичинде төмөнкү мөөнөткө, жыл:					
1 жылга чейин	92	71	24	257	94
1-2	398	367	353	297	324
3-5	1 358	1 212	1 113	1 049	1 112
6-8	728	655	737	603	602
9-10	219	215	247	199	188
11-15	284	277	388	362	276
16-30	126	136	191	166	160
өмүр бою эркиндигинен ажыратуу	28	17	17	21	12

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

4

**ЖАШЫ ЖЕТЕ ЭЛЕК
БАЛДАРДЫН
КЫЛМЫШТУУЛУГУ
ЖАНА СОТТОЛГОНДУГУ**

4. ЖАШЫ ЖЕТЕ ЭЛЕК БАЛДАРДЫН КЫЛМЫШТУУЛУГУ ЖАНА СОТТОЛГОНДУГУ

2018-жылы республикада жашы жете электер тарабынан жасалган 1,7 миңден ашуун кылмыш катталган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 1,9 эсеге көп.

Алдамчылык менен байланышкан кылмыш жасаган жашы жете электердин саны 3,7 эсеге, ден соолукка атайлап оор зыян келтирүү менен - 3,4 эсеге, тоноо жана ээнбаштык - 2,5 эсеге, уурдоо - дээрлик 2 эсеге, адам өлтүрүү жана адам өлтүрүү үчүн кол салуу - 1,7 эсеге, карактап кол салуу - 1,5 эсеге көбөйдү.

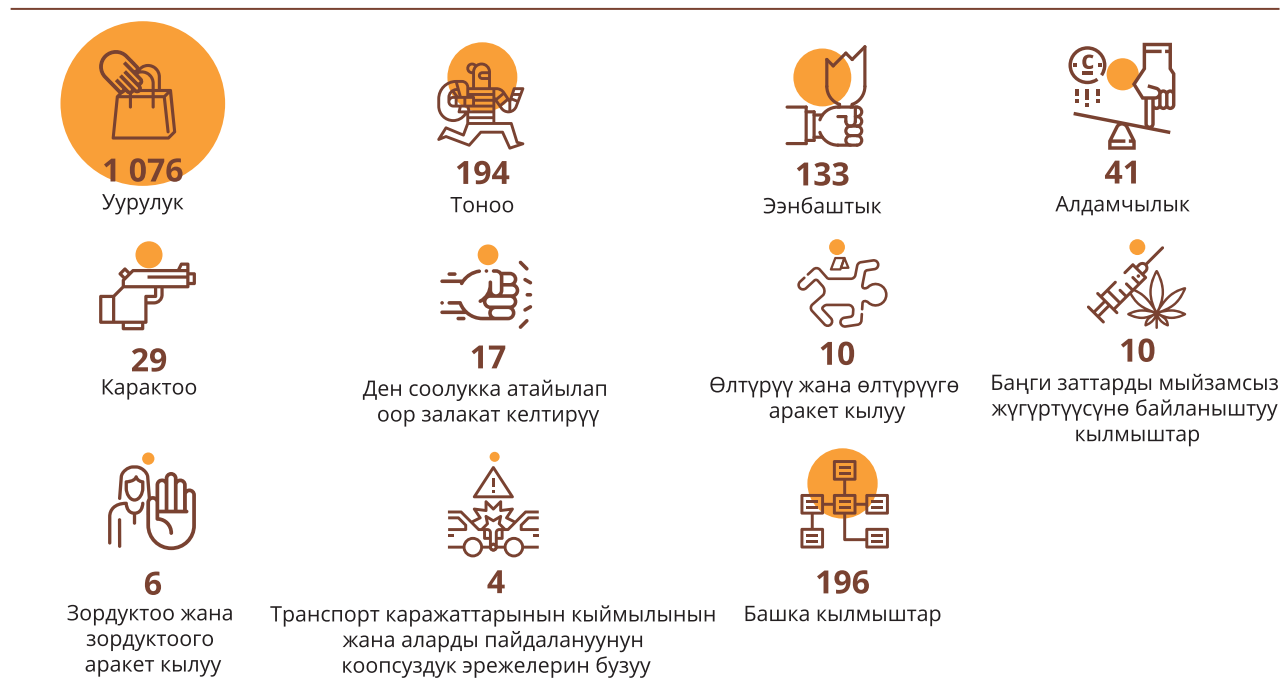
2018-жылы кылмыш кылгандардын жалпы санынын эң чоң үлүшү уурулукка (63 пайыз), тоноого (11 пайыз), ээнбаштыкка (8 пайыз), алдамчылык жана каракчылыкка (2 пайыздан) туура келди (Таблица 4.1).

Таблица 4.1: Жашы жете электер тарабынан жасалган, кылмыштын түрлөрү боюнча саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Катталган кылмыштар - бардыгы	876	1 071	812	878	1 716
анын ичинде:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	6	13	2	14	10
ден соолукка атайылап оор залакат келтирүү	5	15	11	5	17
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	5	5	3	4	6
карактап кол салуу	19	30	17	16	29
тоноо	77	96	45	88	194
уурулук	565	590	123	517	1076
алдамчылык	11	11	10	6	41
баңги заттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	7	6	5	6	10
ээнбаштык	54	65	49	67	133
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	2	1	6	2	4
башка кылмыштар	125	239	113	153	196
Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Катталган кылмыштар - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
өлтүрүү жана өлтүрүүгө аракет кылуу	0,7	1,2	0,2	1,6	0,6
ден соолукка атайылап оор залакат келтирүү	0,6	1,4	1,4	0,6	1,0
зордуктоо жана зордуктоого аракет кылуу	0,6	0,5	0,4	0,5	0,3
карактап кол салуу	2,2	2,8	2,1	1,8	1,7
тоноо	8,8	9,0	5,5	10,0	11,3
уурулук	64,5	55,1	67,9	58,9	62,7
алдамчылык	1,3	1,0	1,2	0,7	2,4
баңги заттарды мыйзамсыз жүгүртүүсүнө байланыштуу кылмыштар	0,8	0,6	0,6	0,7	0,6
ээнбаштык	6,2	6,1	6,0	7,6	7,8
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу	0,2	0,1	0,7	0,2	0,2
башка кылмыштар	14,3	22,3	13,9	17,4	11,4

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 4.1: 2018-жылы жашы жете электер тарабынан жасалган кылмыштын түрлөрү боюнча саны

Кылмыш жасаган жашы жете элек кылмышкерлердин көпчүлүк санын уландар түзөт, алар кылмыш жасаган жашы жете электердин жалпы санынын үлүшүндө 92 пайызды түздү. Өткөн беш жылдын ичинде жашы жете элек кылмышкерлердин жалпы санындагы кыздардын саны 11 пайыздан 8 пайыздын чейинки чекте өйдө-төмөн болуп турган.

Кылмыш жасап кармалган жашы жете электердин саны 2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу 1,4 эсеге көбөйгөн. Укук бузгандардын жалпы санынын 64 пайыздан ашыгын 16-17 жаштагы жаштар, 36 пайызга жакынын 14-15 жаштагылар түзөт.

Кылмыш жасаган учурда укук бузуучулардын 44 пайыздан ашыгы эч жерде иштеген эмес жана окуган эмес, ал эми 44 пайызы окуучулар болгон. Жашы жете электердин 27 пайызга жакыны кылмыштарды топтошуп алып кылмыштарды жасашкан (Таблица 4.2).

Таблица 4.2: Кылмыш кылып кармалган жашы жете электердин курамы (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган жашы жете электер – бардыгы	1 021	1 067	1 050	1 081	1 432
анын ичинде:					
жынысы боюнча:					
жигиттер	913	966	961	1 000	1 321
кыздар	108	101	89	81	111
курагы боюнча, жаш:					
14-15	335	289	325	382	511
16-17	686	778	725	699	921
билими боюнча:					
орто (толук, толук эмес)	1 021	1 067	1 050	1 081	1 432
кылмыш кылган учурдагы иши боюнча:					
окуучулар	442	399	545	425	636
окубагандар жана иштебегендер	480	576	463	507	634
кылмышты мурун кылгандар	42	26	14	14	18
кылмышты топтошуп кылгандар	314	372	290	241	381
алкоголдук мас абалында	12	13	5	4	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы 100 миң калкка карата эсептегенде 14 жаш жана андан улуу курактагы жашы жете элек балдар тарабынан 429 кылмыш жасалган, бул 2014-жылга караганда дээрлик 2 эсе көп.

Жашы жете электер жасаган кылмыштардын санынын көбөйүшү бардык региондордо байкалган, Чүй облусунан тышкары, бул мезгилде алар 20 пайызга аз катталган. Жашы жете электердин арасында кылмыштардын санынын кыйла өсүшү (3 эсе) Бишкек жана Ош шаарларында белгиленген (Таблица 4.3).

Таблица 4.3: Жашы жете электер кылган кылмыштардын саны
(адам)

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	876	1 071	812	878	1 716	214	267	205	223	429
Баткен облусу	41	42	30	37	87	110	116	85	108	258
Жалал-Абад облусу	88	84	70	86	200	102	100	85	105	242
Ысык-Көл облусу	98	99	96	108	215	297	302	295	329	639
Нарын облусу	42	49	31	32	54	191	224	141	144	238
Ош облусу	52	95	88	110	143	53	101	97	122	157
Талас облусу	32	30	32	40	61	177	165	173	210	307
Чүй облусу	283	392	274	242	227	547	765	537	473	432
Бишкек ш.	164	202	118	132	506	351	430	254	285	1 061
Ош ш.	73	70	72	88	217	420	422	449	555	1 336

¹ Аймак боюнча жалпы сумма чыкпайт, анткени аймактык бөлүнүшү бир гана КРнын ИИМги боюнча берилет.

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 4.2: Кылмыш кылган жашы жете электердин саны, жынысы боюнча
(адам)

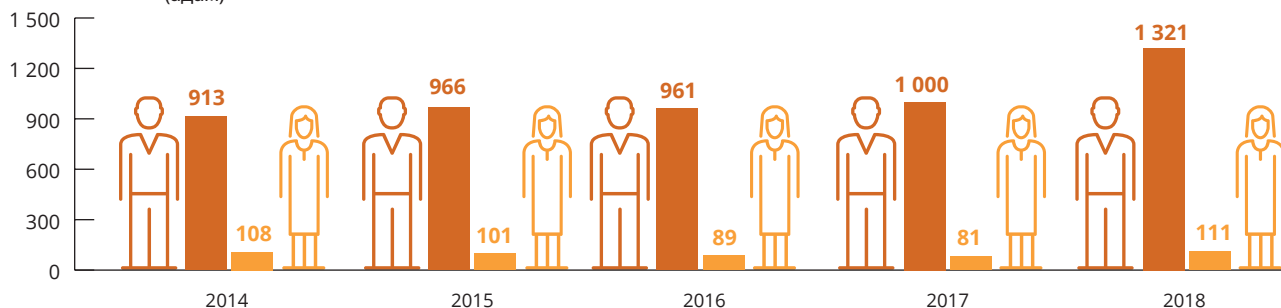
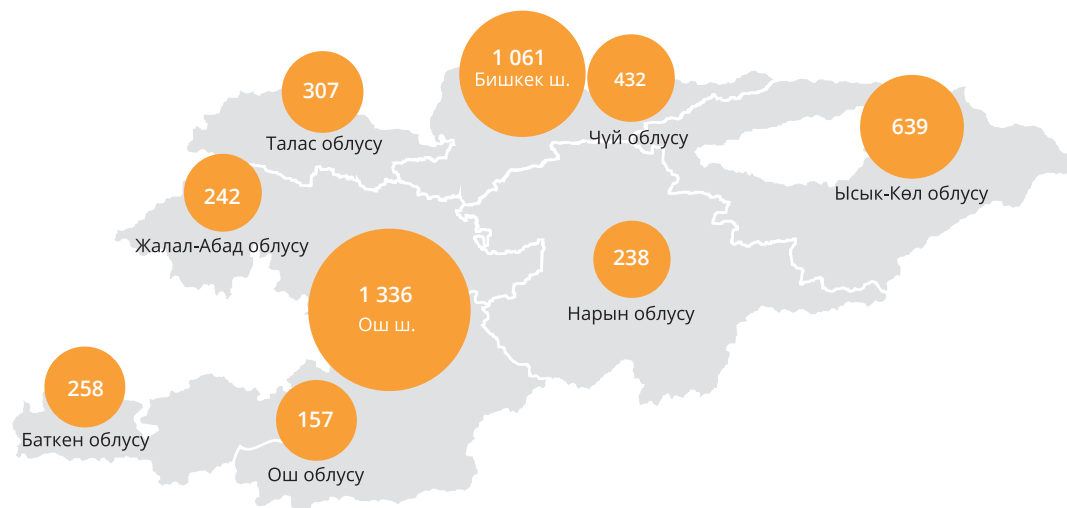

График 4.3: 2018-жылы жашы жете электер тарабынан жасалган кылмыштардын саны, аймактар боюнча

(14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине)

2018-жылы кылмыш жасаган жашы жете электердин саны 2014-жылга салыштырмалуу 1,4 эсеге көбөйгөн жана 1,4 миң адамды түзгөн. 14 жаш жана андан улуу курактагы калктын 100 000не карата эсептегенде мындай кылмыштардын саны дагы 358 учурду түзүү менен 1,4 эсеге өстү.

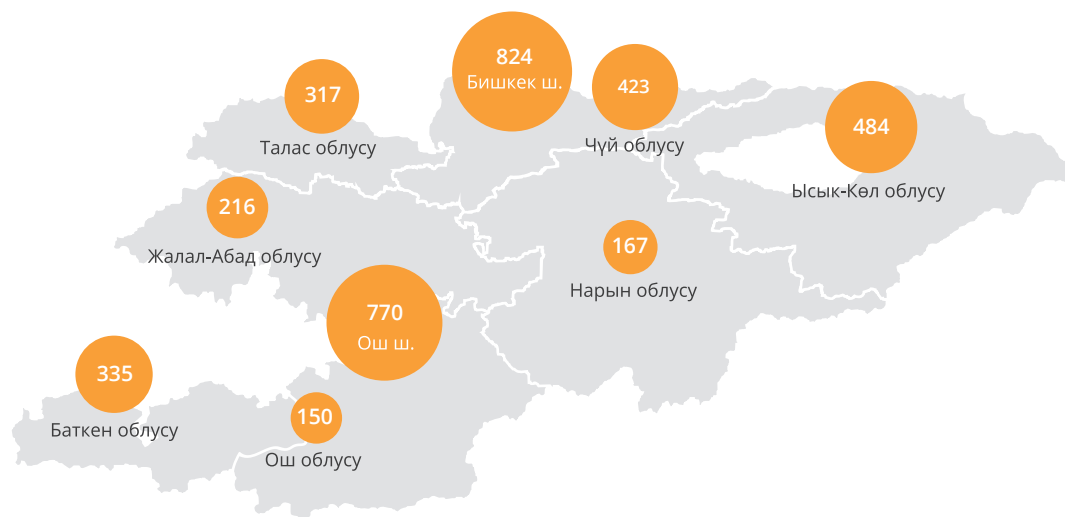
14 жаш жана андан улуу курактагы кылмыш жасагандардын эң көп үлүшү Бишкек шаарына (27 пайыз), Чүй (15 пайыздан ашык), Жалал-Абад (12 пайыздан ашык) жана Ысык-Көл (11 пайыздан ашык) облустарынына туура келди. 14 жаштан жана андан улуу курактагы калктын 100 000не карата эсептегенде кылмыш жасаган жашы жете электердин эң көп саны Бишкек (824 адам) жана Ош (770 адам) шаарларына, ошондой эле Ысык-Көл (484 адам) облусуна туура келди (Таблица 4.4).

Таблица 4.4: Кылмыш кылган жашы жете электердин саны, аймактар боюнча

	Бардыгы					14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	1 021	1 067	1 050	1 081	1 432	249	266	266	275	358
Баткен облусу	45	43	36	71	113	121	118	102	208	335
Жалал-Абад облусу	84	102	98	119	178	97	121	119	146	216
Ысык-Көл облусу	135	121	127	121	163	410	369	390	369	484
Нарын облусу	51	42	33	27	38	232	192	150	121	167
Ош облусу	116	100	100	97	137	119	107	110	108	150
Талас облусу	28	38	31	29	63	155	209	167	152	317
Чүй облусу	214	219	271	230	222	414	427	531	449	423
Бишкек ш.	268	315	267	282	393	573	671	575	608	824
Ош ш.	80	87	87	105	125	461	525	543	662	770

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 4.4: 2018-жылы кылмыш кылган жашы жете электердин саны, аймактар боюнча
(14 жана андан улуу жаштагы калктын 100 000ине)

2018-жылы кылмыш жасаган жашы жете электердин арасында басымдуу көпчүлүгү экономика чөйрөсүндө кылмыштарды жасашкан - 75 пайызы (2014-жылга караганда үчтөн бир бөлүккө көп), коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы - 16 пайыз, ошондой эле инсанга каршы - 8 пайыз, башка кылмыштардын үлүшүнө бир пайыздан аз туура келген (Таблица 4.5).

Таблица 4.5: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык, жашы жете электерди жасаган кылмыштары боюнча бөлүштүрүү

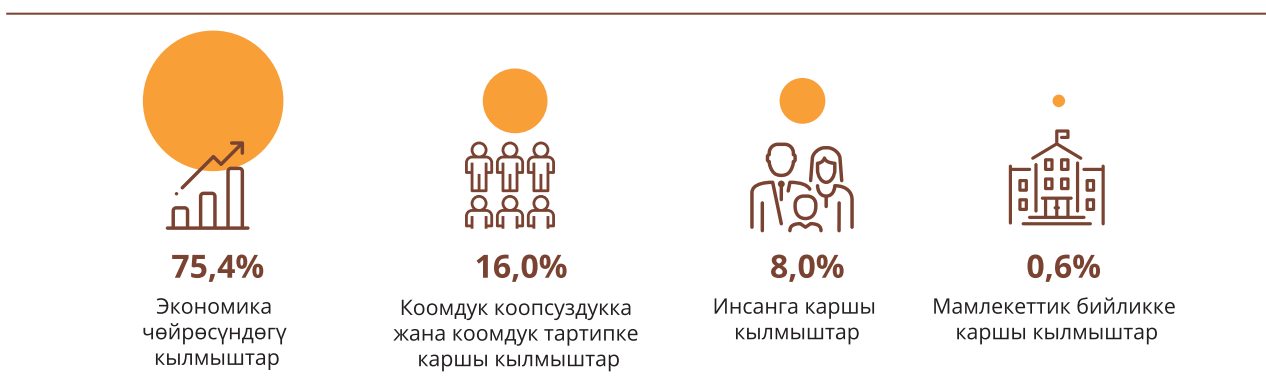
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыштар - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
инсанга каршы кылмыштар	6,6	9,8	6,4	8,1	8,0
экономикалык багыттагы кылмыштар	79,0	75,2	79,2	75,8	75,4
коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	13,5	14,0	13,2	15,1	16,0
мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар	0,9	0,8	1,1	1,0	0,6
аскердик кылмыштар	-	-	-	-	-
тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	-	0,2	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 4.5: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин өзгөчө бөлүгүнүн бөлүмдөрүнө ылайык, жашы жете электерди жасаган кылмыштары боюнча бөлүштүрүү

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

2018-жылы бир миңден ашык жашы жете электер менчикке каршы кылмыш жасады, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 1,3 эсеге өстү. Ушул мезгилде коомдук коопсуздукка, ошондой эле өмүргө жана ден-соолукка каршы кылмыштарды жасаган жашы жете электердин саны 1,8 эсеге көбөйгөн.

Инсанга каршы кылмыш жасап кармалган жашы жете электердин санында ден соолукка атайлап жеңил зыян (42 адам), ден соолукка келтирилген оор эмес зыян (30 адам), ошондой эле ден соолукка оор зыян (18 адам) келтирген адамдар басымдуулук кылышты. Инсандын жыныстык кол тийбестиги жана жыныстык эркиндиги менен байланышкан кылмыштардын ичинен жашы жете электер көбүнчө зордуктоо жасашкан. 2018-жылы 14-17 жаштагылар жасаган кылмыштардын ичинен менчикке каршы жасалган кылмыштардын эң кеңири тараганы уурулук (713 адам) жана тоноо (234 адам) болуп эсептелди. Мал уурдоо, алдамчылык, каракчылык жана опузалап талап кылуу сыяктуу менчикке каршы башка кылмыштар жашы жете электер тарабынан кыйла аз жасалган (Таблица 4.6).

Таблица 4.6: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылган жашы жете электердин саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш кылып кармалган жашы жете электер – бардыгы	1 021	1 067	1 050	1 081	1 432
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш	54	92	62	67	97
анын ичинде:					
өлтүрүү (97-берене)	18	21	4	12	7
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	9	32	16	23	18
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	20	32	36	24	30
ден соолукка атайлап жеңил залал келтирүү (112-берене)	6	6	6	6	42
башка кылмыштар	1	1	-	2	-
Инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	-	1	-	8	7
анын ичинде:					
адам уурдоо (123-берене)	-	-	-	8	7
адам сатуу (124-берене)	-	1	-	-	-
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	12	10	5	13	9
анын ичинде:					
зордуктоо (129-берене)	9	5	3	9	5
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	2	3	2	4	1
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	1	-	-	-	-
ыглас аракеттер (133-берене)	-	2	-	-	2
Адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	1	1	-	-	-
анын ичинде:					
турак-жайдын кол тийгистигин бузуу (137-берене)	-	1	-	-	-
башка кылмыштар	1	-	-	-	-
Үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	-	1	-	-	1
анын ичинде:					
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	-	1	-	-	1
башка кылмыштар	-	-	-	-	-
Менчикке каршы кылмыштар	807	801	831	819	1 080
анын ичинде:					
уурдоо (164-берене)	539	483	584	547	713
мал уурдоо (165-берене)	41	46	19	29	29
алдамчылык (166-берене)	16	21	17	18	24
тоноо (167-берене)	127	156	118	157	234
каракчылык (168-берене)	39	59	42	36	43
опуза талап (170-берене)	12	7	14	3	5
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	2	1	1	-	-
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	29	24	33	22	28
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	-	-	-	1	-
кылмыш жолу менен алынгандыгы белгилүү болгон мүлктү сатып алуу же сатуу (177-берене)	1	-	-	1	-
башка кылмыштар	1	4	3	5	4
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	1	1	-	-
анын ичинде:					
контрабанда (204-берене)	-	1	-	-	-
башка кылмыштар	-	-	1	-	-

4.6 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	114	128	118	148	211
анын ичинде:					
ээнбаштык (234-берене)	114	124	116	142	209
ок атуучу куралдарды, ок-дарыларды, жарылуучу заттарды жана жардыргыч түзүлүштөрдү мыйзамсыз алуу, берүү, өткөрүү, сактоо, ташуу же алып жүрүү (241-берене)	-	4	2	6	2
Калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	16	16	11	12	15
анын ичинде:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	13	13	8	10	14
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	1	3	3	2	1
башка кылмыштар	2	-	-	-	-
Экологиялык кылмыштар	1	-	-	1	-
анын ичинде:					
бак-дарактарды жана бадалдарды мыйзамсыз кыюу (279-берене)	1	-	-	-	-
башка кылмыштар	-	-	-	1	-
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	7	5	10	2	3
анын ичинде:					
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	7	5	10	2	3
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	1	-	4	2	2
анын ичинде:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (душмандык) (299-берене)	-	-	2	1	-
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-2-берене)	-	-	2	1	2
башка кылмыштар	1	-	-	-	-
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	3	-	2	3	4
анын ичинде:					
эркиндигинен ажыратуу жайынан же камактан качуу (336-берене)	-	-	-	3	3
соттун өкүмүн, соттун чечимин же башка соттук актыны аткарбагандык (338-берене)	-	-	1	-	-
кылмышты жаап-жашыруу (339-берене)	3	-	1	-	1
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	5	9	6	6	3
анын ичинде:					
бийлик өкүлүнө карата зомбулук көрсөтүү (341-берене)	1	1	1	-	1
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	3	5	3	-	-
документтерди, штамптарды, мөөрлөрдү уудоо, жок кылуу, зыянга учуратуу же жашыруу (348-берене)	-	1	-	-	-
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	-	-	2	1	1
өзүм билемдик (353-берене)	1	-	-	-	1
башка кылмыштар	-	2	-	5	-
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар - бардыгы	-	2	-	-	-
анын ичинде:					
жалданмачылык (375-берене)	-	2	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

График 4.6: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылган жашы жете электердин саны (адам)

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин маалыматы боюнча 2018-жылы 161 жашы жете электер соттолгон, бул 2014-жылга салыштырмалуу дээрлик 20 пайызга аз (Таблица 4.7).

Таблица 4.7: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылып соттолгон жашы жете электердин саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондордун - бардыгы	201	191	162	193	161
анын ичинде:					
Өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыш	26	25	19	35	17
анын ичинде:					
өлтүрүү (97-берене)	8	7	5	14	5
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	10	11	10	11	7
башка кылмыштар	8	7	4	10	5
Инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	2	5	3	2	3
анын ичинде:					
зордуктоо (129-берене)	2	3	1	-	2
башка кылмыштар	-	2	2	2	1
Менчикке каршы кылмыштар	131	122	101	112	102
анын ичинде төмөнкүлөр үчүн:					
уурдоо (164-берене)	51	50	34	59	33
мал уурдоо (165-берене)	17	25	12	15	13
алдамчылык (166-берене)	3	1	1	1	1
тоноо (167-берене)	13	4	14	9	8
каракчылык (168-берене)	34	34	24	14	19

4.7 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
опуза талап (170-берене)	-	-	3	-	-
автомобилди же башка автоматотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	12	7	11	12	18
башка кылмыштар	1	1	2	2	10
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар анын ичинде кылмыш үчүн:	24	20	15	29	25
ээнбаштык (234-берене)	24	19	15	24	23
башка кылмыштар	-	1	-	5	2

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 4.7: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин главаларына ылайык, кылмыш кылып соттолгон жашы жете электердин саны (адам)

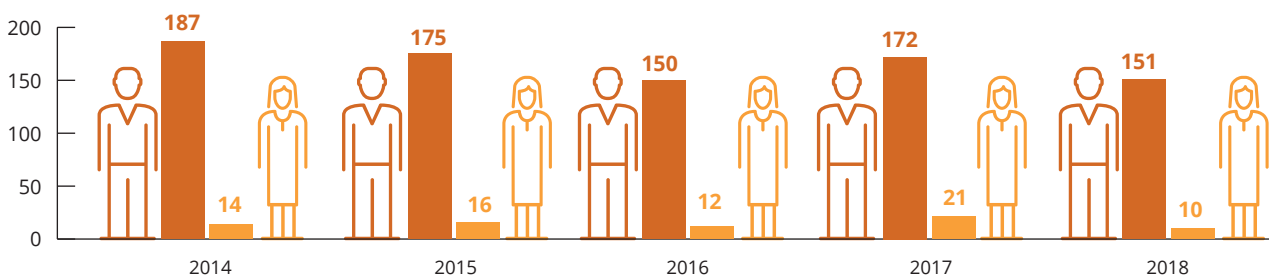
2018-жылы соттолгон жашы жете электердин жалпы санында 16-17 жаштагы орто билимге ээ өспүрүмдөр басымдуулук кылган. Соттолгондордун үчтөн эки бөлүгү (65 пайызы) иштебеген жана окубаган жаштарды түзгөн (Таблица 4.8).

Таблица 4.8: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгон жашы жете электердин курамы

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор - бардыгы	201	191	162	193	161
анын ичинде:					
жынысы боюнча:					
жигиттер	187	175	150	172	151
кыздар	14	16	12	21	10
курагы боюнча, жашы					
14-15	34	22	22	19	19
16-17	167	169	140	174	142
билим боюнча					
орто (толук, толук эмес)	185	180	150	184	150
атайын орто	8	8	8	6	5
кылмыш кылган учурдагы иши боюнча					
окуучулар	90	82	66	68	56
жумушчулар	6	1	-	5	-
окубагандар жана иштебегендер	102	104	90	111	104

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 4.8: Мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгон жашы жете электердин курамы, жынысы боюнча

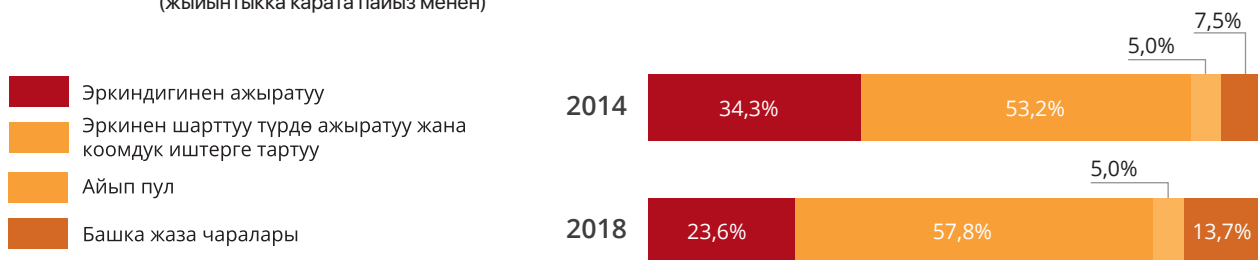
2018-жылы жашы жете элек соттолгондордун жалпы санында негизги үлүштү эркиндигинен ажыратууга жана түзөтүү жумуштарына (58 пайызга жакын), ошондой эле эркиндигинен ажыратууга боюнча (24 пайызга жакын) шарттуу соттолгондор ээлейт (Таблица 4.9).

Таблица 4.9: Сот тарабынан белгиленген жазанын чаралары боюнча жазага тартылган жашы жете электерди бөлүштүрүү
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгондор - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинен жаза чаралары боюнча:					
эркиндигинен ажыратуу	34,3	24,1	30,9	25,4	23,6
эркинен шарттуу түрдө ажыратуу жана коомдук иштерге тартуу	53,2	61,8	50,6	59,6	57,8
айып пул	5,0	7,9	9,9	6,7	5,0
башка жаза чаралары	7,5	6,3	8,6	8,3	13,7

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 4.9: Сот тарабынан белгиленген жазанын чаралары боюнча жазага тартылган жашы жете электерди бөлүштүрүү
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

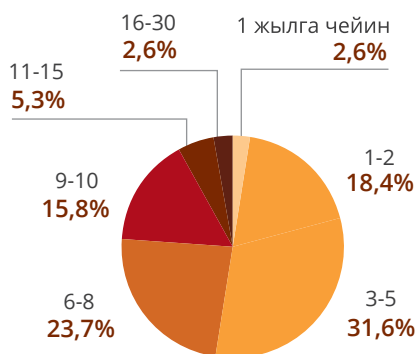
2018 - жылы сот органдары тарабынан эркинен ажыратууга өкүм кылынганлардын жалпы санынан жазанын дээрлик 32 пайызы - 3 жылдан 5 жылга чейинки мөөнөткө, 24 пайызга жакын - 6 жылдан 8 жылга чейинки мөөнөткө, 18 пайыздан ашык - 1 жылдан 2 жылга чейинки жана дээрлик 16 пайызы - 9 жылдан 10 жылга чейинки мөөнөткө туура келген (Таблица 4.10).

Таблица 4.10: Эркинен ажыратуу мөөнөттөрү боюнча соттолгон жашы жете электердин саны
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	2014	2015	2016	2017	2018
Соттолгон - бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде мөөнөттөрү боюнча, жыл:					
1 жылга чейин	4,3	4,3	2,0	6,1	2,6
1-2	20,3	19,6	24,0	8,2	18,4
3-5	42,0	45,7	32,0	34,7	31,6
6-8	15,9	21,7	24,0	26,5	23,7
9-10	14,5	8,7	16,0	20,4	15,8
11-15	2,9	0,0	2,0	2,0	5,3
16-30	-	-	-	2,0	2,6

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 4.10: 2018-жылы эркиндигинен ажыратууга соттолгон жашы жете электердин саны, корутунду мөөнөтү боюнча
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

2018-жылы республиканын аймагында жашы жете электерге карата 1,5 миңге жакын кылмыш катталган, бул 2014-жылга караганда 1,6 эсеге көп.

Өткөн беш жыл ичинде жыл сайын орточо алганда 10 бала өлтүрүүлөр болгон. Ден соолукка атайылап жеңил зыян келтирүүгө байланыштуу кылмыштардын санынын, 2014-жылы 19 учурдан 2018-жылы 66 учурга чейин же 3,5 эсеге өсүшү байкалган. Ден соолукка анча эмес оор зыян келтирилген учурлардын саны эки эсегеден көбүрөөк өстү (10дон 22 учурга чейин), ден соолукка оор зыян келтирилген учурлардын саны 1,5 эсе (13төн 19 учурга чейин) көбөйгөн.

2018-жылы 2014-жылга салыштырганда жашы жете электерге карата жасалган зордуктоолордун саны үчтөн бир эсеге көбүрөөк кыскарган. Ошол эле мезгилде, жашы жете электерге карата ыплас аракеттерди жасоого байланыштуу кылмыштардын санынын (2014-жылга салыштырганда 1,7 эсеге), ошондой эле 16 жашка чыга элек адам менен жыныстык катнашка жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерге, тиешелүүлүгүнө жараша, 18 пайызга өсүшү белгиленген (Таблица 4.11).

Таблица 4.11: Жашы жете электерге карата катталган кылмыштардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыштар - бардыгы	905	1 010	842	1 075	1473
анын ичинен:					
өлтүрүү (97-берене)	10	15	9	10	10
эненин жаңы төрөлгөн баласын өлтүрүшү (100-берене)	2	1	4	4	3
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	13	15	7	13	19
ден соолукка атайылап анча эмес оор залал келтирүү (105-берене)	10	22	20	27	22
ден соолукка атайылап жеңил залал келтирүү (112-берене)	19	28	35	31	66
адам сатуу (124-берене)	1	3	2	1	2
зордуктоо (129-берене)	66	74	44	47	42
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	17	27	17	24	17
он алты жашка толо элек адам менен жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо (132-берене)	33	36	26	29	39
ыплас аракеттер (133-берене)	21	37	19	48	36
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	7	3	6	6	3
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	20
жашы жетпегенди кылмыш жасоого тартуу (156-берене)	10	16	8	18	3

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

5

АДАМ САТУУ

5. АДАМ САТУУ

Адамдарды, өзгөчө аялдар жана балдарды, сатуунун алдын алуу жана бөгөт коюу жөнүндө улуттар аралык уюшкан кылмыштуулукка каршы БУУнун Конвенциясын (2000-ж.) толуктоочу протоколго ылайык (Палермия протоколу), адам сатууга, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинде каралган (1997-ж. 1-октябрындагы №68 редакциясы), кылмыштын төмөнкү курамдары кирет:

- Трансплантациялоо үчүн адамдын органдарын же ткандарын алууга мажбурлоо (114-бер.);
- Адам сатуу (124-бер.);
- Эмгекти мажбурлап пайдалануу (кул эмгеги) (125-1-бер.)
- Жашы жетелектер менен иш жүзүндө никелик мамилеге кирүүгө мажбурлоо (154-бер.);
- Аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аялды уурдоо же никеге турууга тоскоолдук кылуу (155-бер.);
- Диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-бер.);
- Сойкулук кылууга тартуу (260-бер.);
- Сойкулук жасоо үчүн көмүскө жайларды уюштуруу же күтүү (261-бер.);
- Порнография мүнөзүндөгү предметтерди даярдоо менен байланышкан аракеттерге же порнография мүнөзүндөгү иш-чараларга катышуу үчүн аткаруучу катары билип туруп жашы жетелекти тартуу (262-1-бер.);
- Жалданмачылык (375-бер.).

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин маалыматы боюнча 2018-жылы адамдарды сатуу менен байланышкан кылмыштардын санынын ичинен сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү менен байланышкан кылмыштар (34 пайыз), аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аялды уурдоо же никеге турууга тоскоолдук кылуу (23 пайыз), жалданмачылык (19 пайыз) жана диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (13 пайыз) басымдуу болду. Жашы жете электерди никеге турууга мажбурлоо, иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо менен байланышкан кылмыштардын, ошондой эле жалдануучулук басымдуу бөлүгүн, негизинен, эркектер жасашат, ал эми сойкулук кылууга аялдарды тартуу, притондорду уюштуруу жана күтүү, ошондой эле ымыркайларды сатуу боюнча кылмыштарды аялдар жасашат.

Изилдөөлөрдүн маалыматына ылайык, адамдарды сатуу менен байланышкан кылмыштарга карата соттордун ишинин күчөө тенденциясы байкалат. Судьялардын пикири боюнча, тергөө органдары мындай кылмыштарды квалификациялоодо көп учурда ката кетиришет, адамдарды сатуу максаттарын дайыма эле туура аныктабай, тергөө иштери толук кандуу жүргүзүлбөй жатат, атап айтканда, сурактар «адамдарды сатуу» жана « бала асырап алуу тартибин бузуу» деген түшүнүктөрдү чаташтырышат, бул аягында соттогу иштерди кароонун натыйжаларына таасирин тийгизет.

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин маалыматы боюнча 2018-жылы кылмыштардын арасында балдарды сатуу менен байланышкан 8 учур катталган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 2 учурга аз. Ошону менен бирге, 2018-жылы эмгектик жана сексуалдык эксплуатациялоо сыяктуу адамдарды сатуунун түрлөрү боюнча бир дагы кылмыш учуру катталган эмес, ошол эле учурда 2014-жылы, тийиштүүлүгүнө жараша, 2 жана 7 кылмыш учурлары белгиленген (Таблица 5.1).

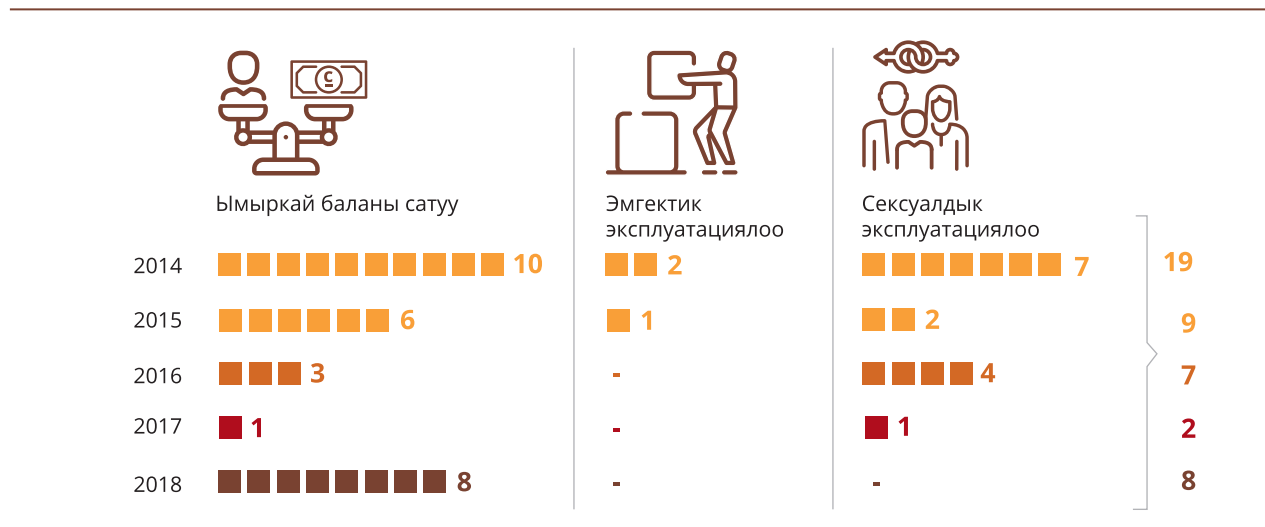
¹ Кыргызстанда адам сатуу менен байланышкан кылмыштар боюнча соттук практиканы изилөө туралуу аналитикалык отчеттуу «Кылмыш-жаза сот укугу, кылмыштуулуктун жана коррупциянын алдын алуу» долбоорунун изилдөө «Кыргыз сот-аялдар ассоциациясы», Кыргызстандагы БУУнун Баңги заттар жана кылмыштуулук боюнча башкармалыгынын техникалык колдоосунун алдында жүргүзүлгөн. Бишкек, 2018-ж.

Таблица 5.1: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Катталган кылмыштар - бардыгы	19	9	7	2	8
анын ичинде:					
ымыркай баланы сатуу	10	6	3	1	8
эмгектик эксплуатациялоо	2	1	-	-	-
сексуалдык эксплуатациялоо	7	2	4	1	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги.

График 5.1: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча саны

Сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү менен байланышкан 2018-жылы катталган кылмыштардын басымдуу үлүшү Ош шаарына (40 пайыз) жана Бишкек шаарына (38 пайыз), ошондой эле Жалал-Абад жана Чүй облусуна (10 пайыздан) туура келди. Аялды никеге турууга мажбурлоо, аны никеге туруу үчүн ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу боюнча көпчүлүк кылмыштар Бишкек шаарында (34 пайыз), Ош (29 пайыз) жана Чүй облустарында (11 пайыз) катталган. Диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузууга байланышкан катталган кылмыштардын негизги үлүшү Ош облусунда (70 пайыз), ошондой эле Жалал-Абад (15 пайыз) жана Баткен (10 пайыз) облустарында белгиленген.

2018-жылы аялды никеге турууга мажбурлоо, аны никеге туруу үчүн ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу менен байланышкан кылмыш жасаган адамдардын басымдуу үлүшү Ош (30 пайыз), Жалал-Абад (26 пайыз), Нарын (12 пайыз) жана Чүй (11 пайыз) облустарында, ошондой эле Бишкек шаарында (15 пайыз) аныкталган. Союкулук жасоо үчүн көмүскө жайларды уюштуруу же күтүү менен байланышкан кылмыштарды жасаган адамдардын негизги үлүшү Бишкек (44 пайыз) жана Ош шаарларында (38 пайыз) катталган. Диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу менен байланышкан кылмыштарды жасаган адамдардын басымдуу көпчүлүгү Ош (84 пайыз) жана Баткен (16 пайыз) облустарында аныкталган (Таблица 5.2).

Таблица 5.2: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштар жана кылмыш кылып кармалган адамдардын саны, аймактар боюнча¹

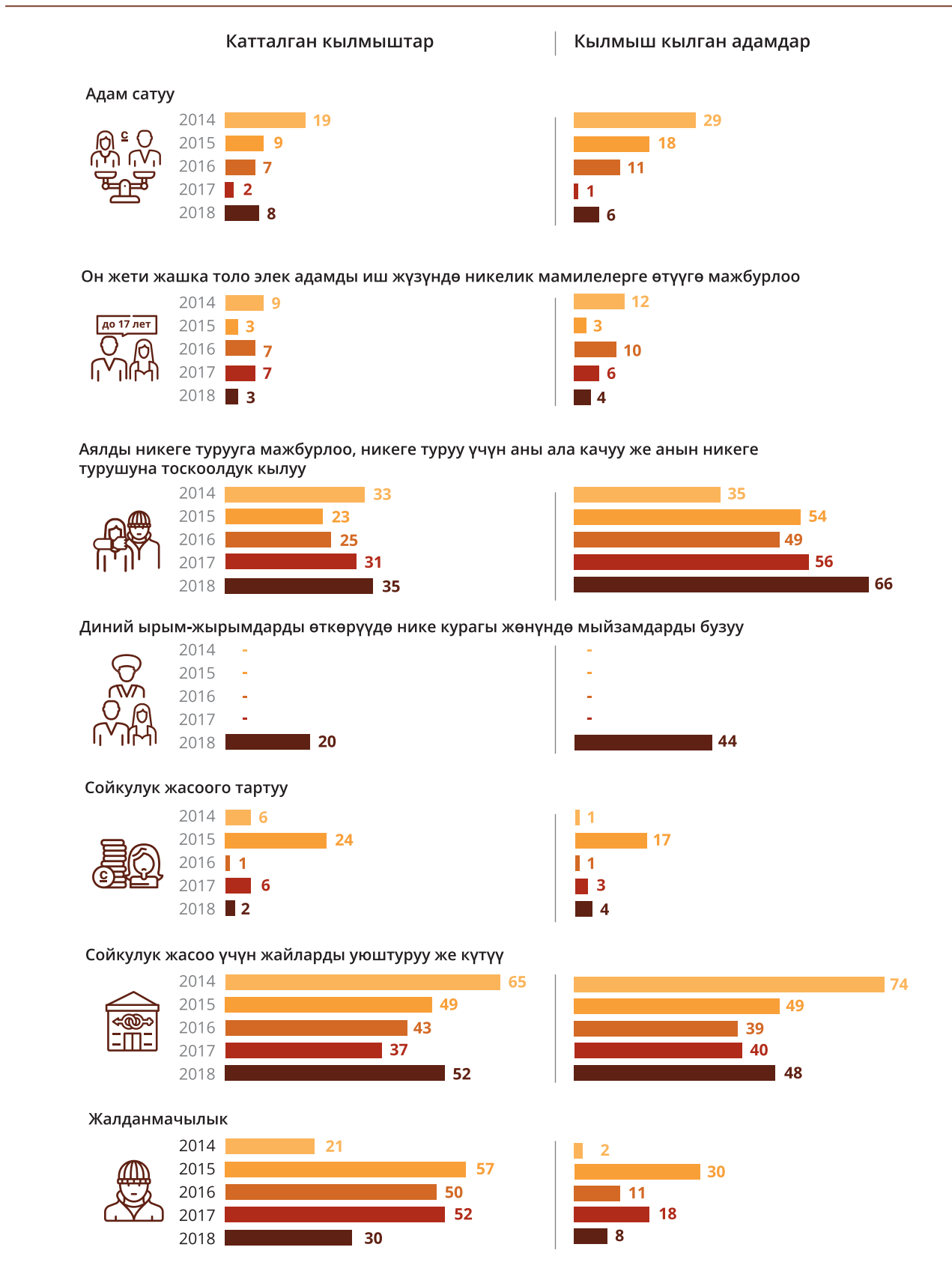
	Катталган кылмыштар					Кылмыш кылган адамдар				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Адам сатуу (124-берене)										
Кыргыз Республикасы	19	9	7	2	8	29	18	11	1	6
Баткен облусу	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	-	1	-	-	2	-	4	-	-	-
Ысык-Көл облусу	1	2	-	-	-	3	4	-	-	-
Нарын облусу	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Ош облусу	3	-	-	1	1	3	-	2	1	1
Талас облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чүй облусу	2	1	2	1	1	7	1	5	-	1
Бишкек ш.	1	1	3	-	2	5	3	4	-	4
Ош ш.	4	2	-	-	2	7	3	-	-	-
Он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)										
Кыргыз Республикасы	9	3	7	7	3	12	3	10	6	4
Баткен облусу	1	-	2	1	-	8	-	4	1	-
Жалал-Абад облусу	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Ысык-Көл облусу	2	-	-	-	-	1	3	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош облусу	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Талас облусу	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чүй облусу	1	1	5	5	3	1	-	5	4	4
Бишкек ш.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Ош ш.	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)										
Кыргыз Республикасы	33	23	25	31	35	35	54	49	56	66
Баткен облусу	8	2	2	4	-	12	7	6	7	-
Жалал-Абад облусу	2	2	6	2	2	6	14	17	7	17
Ысык-Көл облусу	1	1	1	4	2	1	-	7	8	4
Нарын облусу	-	-	1	1	2	-	-	3	-	8
Ош облусу	5	-	2	-	10	5	4	3	9	20
Талас облусу	-	4	1	-	2	-	7	-	-	-
Чүй облусу	3	4	9	2	4	1	3	7	7	7
Бишкек ш.	9	8	3	5	12	7	17	6	9	10
Ош ш.	5	2	-	1	1	3	2	-	1	-
Диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)										
Кыргыз Республикасы	-	-	-	-	20	-	-	-	-	44
Баткен облусу	-	-	-	-	2	-	-	-	-	5
Жалал-Абад облусу	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Ысык-Көл облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош облусу	-	-	-	-	14	-	-	-	-	26
Талас облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чүй облусу	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

5.2 табл. уландысы

	Катталган кылмыштар					Кылмыш кылган адамдар				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Бишкек ш.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош ш.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сойкулук жасоого тартуу (260-берене)										
Кыргыз Республикасы	6	24	1	6	2	1	17	1	3	4
Баткен облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ысык-Көл облусу	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош облусу	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Талас облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чүй облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бишкек ш.	-	22	1	5	2	-	15	1	2	4
Ош ш.	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)										
Кыргыз Республикасы	65	49	43	37	52	74	49	39	40	48
Баткен облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	1	3	1	5	5	1	1	2	5	4
Ысык-Көл облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош облусу	-	2	1	2	1	-	2	-	1	1
Талас облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чүй облусу	4	10	7	1	5	8	11	4	2	4
Бишкек ш.	32	19	23	17	20	44	19	22	17	21
Ош ш.	21	13	11	11	21	21	12	7	15	18
Жалданмачылык (375-берене)										
Кыргыз Республикасы	21	57	50	52	30	2	30	11	18	8
Баткен облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ысык-Көл облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош облусу	4	20	28	13	4	-	6	1	-	-
Талас облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чүй облусу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бишкек ш.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ош ш.	2	1	-	-	-	2	-	-	-	-

¹ Аймак боюнча жалпы сумма чыкпайт, анткени маалымат аймактык бөлүнүшү бир гана КРнын ИИМги боюнча берилет.

График 5.2: Адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын жана кылмыш кылып кармалган адамдардын саны

2018-жылы республиканын аймагында адам сатууга байланыштуу 8 кылмыш катталган, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 2 эседен ашык төмөндөгөн.

Муну менен катар, аялды никеге турууга мажбурлоо, аны никеге туруу үчүн ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу боюнча кылмыштардын санынын өсүшү белгиленди, 2018-жылы 2014-жылга салыштырганда алардын саны 6 пайызга көбөйдү, 35 учурду түздү.

2018-жылы алгачкы жолу болуп, диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузууга байланыштуу 20 кылмыш катталган.

Акыркы беш жылда жалданмачылык сыяктуу кылмыштардын санынын өсүшү байкалган. Эгерде 2014 - жылы 21 кылмыш жасалган болсо, 2018-жылы 30 кылмыш же 1,4 эсеге көп жасалган (Таблица 5.3).

Таблица 5.3: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык, адам сатууга байланыштуу катталган кылмыштардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Төмөнкү беренелер менен байланыштуу катталган кылмыштар:					
трансплантациялоо үчүн адамдын мүчөлөрүн же денесинин бир жерин кесип алууга мажбурлоо (114-берене)	-	-	-	1	-
адамды сатуу (124-берене)	19	9	7	2	8
эмгекти мажбурлоо менен пайдалануу (кулчулук эмгек) (125-1-берене)	-	-	-	2	1
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	9	3	7	7	3
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	33	23	25	31	35
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	20
сойкулук жасоого тартуу (260-берене)	6	24	1	6	2
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	65	49	43	37	52
порнографиялык мүнөздөгү материалдарды же буюмдарды даярдоо менен байланышкан, ошого тете порнографиялык мүнөздөгү иш-чараларга катышуу үчүн аткаруучу катары аракеттерге жашы жетпегенди тартуу (262-1-берене)	-	-	-	-	1
жалданмачылык (375-берене)	21	57	50	52	30

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги.

2018 - жылы аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу менен байланышкан, кылмыш жасаган 66 адам аныкталган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 1,9 эсеге көп.

Ошону менен бирге сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу жана күтүү боюнча кылмыш жасагандардын саны азайды, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу үчтөн бир эсеге төмөндөгөн жана 2018-жылы 49 адамды түзгөн (Таблица 5.4).

Таблица 5.4: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык, адам сатууга байланыштуу кылмыш кылып кармалган адамдардын саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Төмөнкү беренелер менен байланыштуу кылмышты кылып кармалган адамдар:					
трансплантациялоо үчүн адамдын мүчөлөрүн же денесинин бир жерин кесип алууга мажбурлоо (114-берене)	-	-	-	-	-
адам сатуу (124-берене)	29	18	11	1	6
эмгекти мажбурлоо менен пайдалануу (кулчулук эмгек) (125-1-берене)	-	-	-	1	-
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	12	3	10	6	4
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	35	54	49	56	66
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	31
сойкулук жасоого тартуу (260-берене)	1	17	1	3	6
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	74	49	39	40	49
порнографиялык мүнөздөгү материалдарды же буюмдарды даярдоо менен байланышкан, ошого тете порнографиялык мүнөздөгү иш-чараларга катышуу үчүн аткаруучу катары аракеттерге жашы жетпегенди тартуу (262-1-берене)	-	-	-	-	-
жалданмачылык (375-берене)	1	-	9	15	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги.

2018-жылы аялдарды никеге турууга мажбурлоо, аны никеге туруу үчүн ала качуу же никеге турууга тоскоолдук кылуу боюнча кылмыштарды жасагандыгы үчүн 57 адам жоопкерчиликке тартылган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 27 пайызга көп.

Жалданмачылык менен байланышкан кылмыш жасаган адамдардын санынын, 2014-жылы 3 кишиден 2018-жылы 6 кишиге чейин көбөйүшү белгиленген.

Сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштурууга же кармоого байланышкан кылмыштар үчүн 2018-жылы 33 адам жоопкерчиликке тартылган, алардын саны 2014-жылга салыштырмалуу 2 эсе кыскарган (Таблица 5.5).

Таблица 5.5: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык, адам сатууга байланыштуу кылмыш үчүн жаза жоопкерчилигине тартылган адамдардын саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Төмөнкү беренелер менен байланыштуу кылмыш жаза жоопкерчилигине тартылган адамдар:					
трансплантациялоо үчүн адамдын мүчөлөрүн же денесинин бир жерин кесип алууга мажбурлоо (114-берене)	-	-	-	-	-
адам сатуу (124-берене)	11	13	8	7	3
эмгекти мажбурлоо менен пайдалануу (кулчулук эмгек) (125-1-берене)	-	-	2	-	-
он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)	8	2	8	4	2
аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)	45	38	40	51	57
диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)	-	-	-	-	26
сойкулук жасоого тартуу (260-берене)	5	11	4	4	1

5.5 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)	70	48	39	39	33
порнографиялык мүнөздөгү материалдарды же буюмдарды даярдоо менен байланышкан, ошого тете порнографиялык мүнөздөгү иш-чараларга катышуу үчүн аткаруучу катары аракеттерге жашы жетпегенди тартуу (262-1-берене)	-	-	-	-	-
жалданмачылык (375-берене)	3	31	16	12	6

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

2014-жылдан 2018-жылга чейинки мезгилде соттук инстанциялардын кароосуна Кыргыз Республикасынын КЖКнин «адамдарды сатуу» 124-беренеси боюнча жалпысынан 55 кылмыш иш козголгон, жалпы алганда 57 адам соттолгон, анан ичинен 39 аялдар. Никеге туруу үчүн аялды мажбурлоо же никеге туруу үчүн аялды ала качууга 231 адам кылмыш жоопкерчилигине тартылган, алардын ичинен 208и соттолгон, экөө акталган, ал эми 64 адамга карата жазык куугунтугу токтотулган.

Өткөн беш жыл ичинде Кыргыз Республикасынын КЖК «сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү» 261-беренеси боюнча 239 кылмыш иши каралган. Аталган кылмыш иштери боюнча 227 адам жоопкерчиликке тартылган, алардын 189зу аялдар. Ал эми 18 айыпталуучу боюнча кылмыш иши токтотулган.

2018-жылы адамдарды сатуу менен байланышкан үч кылмыш иши каралган, бул 2014-жылга караганда дээрлик 7 эсеге аз. Ошону менен бирге, 2018-жылы соттолгондордун саны 2014-жылга салыштырмалуу 3 эсе кыскарды жана 5 адамды түздү, 2016-жылдан тышкары, ал 16 адамга жеткен.

2018-жылы сот инстанцияларынын кароосуна сойкулук жасоо үчүн притондорду уюштуруу же кармоо боюнча 39 кылмыш иши чыгарылган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 1,8 эсеге аз. Мындай иштер боюнча соттолгон адамдардын саны дээрлик 2 эсеге кыскарган (Таблица 5.6).

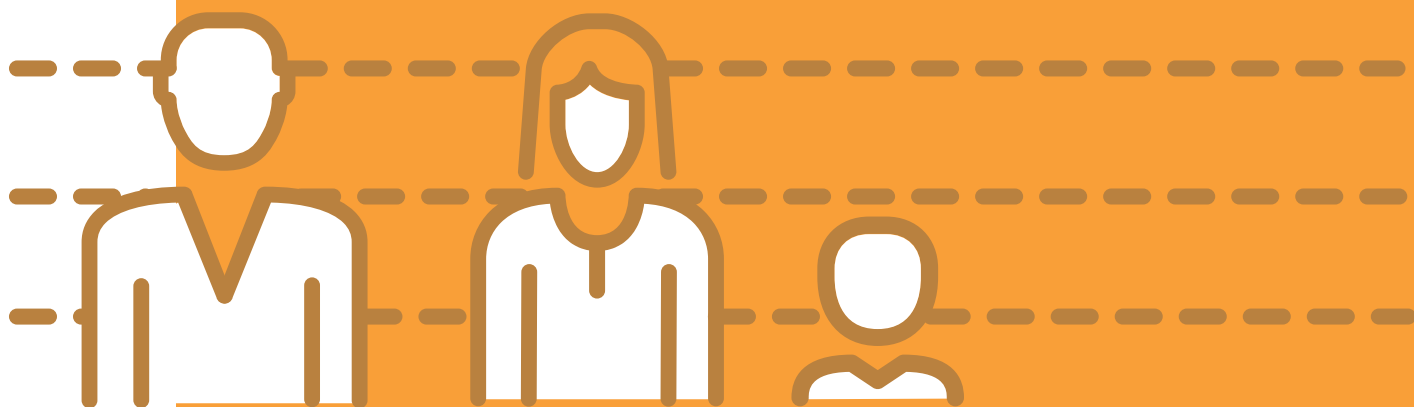
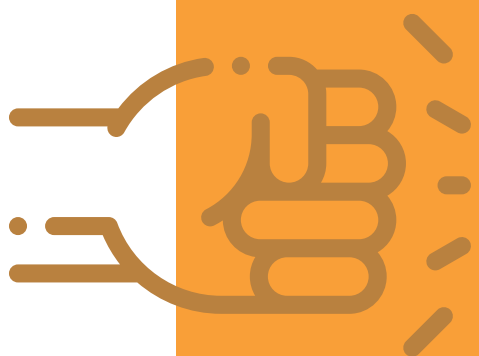
Таблица 5.6: Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин айрым главаларына ылайык, адам сатууга байланыштуу сот инстанцияларына келип түшкөн жана каралган кылмыш иштеринин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Адам сатуу (124-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	20	14	13	5	3
Соттолгон адамдардын саны	15	11	16	10	5
анын ичинен аялдар	8	11	9	7	4
Акталган адамдардын саны	2	5	-	-	-
анын ичинен аялдар	1	4	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	5	-	3	-	-
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	-	5	-	2
Он жети жашка толо элек адамды иш жүзүндө никелик мамилелерге өтүүгө мажбурлоо (154-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	7	4	9	5	1
Соттолгон адамдардын саны	9	2	8	3	2
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	1
Акталган адамдардын саны	-	-	-	-	-
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	3	3	3	3	-
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	-	-	-	-

	2014	2015	2016	2017	2018
Аялды никеге турууга мажбурлоо, никеге туруу үчүн аны ала качуу же анын никеге турушуна тоскоолдук кылуу (155-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	31	31	26	25	31
Соттолгон адамдардын саны	45	39	40	47	37
анын ичинен аялдар	1	3	2	-	7
Акталган адамдардын саны	2	-	-	-	-
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	3	4	9	10	38
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	-	-	-	-
Диний ырым-жырымдарды өткөрүүдө нике курагы жөнүндө мыйзамдарды бузуу (155-1-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	-	-	-	2	15
Соттолгон адамдардын саны	-	-	-	3	26
анын ичинен аялдар	-	-	-	2	9
Акталган адамдардын саны	-	-	-	-	-
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	-	-	-	-	9
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	-	-	-	-
Сойкулук жасоого тартуу (260-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	2	11	6	3	5
Соттолгон адамдардын саны	1	10	6	2	1
анын ичинен аялдар	-	10	6	2	1
Акталган адамдардын саны	-	-	-	-	-
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	-	1	2	1	2
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	3	-	-	2
Сойкулук жасоо үчүн жайларды уюштуруу же күтүү (261-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	71	49	36	44	39
Соттолгон адамдардын саны	72	50	33	35	37
анын ичинен аялдар	69	44	27	25	24
Акталган адамдардын саны	-	-	-	1	-
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	7	2	6	3	-
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	-	-	2	1
Жалданмачылык (375-берене)					
Каралган иштердин жалпы саны	2	23	14	13	8
Соттолгон адамдардын саны	4	34	15	16	7
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Акталган адамдардын саны	-	3	2	-	-
анын ичинен аялдар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштер боюнча адамдардын саны	-	-	-	-	-
Тергөөнүн кемчиликтерин толуктоо үчүн кайтарылган иштердин саны	-	-	-	-	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

6

**ҮЙ-БҮЛӨЛҮК
ЗОМБУЛУК**

6. ҮЙ-БҮЛӨЛҮК ЗОМБУЛУК

Мыйзамга ылайык **үй бүлөлүк зомбулук** – бул үй бүлө мүчөсүнүн башка үй бүлө мүчөсүнө карата дене-бойлук, психологиялык, экономикалык мүнөздөгү атайылап жасаган аракеттери же алардын коркунучу, ошондой эле үй-бүлө мүчөсүнүн башка үй-бүлө мүчөсүнө карата этибарсыз мамилеси. Мыйзам үй бүлөлүк зомбулуктун төмөңкү түрлөрүн аныктайт:

- Дене-бойлук зомбулук;
- Экономикалык зомбулук;
- Психологиялык зомбулук;
- Этибарсыз мамиле.

Республикада калкка жардам берүүчү, анын ичинде үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан аялдар үчүн кризистик борборлор, балдар борборлору жана башка адистештирилген мекемелер иштейт. Үй бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын көпчүлүк бөлүгү кризистик борборлорго жана сейрек учурларда гана башка мекемелерге кайрылышат.

2018-жылы калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөтүүчү кризистик борборлорго жана башка адистештирилген мекемелерге үй-бүлөлүк зомбулук учурлары боюнча 8 730 адам кайрылган, алардын көпчүлүгү - аялдар (78 пайыз).

Ошону менен бирге, үй-бүлөлүк (үй) зомбулук проблемалары боюнча кризистик борборлорго кайрылгандардын саны 5 972 адамды же кайрылгандардын жалпы санынын 68 пайызын түзгөн.

Аксакалдар сотторуна 1 599 адам (18 пайыз), кайрымдуулук жана коомдук фонддорго 1 155 адам (13 пайыз) кайрылган. Мында, эркектерге караганда аялдар көбүнчө кризистик борборлорго (92 пайыз) жана аксакалдар сотторуна (59 пайыз) кайрылышат, ал эми эркектер кайрымдуулук жана коомдук фонддорго (72 пайыз) кайрылышат.

2014-2018-жылдары кризистик борборлорго кайрылуулардын санынын динамикасы көрсөткүчтөрдүн бирдей маанилүү эместиги менен мүнөздөлдү, бул алардын тышкы каржылоодон жогорку көз карандылыгы менен шартталган (Таблица 6.1).

Таблица 6.1: Кризистик борборлорго, аксакалдар сотторуна жана башка адистештирилген мекемелерге кайрылгандардын саны жынысы боюнча
(адам)

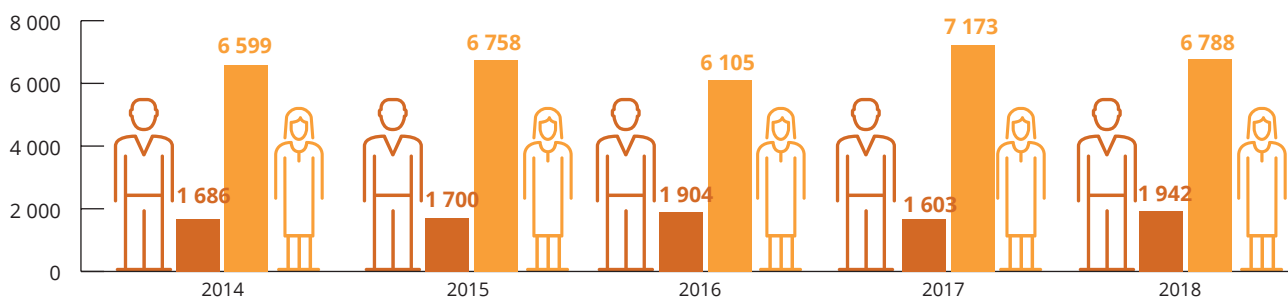
	анын ичинде			алардын ичинен үй-бүлө (үй) зомбулугу көйгөйү боюнча кайрылгандар		
	Бардыгы	эркектер	аялдар	бардыгы	эркектер	аялдар
2014-ж. кайрылгандардын саны	19 500	8 833	10 667	8 285	1 686	6 599
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	3 306	1 731	1 575	825	360	465
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	15 396	6 897	8 499	7 030	1 326	5 704
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	798	205	593	430	-	430
2015-ж. кайрылгандардын саны	14 467	3 998	10 469	8 458	1 700	6 758
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	4 309	2 352	1 957	961	433	528
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	9 245	1 433	7 812	6 980	1 262	5 718
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	913	213	700	517	5	512

6.1 табл. уландысы

	анын ичинде			алардын ичинен үй-бүлө (үй) зомбулугу көйгөйү боюнча кайрылгандар		
	Бардыгы	эркектер	аялдар	бардыгы	эркектер	аялдар
2016-ж. кайрылгандардын саны	14 975	5 143	9 832	8 009	1 904	6 105
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	5 017	2 822	2 195	1 186	509	677
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	8 880	1 539	7 341	6 787	1 390	5 397
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 078	782	296	36	5	31
2017-ж. кайрылгандардын саны	16 116	5 703	10 413	8 776	1 603	7 173
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	6 694	4 046	2 648	1 868	820	1 048
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	8 335	869	7 466	6 892	779	6 113
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 087	788	299	16	4	12
2018-ж. кайрылгандардын саны	16 757	5 964	10 793	8 730	1 942	6 788
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	7 171	4 261	2 910	1 599	660	939
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	8 417	871	7 546	5 972	452	5 520
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 164	829	335	1 155	827	328

Булак: Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

График 6.1: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын саны жынысы боюнча

Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын жана кризистик борборлорго кайрылгандардын салыштырмалуу көпчүлүгү 18-34 жаш кыз-келиндер (38 пайызы), ал эми улгайган курактагы аялдар аз кайрылышат. Мына ушундан айырмаланып, үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан жана жардам сурап кайрылган эркектердин курагы курактык топтор боюнча бир калыпта бөлүштүрүлгөн (Таблица 6.2).

Таблица 6.2: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жынысы жана курактык топтору боюнча саны (адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы	19 500	14 467	14 975	16 116	16 757
Үй-бүлөдөгү зомбулуктан (үй зомбулугу) жабыр тарткандардын ичинен: курактык топтор боюнча, жаш					
14 жашка чейин	97	103	386	50	81
14-17	396	439	408	158	338
18-34	3 076	3 213	3 163	4 416	3 159
35-39	1 769	1 779	1 630	1 873	1 897
40-49	1 695	1 704	1 409	1 510	1 906
50 жана андан улуу	1 252	1 220	1 013	1 394	1 349

6.2 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Эркектер	1 686	1 700	1 904	2 068	1 942
курактык топтор боюнча, жаш:					
14 жашка чейин	19	21	204	10	38
14-17	83	102	35	18	103
18-34	550	596	608	887	560
35-39	313	344	359	464	357
40-49	455	385	364	360	468
50 жана андан улуу	266	252	334	329	416
Аялдар	6 599	6 758	6 105	7 333	6 788
курактык топтор боюнча, жаш:					
14 жашка чейин	78	82	182	40	43
14-17	313	337	373	140	235
18-34	2 526	2 617	2 555	3 529	2 599
35-39	1 456	1 435	1 271	1 409	1 540
40-49	1 240	1 319	1 045	1 150	1 438
50 жана андан улуу	986	968	679	1065	933

Булак: Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети.

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин маалыматы боюнча, 2014-2018-жылдары үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча берилген убактылуу коргоо ордерлеринин санынын жылдык өсүшү белгиленген. Өтө байкаларлык өсүш (2 эсе) 2016-жылы белгиленген, бул ички иштер органдары баа берүү критерийлерине коргоо ордерлерин киргизүүнүн натыйжасында болду. 2018-жылы республика боюнча 7 178 коргоо ордерлери берилген, алардын көпчүлүгү Чүй (1 968 ордер) жана Жалал-Абад (1 401 ордер) облустарына, ошондой эле Бишкек шаарына (1 352 ордер) туура келген. Үй-бүлөлүк зомбулуктун басымдуу көпчүлүк учурлары (92 пайыз) эркектер тарабынан жасалган жана аялдар тарабынан (8 пайыз) алда канча аз. Жалал-Абад облусунда коргоо ордерин берүү менен үй-бүлөлүк зомбулук жасаган аялдардын саны (328 адам), башка региондордон (95 адамдан көп эмес) бул көрсөткүч боюнча олуттуу түрдө ашып кеткен (Таблица 6.3).

Таблица 6.3: Үй-бүлөлүк зомбулукту жасаган (убактылуу коргоо ордерлери берилген) катталган адамдардын саны, жынысы жана аймактар боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Кыргыз Республикасы	2 619	3 201	7 005	7 323	7 178
Баткен облусу	91	57	325	358	292
Жалал-Абад облусу	384	455	1 229	1 132	1 401
Ысык-Көл облусу	183	306	546	868	426
Нарын облусу	156	212	287	369	373
Ош облусу	562	564	646	657	689
Талас облусу	128	161	206	271	232
Чүй облусу	410	518	1 658	1 794	1 968
Бишкек ш.	610	757	1 830	1 489	1 352
Ош ш.	37	171	278	385	445
Эркектер					
Кыргыз Республикасы	2 571	3 096	6 865	7 039	6 583
Баткен облусу	87	56	313	333	253
Жалал-Абад облусу	375	443	1 229	1 098	1 073
Ысык-Көл облусу	239	306	541	860	411
Нарын облусу	153	212	281	352	361
Ош облусу	548	538	593	587	642
Талас облусу	127	159	204	261	213
Чүй облусу	403	488	1 613	1 734	1 873
Бишкек ш.	602	755	1 825	1 476	1 344
Ош ш.	37	139	266	338	413

6.3 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Аялдар					
Кыргыз Республикасы	48	105	140	284	595
Баткен облусу	4	1	12	25	39
Жалал-Абад облусу	9	12	-	34	328
Ысык-Көл облусу	2	-	5	8	15
Нарын облусу	3	-	6	17	12
Ош облусу	14	26	53	70	47
Талас облусу	1	2	2	10	19
Чүй облусу	7	30	45	60	95
Бишкек ш.	8	2	5	13	8
Ош ш.	-	32	12	47	32

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги.

График 6.2: Берилген коргоо ордерлеринин саны

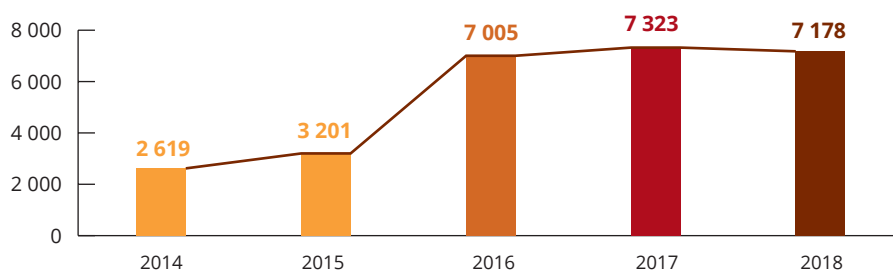
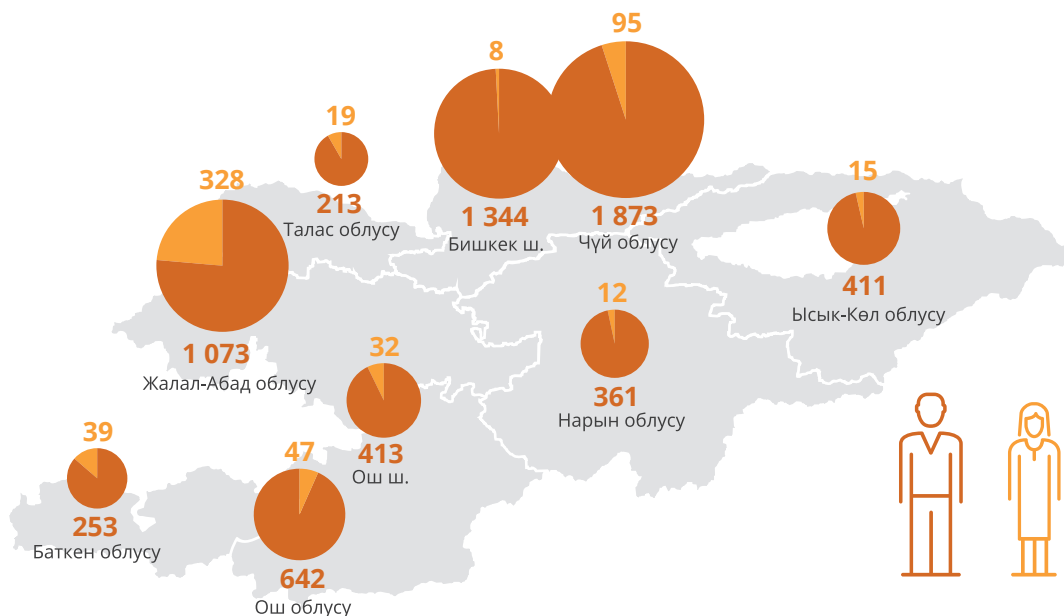

График 6.3: 2018-жылы берилген коргоо ордерлеринин саны, жынысы жана аймактар боюнча

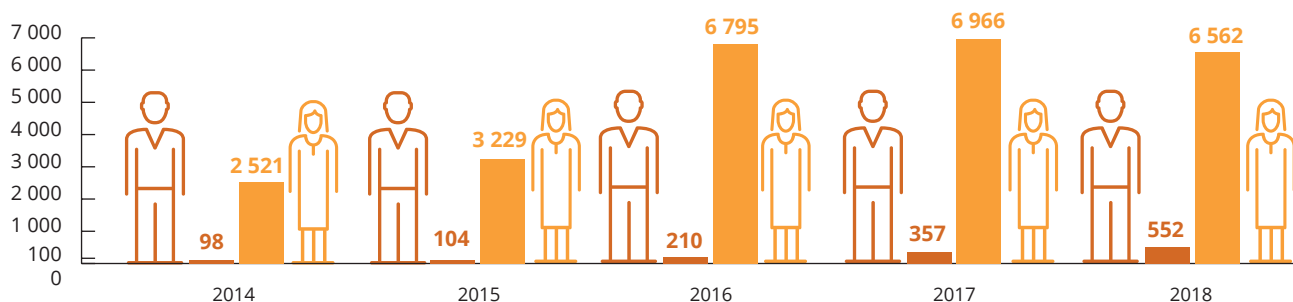
2018-жылы үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан жана милицияга кайрылгандардын эң көп саны 31-40 жаш курактагы аялдар (2 138 адам) жана эркектер (183 адам) болгон (Таблица 6.4).

Таблица 6.4: Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркагандардын саны, жынысы жана курактык топтору боюнча
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы	2 619	3 358	7 005	7 323	7 114
курактык топтор боюнча, жаш :					
20 жашка чейин	100	134	533	394	250
21-30	837	1 054	2 085	1 888	2 108
31-40	904	1263	2 422	2 531	2 321
41-50	482	625	1 435	1 496	1 550
51 жана андан улуу	296	256	530	1 014	885
Эркектер	98	104	210	357	552
курактык топтор боюнча, жаш:					
20 жашка чейин	17	9	26	36	47
21-30	12	16	51	70	121
31-40	12	17	45	77	183
41-50	24	29	32	51	93
51 жана андан улуу	33	33	56	123	108
Аялдар	2 521	3 229	6 795	6 966	6 562
курактык топтор боюнча, жаш:					
20 жашка чейин	83	125	507	358	203
21-30	825	1 038	2 034	1 818	1 987
31-40	892	1 246	2 377	2 454	2 138
41-50	458	596	1 403	1 445	1 457
51 жана андан улуу	263	223	474	891	777

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги.

График 6.4: Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркагандардын саны жынысы боюнча

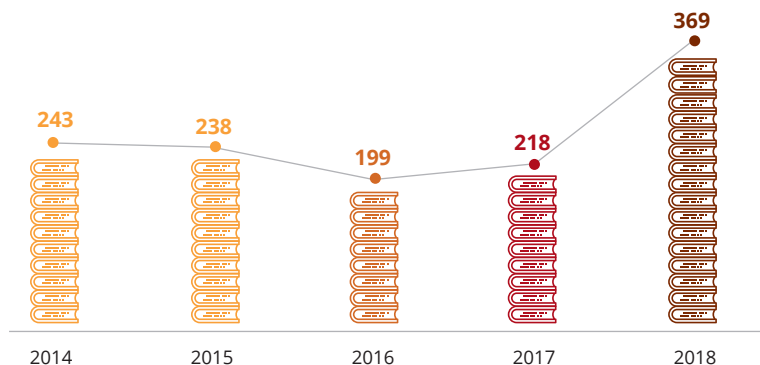
2018-жылы 2014-жылга салыштырмалуу үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча кылмыш иштерин кароо үчүн козголгон жана сотторго жиберилген кылмыш иштеринин саны 1,5 эсе өскөн, бул негизинен ден соолукка жеңил жана анча оор эмес зыян келтирилген учурлардын санынын көбөйүүсүнүн эсебинен болду. Бул мезгил ичинде үй-бүлөлүк зомбулуктун учурунда өлгөндөрдүн саны 24 учурдан 4 учурга чейин же 6 эсеге азайган (Таблица 6.5).

Таблица 6.5: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча козголгон кылмыш иштеринин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Кылмыш иши козголуп жана сотко жиберилген	243	238	199	218	369
анын ичинде беренелер боюнча:					
өлтүрүү	24	12	6	4	4
ден соолукка атайылап оор зыян келтирүү	14	14	10	9	11
ден соолукка атайылап анча эмес оор зыян келтирүү	43	24	25	26	47
ден соолукка атайылап жеңил зыян келтирүү	119	140	151	163	288
зордуктоо	5	4	1	2	3
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер	-	5	1	3	1
сексуалдык мүнөздөгү аракеттерге мажбурлоо	1	-	-	1	-
жыныстык катнашта болуу жана сексуалдык мүнөздөгү башка аракеттерди жасоо	-	1	-	-	-
башка кылмыштар	37	38	5	10	15

Булак: Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги.

График 6.5: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча сотко жөнөтүлгөн козголгон кылмыш иштеринин саны

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин маалыматтары боюнча беш жылдык мезгил ичинде үй-бүлөлүк зомбулукка байланышкан административдик укук бузуулар боюнча соттор тарабынан каралган иштердин санынын жыл сайын жогорулоосу 2017-жылга чейин байкалган, ал 2 547 ишке жеткен, ал эми 2018-жылы алардын саны, тескерисинче, 1 717 иштерге чейин кыскарган. Көпчүлүк административдик иштер (87 пайыз) Кыргыз Республикасынын Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 66-3-беренеси (үй-бүлөлүк зомбулук) боюнча каралган. 2018-жылы, мурдагы жылдардагыдай эле, сот тарабынан каралган үй-бүлөлүк зомбулуктун негизинде жасалган кылмыш иштеринин көпчүлүгүн өмүргө жана ден соолукка каршы иштер түздү (Таблица 6.6).

Таблица 6.6: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча сот тарабынан каралган административдик укук бузуулар жана кылмыш иштеринин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Каралган административдик укук бузуулар (административдик айып салуу менен)	1 293	1 568	2 099	2 547	1 717
анын ичинен беренелер боюнча:					
үй-бүлөдөгү зомбулук (66-3-берене)	887	1 191	1 877	2 225	1 501
убактылуу коргоо орденин шарттарын аткарбоо (66-4,5-берене)	3	11	4	3	32
ден соолукка атайылап жеңил зыян келтирүү (66-10-берене)	5	21	25	38	58
өлтүрүү коркунучу (66-11-берене)	2	-	-	-	-
майда ээнбаштык (364-берене)	348	283	159	79	30
камкорчунун укуктарын кыянаттык менен пайдалануу (66-берене)	48	62	33	201	96

6.6 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Каралган кылмыш иштер					
анын ичинде КРнын КЖКнин главалар боюнча:	253	314	338	313	292
өмүргө жана ден соолукка каршы кылмыштар	202	255	297	264	255
инсандын эркиндигине, ар-намысына жана кадыр-баркына каршы кылмыштар	-	-	-	1	1
инсандын жыныстык кол тийгистигине жана жыныстык эркиндигине каршы кылмыштар	17	13	7	5	10
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар	-	-	-	-	1
менчикке каршы кылмыштар	-	3	2	2	5
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар	4	-	-	1	1
коомдук копсуздукка каршы кылмыштар	30	43	32	40	18
башкаруу тартибине каршы кылмыштар	-	-	-	-	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 6.6: Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча сот тарабынан каралган административдик укук бузуулар жана кылмыш иштеринин саны

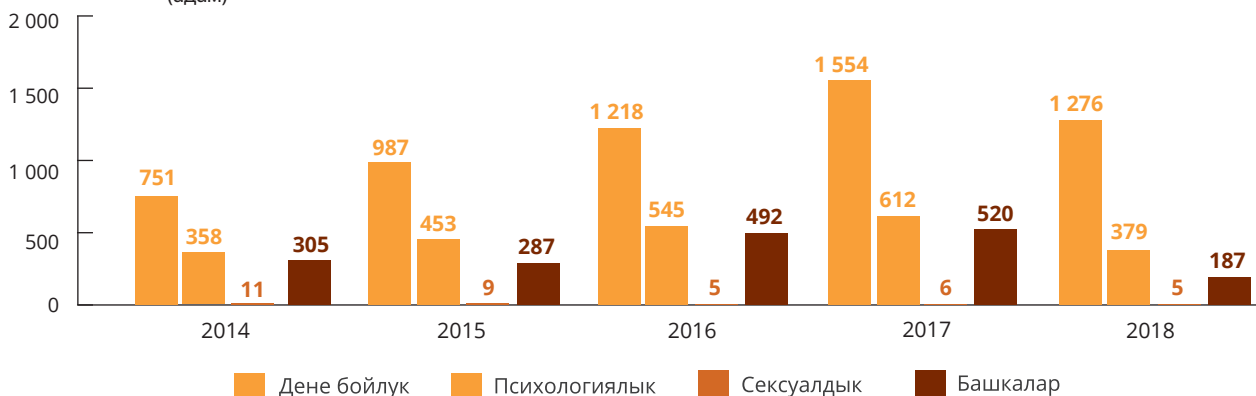
2018-жылы үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын 69 пайызы-дене-бойлук, 20 пайызы - психологиялык, 11 пайызы зомбулуктун башка түрлөрүнөн жабыркаган. Үй-бүлөдөгү сексуалдык зомбулуктун үлүшү бир пайыздан азды түзгөн (Таблица 6.7).

Таблица 6.7: Зомбулуктун түрлөрү жана курактык топтору боюнча үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркаган адамдардын саны
(адам)

	2014	2015	2016	2017	2018
Үй-бүлөлүк зомбулугунан жабыркаган адамдар - бардыгы	1 425	1 736	2 260	2 692	1 847
анын ичинде:					
зомбулуктун түрлөрү боюнча:					
дене бойлук	751	987	1 218	1 554	1 276
психологиялык	358	453	545	612	379
сексуалдык	11	9	5	6	5
башкалар	305	287	492	520	187
курактык топтору боюнча, жаш:					
0-17	12	18	11	30	21
18-34	379	508	624	724	587
35-49	616	778	970	1 203	811
50 жана андан улуу	418	432	655	735	428

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 6.7: Зомбулуктун түрлөрү боюнча үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркаган адамдардын саны (адам)

Саламаттык сактоо статистикасынын маалыматтары үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулар (жаракат) боюнча дарыланган адамдардын санынын, 2015-жылы 3 011 адамдан 2018-жылы 1 250 адамга чейин, азайганын көрсөтөт. Ошондой эле, үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча медициналык тез жардам станциясына кайрылуулардын саны (2014-жылы 896 адамдан 2018-жылы 273 адамга) азайган. Ошол эле мезгилде, медициналык жана алдын алуучу жардам көрсөтүүчү саламаттык сактоо уюмдарына (ҮМБ) үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча кайрылуулардын саны бир нече - 2014-жылы 828 адамдан 2018-жылы 913 адамга чейин көбөйгөн.

2018-жылы үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын 1 480ни соттук-медициналык экспертиза бөлүмдөрүнө кайрылган. Мындай кайрылуулардын максималдуу саны 2014-жылы (2 753 адам), ал эми минималдуу саны 2015-жылы (1 038 адам) белгиленген.

Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын фельдшердик-акушердик пункттарына (ФАП) кайрылууларынын саны каралып жаткан мезгилде анча көп эмес (40 адамга чейин) болгон, бул, балким, айылдык медициналык кызматкерлердин үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандарды документтештирүү процессине жетишсиз түрдө тартылганына байланыштуу болушу мүмкүн (Таблица 6.8).

Таблица 6.8: Үй-бүлөлүк зомбулук фактысы боюнча саламаттык сактоо органдарына кайрылган адамдардын саны (адам)

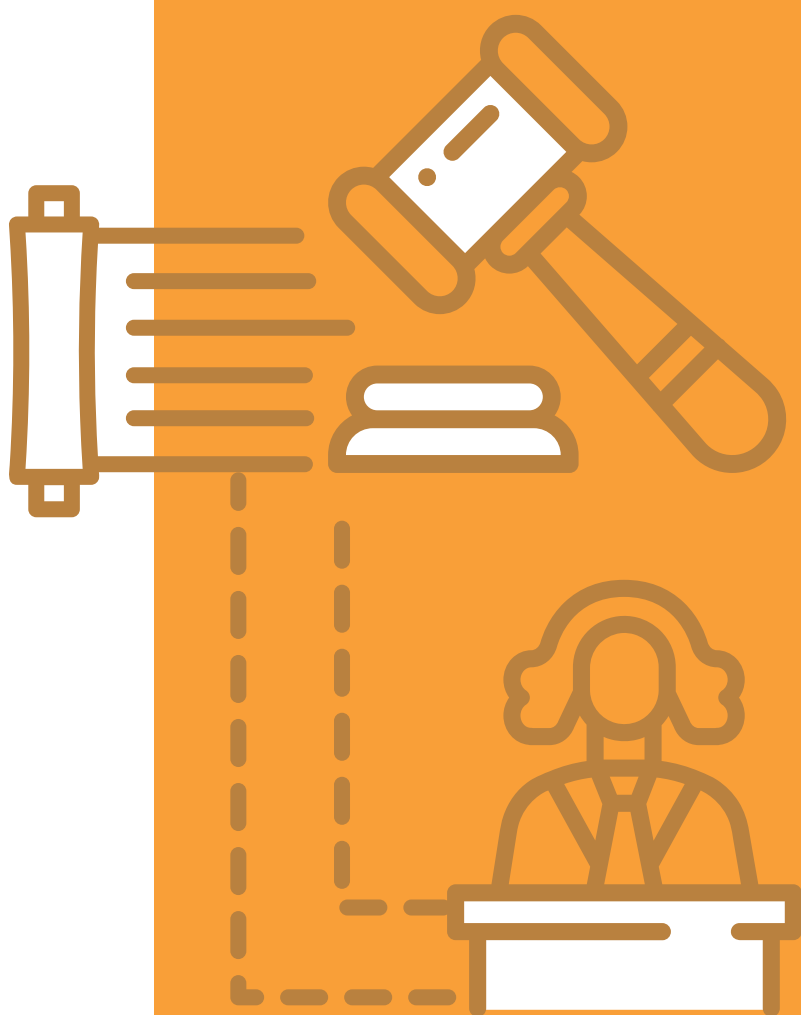
	2014	2015	2016	2017	2018
Бардыгы					
Үй-бүлөлүк зомбулук фактысы боюнча кайрылган адамдардын саны:					
соттук-медициналык экспертиза бөлүмдөрүнө	2 753	1 038	1 325	1 539	1 480
фельдшердик-акушердик пункттарга	40	20	2	3	-
медициналык жана алдын алуу жардам көрсөтүүчү ҮМБ саламаттык сактоо уюмдарына	828	879	836	945	913
медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөргө, ооруканаларга)	896	613	521	240	273
Үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулардан (жаракаттардан) дарыланган адамдардын саны	1 141	3 011	2 132	1 527	1 250
Эркектер					
Үй-бүлөлүк зомбулук фактысы боюнча кайрылган адамдардын саны:					
соттук-медициналык экспертиза бөлүмдөрүнө	765	102	153	157	175
фельдшердик-акушердик пункттарга	5	8	-	2	-

6.8 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
медициналык жана алдын алуу жардам көрсөтүүчү ҮМБ саламаттык сактоо уюмдарына	333	213	179	316	358
медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөргө, ооруканаларга)	326	128	149	64	226
Үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулардан (жаракаттардан) дарыланган адамдардын саны	410	1 115	728	443	280
Аялдар					
Үй-бүлөлүк зомбулук фактысы боюнча кайрылган адамдардын саны:					
соттук-медициналык экспертиза бөлүмдөрүнө	1 988	936	1 172	1 382	1 305
фельдшердик-акушердик пункттарга	35	12	2	1	-
медициналык жана алдын алуу жардам көрсөтүүчү ҮМБ саламаттык сактоо уюмдарына	495	666	657	629	555
медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөргө, ооруканаларга)	570	485	372	176	47
Үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулардан (жаракаттардан) дарыланган адамдардын саны	731	1 896	1 404	1 084	970

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

² Документтештирүү үй-бүлөлүк, гендердик жана зомбулуктун башка түрлөрүнөн жабыр тарткандарга саламаттык сактоонун бардык деңгээлиндеги медициналык кызматкерлер тарабынан Кыргыз Республикасынын саламаттык сактоо министрлигинин 2014-жылдын 9-декабрындагы №649 - буйругу менен бекитилген «Зордук-зомбулукту, кыйноолорду жана башка катаал, адамкерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүн натыйжалуу документтештирүү» жолдонмосуна ылайык жүргүзүлөт.

**СОТ АДИЛЕТТИГИ
ТУТУМУНУН ИШМЕРДИГИ**

7. СОТ АДилЕТТИГИ ТУТУМУНУН ИШМЕРДИГИ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин маалыматы боюнча 2018-жылы соттук кароого 114 миң кылмыш иши келип түшкөн, бул 2014-жылга караганда дээрлик 18 пайызга аз. Иштердин жарымынан көбү (52 пайызга жакын) жарандык иштерге, 28 пайызга жакын административдик укук бузуулар жөнүндө иштерге туура келген. Кылмыш иштеринин үлүшү кароого түшкөн жалпы жазык иштеринин санынын 12 пайызын түздү. Экономикалык жана административдик иштердин үлүшү эң аз болду жана жалпысынан 8 пайыздан ашуунду түздү.

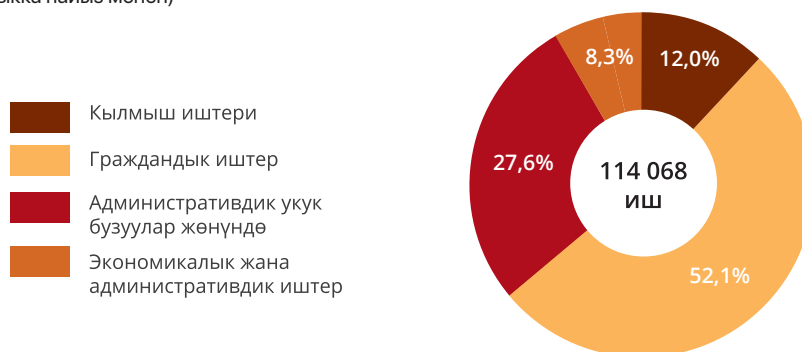
Кароого түшкөн иштердин саны азайганына карабастан, үстүбүздөгү жылы каралган иштердин үлүшү 2014-жылы 89 пайыздан 2018-жылы 83 пайызга чейин кыскарды. Кароого түшкөн иштердин санында бүткөрүлбөгөн иштердин үлүшү административдик (25 пайыз) укук бузуулар, жазык (16 пайыз) жана экономикалык (15 пайыз) иштер боюнча кыйла көп болду (Таблица 7.1).

Таблица 7.1: Сот инстанцияларына түшкөн жана каралган иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Келип түшкөн иштердин саны - бардыгы	138 911	136 873	136 426	125 168	114 068
анын ичинен:					
кылмыш иштер	15 876	16 798	14 895	13 749	13 681
жарандык иштер	72 129	73 633	76 142	68 098	59 461
экономикалык иштер	8 066	6 347	7 387	6 010	5 148
административдик иштер	5 942	5 858	5 884	5 768	4 279
административдик укук бузуу иштер	36 898	34 237	32 118	31 543	31 499
Каралган иштер - бардыгы	123 823	114 639	122 405	109 187	95 153
анын ичинен:					
кылмыш иштер	15 806	15 742	15 489	14 037	13 963
жарандык иштер	63 423	60 337	65 271	59 095	47 890
экономикалык иштер	6 611	4 698	5 439	4 235	3 414
административдик иштер	3 880	3 417	3 851	3 792	2 509
административдик укук бузуу иштер	34 103	30 445	32 355	28 028	27 377
Бүтө элек иштер - бардыгы	15 292	21 066	17 897	12 619	11 441
анын ичинен:					
кылмыш иштер	2 328	3 384	2 788	2 447	2 165
жарандык иштер	9 505	14 021	12 197	7 800	7 179
экономикалык иштер	1 319	1 275	1 123	870	754
административдик иштер	1 292	1 648	1 288	1 157	1 076
административдик укук бузуу иштер	848	738	501	345	267

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

График 7.1: 2018-жылы соттук кароого түшкөн иштердин саны
(жыйынтыкка пайыз менен)

2014-2018-жылдары административдик укук бузуулар боюнча келип түшкөн иштердин ичинен, коомдук тартипти жана коомдук коопсуздукту бузууга, ошондой эле үй-бүлөлүк зомбулук менен байланышкан иштер басымдуулук кылды. Муну менен бирге, коомдук тартипти бузуу жана коомдук коопсуздукту бузуу боюнча келип түшкөн административдик иштердин саны 2014-жылдан тартып 37 пайызга кыскарган болсо, анда үй-бүлөлүк зомбулук боюнча түшкөн иштердин саны 1,8 эсеге өскөн. Камкорчунун укуктарын кыянаттык менен пайдалануу боюнча сотко келип түшкөн административдик иштердин саны өсүүнүн кээ бир тенденциясына (2014-жылы 182 кылмыш ишинен 2018-жылы 236 кылмыш ишине чейин), ал эми айлана - чөйрөнү коргоо жана жаратылыш ресурстарын пайдалануу чөйрөсүндө келип түшкөн иштердин саны төмөндөө тенденциясына (2018-жылы 127 кылмыш ишинен 119 кылмыш ишине чейин) ээ (Таблица 7.2).

Таблица 7.2: Сот инстанцияларына келип түшкөн жана каралган административдик укук бузуулар жөнүндө иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Келип түшкөн иштердин саны- бардыгы	36 898	34 237	32 118	31 543	31 499
анын ичинен төмөнкүлөргө таандык:					
камкорчунун укуктарын кыянаттык менен пайдалануу	182	320	290	314	236
үй-бүлөдөгү зомбулук	899	1220	1941	2464	1578
коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	8 328	8 299	7425	6125	5242
айлана-чөйрөнү коргоо жана жаратылыш ресурстарын пайдалануу	127	106	99	104	119
Каралган иштер - бардыгы	34 103	30 445	32 355	28 028	27 377
анын ичинен төмөнкүлөргө таандык:					
камкорчунун укуктарын кыянаттык менен пайдалануу	178	303	279	291	216
үй-бүлөдөгү зомбулук	889	1 194	1 898	2 390	1 501
коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	8 326	8 153	7 178	5 641	4 786
айлана-чөйрөнү коргоо жана жаратылыш ресурстарын пайдалануу	93	62	74	85	79

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

2018-жылы административдик укук бузуулар боюнча жаза катарында соттор көбүнчө айып пулун (50 пайыз), кыйла сейрек атайын укуктан ажыратуу (24 пайызга жакын) жана административдик камоону (16 пайызга жакын) колдонушат. Өндүрүп алуунун башка чаралары, мисалы, укук бузууну жасоонун куралы болуп саналган буюмду конфискациялоо, коомдук иш, кызмат адамын ээлеген кызматынан четтетүү, ишкердиктин белгилүү түрүн жүргүзүүгө лицензиясынан ажыратуу жана чет элдик жарандарды өлкөдөн чыгаруу сыяктуулар, негизинен иш жүзүндө колдонулбайт (Таблица 7.3).

Таблица 7.3: Административдик укук бузуулар тууралуу каралган иштердин жыйынтыгы боюнча сот тарабынан административдик жаза-чаралардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Каралган иштер - бардыгы	33 915	30 462	28 492	27 571	27 381
Дайындалуучу административдик жаза-чаралар					
анын ичинде:					
административдик камоо	8 503	9 175	8 181	6 391	4 363
аталган жаранга берилген атайын укуктан ажыратуу	7 920	6 488	5 489	5 769	6 476
айып	16 705	13 837	14 031	14 138	13 745
эскертүү	442	429	307	430	491
укук бузуунун үчүн колдонулган куралды конфискациялоо	21	88	54	18	26
коомдук иштер	-	124	107	504	1 378
кызмат адамын кызматынан четтетүү	-	1	2	2	7

7.3 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
иштин белгилүү бир түрүн аткарууга лицензиядан ажыратуу жана ишмердикти токтотуу	79	61	39	19	534
чет элдик жарандары жана жарандыгы жок адамдарды өлкөнүн чегинен чыгаруу	245	259	282	300	361

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

Беш жылдын ичинде соттор тарабынан каралган жарандык иштердин саны 2014-жылы 72,1 миңден 2018-жылы 59,5 миңге чейин же дээрлик 18 пайызга азайган. Жыл сайын жарандык иштердин эң көп саны никени бузуу, алименттерди өндүрүү жана турак-жай маселелери боюнча каралат. 2014-2018-жылдарга нике процесси боюнча иштердин саны 300гө көбөйсө, ошол эле мезгилде алименттерди өндүрүү жөнүндө иштердин саны 1 500дөн ашуун ишке азайгандыгын белгилей кетүүгө болот (Таблица 7.4).

Таблица 7.4: Сот тарабынан каралган жарандык иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Келип түшкөн иштер - бардыгы	72 129	73 633	76 142	68 098	59 461
анын ичинен:					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	487	481	460	424	376
башка эмгек иштери	345	344	374	378	188
намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	251	249	255	213	258
нике бузуу жөнүндө	11 653	11 406	12 103	11 751	11 953
алимент төлөтүү жөнүндө	6 701	7 576	8 181	7 729	5 174
башка үй-бүлөлүк иштер	2 163	2 132	2 521	2 670	839
турак жай иштери	1 323	1 392	1 448	1 942	1 979
керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо жөнүндө	53	76	62	83	73
Каралган иштер - бардыгы	63 423	60 337	65 271	59 095	47 890
анын ичинен:					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	432	344	401	347	310
башка эмгек иштери	263	218	267	367	149
намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	178	139	190	162	113
нике бузуу жөнүндө	10 959	10 273	11 347	10 960	10 681
алимент төлөтүү жөнүндө	6 326	6 969	7 559	7 067	4 400
башка үй-бүлөлүк иштер	1 845	1 767	2 206	2 261	653
турак жай иштери	1 146	1 030	1 189	1 678	1 575
керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо жөнүндө	32	44	51	88	24

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

Өткөн беш жыл аралыгында соттор тарабынан бүткөрүлгөн жарандык иштердин саны дээрлик төрттөн бирге (2014-жылы 63,4 миңден 2018-жылы 47,9 миңге чейин) кыскарды. 2018-жылы бүткөрүлгөн иштердин эң көп үлүшү нике бузууга - 22 пайыздан ашык, алиментти өндүрүүгө - 9 пайыздан ашык жана карызды өндүрүүгө - 7 пайыз туура келген. 2018-жылы бүткөрүлгөн иштердин ичинен 78 пайызы чечим чыгаруу менен каралган, 21 пайызы кароосуз калтырылган, кылмыш иштердин бир пайызына жакыны токтотулган. Токтотулган иштердин үлүшү карызды өндүрүү жөнүндө иштер боюнча абдан жогору (Таблица 7.5).

Таблица 7.5: Соттор тарабынан каралган жарандык доо өндүрүштөгү иштеринин саны

	Бардык чечим киргизүү менен каралгандар	анын ичинен доосун канааттандырылган	Токтотулган	Кароосуз калтырылган доолор	Отчеттук жылы бүткөн кылмыш иштердин бардыгы
2014					
Бардыгы	46 136	42 094	1 603	15 684	63 423
анын ичинен:					
Нике жана үй-бүлө мамилери					
жубайлардын никесин бузуу жөнүндө	8 038	7 830	65	2 856	10 959
алимент төлөтүү жөнүндө	5 557	4 921	27	742	6 326
башка үй-бүлөлүк иштер	1 048	882	80	717	1 845
Эмгек талаш-тартыштары					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	303	155	22	107	432
башка эмгек иштери	150	83	17	96	263
Турак жай иштери менен байланышкан талаш-тартыштар					
Намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	85	14	10	83	178
Карызды өндүрүү жөнүндө иштер	6 199	5 065	718	3 445	10 362
Жер талаш-тартыштары	1 878	1 788	40	767	2 685
2015					
Бардыгы	43 824	39 986	1 538	14 975	60 337
анын ичинен:					
Нике жана үй-бүлө мамилери					
жубайлардын никесин бузуу жөнүндө	7 609	7 345	47	2 617	10 273
алимент төлөтүү жөнүндө	6 156	5 424	29	784	6 969
башка үй-бүлөлүк иштер	1 048	858	67	652	1 767
Эмгек талаш-тартыштары					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	240	117	23	81	344
башка эмгек иштери	127	85	19	72	218
Турак жай иштери менен байланышкан талаш-тартыштар					
Намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	53	20	6	80	139
Карызды өндүрүү жөнүндө иштер	6 132	5 288	733	3 731	10 596
Жер талаш-тартыштары	1 647	1 580	28	727	2 402
2016					
Бардыгы	43 212	38 033	2 559	19 500	65 271
анын ичинен:					
Нике жана үй-бүлө мамилери					
жубайлардын никесин бузуу жөнүндө	8 238	7 858	25	3 084	11 347
алимент төлөтүү жөнүндө	6 494	5 565	42	1 023	7 559
башка үй-бүлөлүк иштер	1 293	1 097	83	830	2 206
Эмгек талаш-тартыштары					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	267	106	34	100	401
башка эмгек иштери	153	81	14	100	267
Турак жай иштери менен байланышкан талаш-тартыштар					
	622	536	52	515	1 189

7.5 табл. уландысы

	Бардык чечим киргизүү менен каралгандар	анын ичинен доосун канааттандырылган	Токтотулган	Кароосуз калтырылган доолор	Отчеттук жылы бүткөн кылмыш иштердин бардыгы
Намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	99	16	3	88	190
Карызды өндүрүү жөнүндө иштер	7 228	6 257	1 307	4 760	13 295
Жер талаш-тартыштары	1 049	945	41	904	1 994
2017					
Бардыгы	41 910	36 250	1 733	15 452	59 095
анын ичинен:					
Нике жана үй-бүлө мамилери					
жубайлардын никесин бузуу жөнүндө	8 414	8 043	20	2 522	10 960
алимент төлөтүү жөнүндө	6 221	5 268	27	819	7 067
башка үй-бүлөлүк иштер	1 543	1 288	59	659	2 261
Эмгек талаш-тартыштары					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	227	105	26	94	347
башка эмгек иштери	223	130	13	131	367
Турак жай иштери менен байланышкан талаш-тартыштар	937	835	37	704	1 678
Намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	99	22	8	55	162
Карызды өндүрүү жөнүндө иштер	6 935	5 614	871	3 906	11 712
Жер талаш-тартыштары	590	496	31	579	1 200
2018					
Бардыгы	37 209	31 072	662	10 019	47 890
анын ичинен:					
Нике жана үй-бүлө мамилери					
жубайлардын никесин бузуу жөнүндө	8 583	7 799	19	2 079	10 681
алимент төлөтүү жөнүндө	3 639	2 558	29	732	4 400
башка үй-бүлөлүк иштер	90	62	9	89	188
Эмгек талаш-тартыштары					
жумушуна кайра коюу жөнүндө	239	100	13	58	310
башка эмгек иштери	109	54	9	31	149
Турак жай иштери менен байланышкан талаш-тартыштар	1 087	885	37	451	1 575
Намысын жана кадыр-баркын коргоо жөнүндө	64	15	3	46	113
Карызды өндүрүү жөнүндө иштер	2 411	1 614	127	979	3 517
Жер талаш-тартыштары	454	364	27	374	855

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти.

8

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БАШКЫ ПРОКУРАТУРА
ОРГАНДАРЫНЫН, КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЧКИ
ИШТЕР МИНИСТРЛИГИНИН
ЖАНА БАШКА ИЛИКТӨӨ
ОРГАНДАРЫНЫН ИШМЕРДИГИ**

8. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БАШКЫ ПРОКУРАТУРА ОРГАНДАРЫНЫҢ, КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЧКИ ИШТЕР МИНИСТРЛИГИНИН ЖАНА БАШКА ИЛИКТӨӨ ОРГАНДАРЫНЫН ИШМЕРДИГИ

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын маалыматы боюнча, тергөөчүлөр өндүрүшкө кабыл алган иштердин саны 2014-жылы 37 миңден 2018-жылы 40 миңге чейин же 8 пайызга көбөйгөн. 2018-жылы көпчүлүк иштер Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин (ИИМ) (84 пайыздан ашык) тергөөчүлөрү тарабынан, калгандары Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик кызматынын (ЭККМК) тергөөчүлөрү тарабынан (6 пайыздан ашык), Башкы прокуратура (5 пайызга жакын) жана Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети (МУКК) (4 пайыз) жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы (МЖАК) (бир пайыз) тарабынан өндүрүшкө кабыл алынган. Тергөөчүлөр өндүрүшкө кабыл алган иштердин түзүмүндө 11 пайыздан көбү аялдарга жана 3 пайыздан ашыгы жашы жете электерге карата иштерге туура келген.

График 8.1: 2018- жылы алгачкы иликтөө органдары тарабынан өндүрүшкө кабыл алган иштердин саны
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

Бүткөрүлгөн иштердин саны (кайрадан бүткөрүлгөн иштерди кошкондо) 2014-жылы 16,3 миңден 2018-жылы 15,7 миңге чейин же 4 пайызга төмөндөдү. 2018 - жылы ИИМдин тергөөчүлөрү тарабынан аяктаган иштердин үлүшү 88 пайызды, ЭККМК - 6 пайыздан ашык жана УКМК - 3 пайызды түзгөн. Аялдарга жана балдарга карата аяктаган иштердин үлүшү, акыркы беш жылдын ичинде, тиешелүүлүгүнө жараша, 16 пайыздан 5 пайызга чейин болуу менен дээрлик өзгөрүүсүз калган.

2018-жылы тергөөчүлөр тарабынан 14 миң иш токтотулган, бул 2014-жылга караганда 8 пайызга көп, алардын басымдуу бөлүгү (85 пайызы) ИИМдин тергөөчүлөрү тарабынан жүргүзүлөт. Муну менен бирге, 2014-жылдан 2018-жылга чейинки мезгилде УКМК тергөөчүлөрү тарабынан (2,6 эсе), ошондой эле ЭККМК тарабынан (1,8 эсе) токтотулган иштердин үлүшү кыйла өстү. Ошол эле учурда, Башкы прокуратуранын тергөөчүлөрү тарабынан токтотулган иштердин саны, тескерисинче, 2014-жылы 681 иштен 2018-жылы 52 ишке чейин же 14 эсеге төмөндөгөн.

Аялдарга карата бүткөрүлгөн иштердин үлүшү ушул мезгил ичинде 2ден 4 пайызга чейин өзгөрүлдү (2014-жылы 373 иштен 2018-жылы 300 ишке чейин), ал эми жашы жете электерге карата ал үчтөн эки бөлүккө (тиешелүүлүгүнө жараша, 26дан 17 ишке чейин) төмөндөдү (Таблица 8.1).

Таблица 8.1: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан өндүрүшкө кабыл алынган иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Өндүрүшкө кабыл алынган иштер - бардыгы	36 898	38 572	37 169	35 211	39 868
анын ичинен тергөөчүлөр:					
Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы	3 256	2 868	2 761	1 406	1 814
Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги	30 612	32 457	31 136	30 600	33 529
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы	547	503	397	327	434
Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетин	729	878	793	938	1 594
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик кызматы	1 192	1 322	1 438	1 940	2 497
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик бажы кызматы	191	185	272
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызматы анын ичинен:	371	359	372
аялдарга карата	3 469	4 162	3 675	3 425	4 214
жашы жете электерге карата	1 100	1 304	1 143	1 293	1 289
Бүткөн иштер (кайрадан бүткөн иштерди кошкондо) - бардыгы	16 301	17 333	16 575	14 706	15 652
анын ичинен тергөөчүлөр:					
Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы	1 139	967	867	170	198
Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги	13 706	14 809	14 071	13 344	13 778
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы	275	272	225	147	185
Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетин	362	382	401	299	505
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик кызматы	448	523	652	746	986
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик бажы кызматы	137	148	196
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызматы анын ичинен:	234	232	163
аялдарга карата	2 394	2 560	2 393	2 098	2 453
жашы жете электерге карата	746	712	696	750	748
Өндүрүш тарабынан токтотулган иштер - бардыгы	12 955	12 881	12 223	11 726	14 024
анын ичинен тергөөчүлөр:					
Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы	681	526	601	65	52
Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги	11 098	11 046	10 458	10 182	11 921
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы	186	189	140	126	163
Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетин	258	394	293	450	738
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик кызматы	588	606	616	903	1 150
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик бажы кызматы	44	25	21
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызматы анын ичинен:	100	95	94
аялдарга карата	373	570	405	264	300
жашы жете электерге карата	26	31	22	30	17

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Башкы прокуратуранын, Ички иштер министрлигинин жана башка иликтөө органдардын иштеринин жыйынтыгы менен 2018-жылы 11 миңден ашуун иш сотко жөнөтүлгөн, бул 2014-жылга караганда 6 пайызга аз. Мындай иштер боюнча айыпталган адамдардын саны тийиштүү түрдө 7 пайызга (2014-жылы 14,3 миңден 2018-жылы 13,3 миң адамга чейин) кыскарган (Таблица 8.2).

Таблица 8.2: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Сотко жөнөтүлгөн иштердин саны - бардыгы	11 776	12 433	17 220	10 647	11 051
анын ичинен тергөөчүлөр:					
Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы	864	707	547	121	177
Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги	9 989	10 733	15 361	9 768	9 818
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы	154	188	179	121	136
Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетин	270	279	420	208	361
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү мамлекеттик кызматы	261	289	471	429	559
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик бажы кызматы	11	10	12
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызматы	227	227	230
Кылмыш иштер боюнча айыпталуучулардын саны - бардыгы, адам	14 279	15 063	20 201	12 333	13 292
анын ичинен тергөөчүлөр:					
Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы	1 306	1 073	861	172	250
Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги	11 807	12 754	17 679	11 209	11 600
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы	172	203	194	130	140
Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетин	410	410	642	313	596
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү мамлекеттик кызматы	304	342	527	509	706
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик бажы кызматы	11	10	12
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызматы	269	271	286
Токтотулган кылмыш иштердин саны - бардыгы	3 891	4 242	5 721	3 587	3 950
анын ичинен тергөөчүлөр:					
Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы	205	184	147	41	15
Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги	3 208	3 575	4 960	3 177	3 420
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик жазаларды аткаруу кызматы	116	83	42	20	43
Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетин	73	80	78	68	107
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү мамлекеттик кызматы	162	184	328	281	365
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу мамлекеттик бажы кызматы	125	136	164
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызматы	2	-	2

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы сотко жиберилген инсанга каршы кылмыштар боюнча иштердин саны 1,6 миңди түзгөн, бул 2014-жылга салыштырмалуу дээрлик 13 пайызга аз. Мындай иштер боюнча айыпталган адамдардын саны 11 пайызга азайды. Кароонун жыйынтыгы боюнча 435 же 5,4 пайызга аз иш токтотулган (Таблица 8.3).

Таблица 8.3: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан инсанга каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Сотко жөнөтүлгөн иштердин саны					
Бардыгы	1 784	1 837	1 879	1 603	1 553
анын ичинен:					
өлтүрүү (97-101-берене)	283	261	249	229	200
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	228	218	244	209	242
анын ичинен жабырлануучунун өлүмүнө алып келгенде (104-берене б.4)	48	47	42	42	56
адам уурдоо (123-берене)	20	19	26	14	20
адам сатуу (124-берене)	15	6	6	1	2
анын ичинен сексуалдык эксплуатациялоо максаттында	-	-	-	-	-
зордуктоо	244	209	167	147	119
анын ичинен жашы жете электерге карата (б.4 п.1)	-	-	-	-	14
анын ичинен кичинекей бала (б.4 п.1)	-	-	-	-	13
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	16	33	27	31	23
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар (134-152 - беренелер)	8	10	10	9	13
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар (153-163 - беренелер)	248	240	277	130	98
башка кылмыштар	722	841	873	833	836
Айыпталуучулардын саны, адам					
Бардыгы	2 063	2 124	2 136	1 799	1 836
анын ичинен:					
өлтүрүү (97-101-берене)	376	335	326	281	262
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	267	284	282	246	284
анын ичинен жабырлануучунун өлүмүнө алып келгенде (104-берене б.4)	59	70	52	48	73
адам уурдоо (123-берене)	28	30	40	31	36
адам сатуу (124-берене)	25	16	12	1	8
анын ичинен сексуалдык эксплуатациялоо максаттында	-	-	-	-	-
зордуктоо	288	246	187	165	126
анын ичинен жашы жете электерге карата (б.4 п.1)	-	-	-	-	14
анын ичинен кичинекей бала (б.4 п.1)	-	-	-	-	13
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	16	34	29	33	25
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар (134-152 - беренелер)	11	12	10	9	14
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар (153-163 - беренелер)	273	267	306	149	167
башка кылмыштар	779	900	944	884	914

8.3 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Токтотулган иштердин саны					
Бардыгы	460	545	501	448	435
анын ичинен:					
өлтүрүү (97-101-берене)	24	23	13	20	15
ден соолукка атайылап оор залал келтирүү (104-берене)	21	12	15	14	15
анын ичинен жабырлануучунун өлүмүнө алып келгенде (104-берене б.4)	6	4	4	3	6
адам уурдоо (123-берене)	12	4	5	9	3
адам сатуу (124-берене)	1	3	2	4	2
анын ичинен сексуалдык эксплуатациялоо максаттында	-	-	-	-	1
зордуктоо	69	65	77	54	70
анын ичинен жашы жете электерге карата (б.4 п.1)	-	-	-	-	5
анын ичинен кичинекей бала (б.4 п.1)	-	-	-	-	-
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер (130-берене)	3	6	8	4	4
адамдын жана граждандын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине каршы кылмыштар (134-152 - беренелер)	6	11	7	9	13
үй-бүлөгө жана жашы жете электерге каршы кылмыштар (153-163 - беренелер)	55	63	42	77	25
башка кылмыштар	269	358	332	257	288

¹ Бул жана кийинки 8.5, 8.6, 8.7 таблицаларында - кайрадан бүткөн иштерди эсепке албаганда.
Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Өткөн беш жыл аралыгында экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар боюнча каралган жана бүткөн иштердин саны 2014-жылы 5,3 миңден 2018-жылга 5,4 миңге чейин же 1,6 пайызга көбөйгөн. 2018-жылы каралган иштердин эң чоң үлүшү менчикке каршы (94 пайыздан ашык) жана экономикалык иш чөйрөсүндөгү (5 пайызга жакын) кылмыштарга туура келген.

Менчикке каршы кылмыштар боюнча каралган иштердин жалпы санынын ичинен уурулук (53 пайызга жакын) жана алдамчылык (23 пайызга жакын) сыяктуу кылмыштар негизги үлүштү ээлейт (Таблица 8.4).

Таблица 8.4: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан экономика чөйрөсүндөгү кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Сотко жөнөтүлгөн иштердин саны					
Бардыгы	5 283	5 789	5 444	5 485	5 369
анын ичинен:					
Менчикке каршы кылмыштар	5 076	5 548	5 138	5 163	5 067
анын ичинен:					
уурулук (164-берене)	2 609	2 806	2 623	2 611	2 665
мал уурулук (165-берене)	313	346	269	266	205
алдамчылык (166-берене)	769	992	1 036	1 119	1 152
тоноо (167-берене)	582	572	495	501	420
карактоо (168-берене)	279	273	193	187	149
опузалап коркутуу (170-берене)	39	60	45	41	39
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	241	231	221	194	206
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	176	164	154	120	122
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	21	15	25	13	11
башка кылмыштар	47	89	77	111	98

8.4 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	150	183	253	280	264
анын ичинен:					
мыйзамсыз кредит берүү жана алуу (184-берене)	2	2	4	-	-
контрабанда (204-берене)	21	15	20	28	32
мыйзамсыз миграцияны уюштуруу (204-1-берене)	5	2	4	6	9
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	2	7	10	6	5
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	28	33	45	38	33
башка кылмыштар	92	124	170	202	185
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	57	58	53	42	38
анын ичинен:					
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	13	18	22	21	20
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	31	29	15	15	10
башка кылмыштар	13	11	16	6	8
Айыпталуучулардын саны, адам					
Бардыгы	6 537	7 222	6 550	6 569	6 495
анын ичинен:					
Менчикке каршы кылмыштар	6 283	6 933	6 192	6 182	6 140
анын ичинен:					
уурулук (164-берене)	3 045	3 263	3 047	2 936	2 983
мал уурулук (165-берене)	491	512	391	412	305
алдамчылык (166-берене)	878	1 164	1 149	1 252	1 377
тоноо (167-берене)	742	771	620	641	581
карактоо (168-берене)	485	500	335	337	264
опузалап коркутуу (170-берене)	54	108	71	62	66
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	297	288	278	256	293
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	220	211	192	155	149
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	21	19	28	14	14
башка кылмыштар	50	97	81	117	108
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	193	211	295	327	297
анын ичинен:					
мыйзамсыз кредит берүү жана алуу (184-берене)	2	2	4	-	-
контрабанда (204-берене)	29	24	34	35	38
мыйзамсыз миграцияны уюштуруу (204-1-берене)	11	4	6	6	14
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	2	7	10	6	5
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	29	38	50	42	41
башка кылмыштар	120	136	191	238	199
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	61	78	63	60	58
анын ичинен:					
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	13	34	27	35	37
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	35	30	16	19	11
башка кылмыштар	13	14	20	6	10

8.4 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Токтотулган иштердин саны					
Бардыгы	1 948	2 219	2 403	2 098	2 338
анын ичинен:					
Менчикке каршы кылмыштар	1 681	1 886	2 023	1 849	2 062
анын ичинен:					
уурулук (164-берене)	803	914	864	883	1041
мал уурулук (165-берене)	125	135	106	133	118
алдамчылык (166-берене)	346	423	598	489	502
тоноо (167-берене)	218	211	242	168	174
карактоо (168-берене)	2	8	6	3	6
опузалап коркутуу (170-берене)	25	30	22	22	35
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз жок кылуу (171-берене)	79	88	93	66	115
автомобилди же башка автотранспорт каражатын укукка жат түрдө ээлеп алуу (172-берене)	44	33	47	33	32
алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу аркылуу мүлктүк зыян келтирүү (173-берене)	14	12	17	11	10
башка кылмыштар	25	32	28	41	29
Экономикалык иш чөйрөсүндөгү кылмыштар	232	289	330	235	247
анын ичинен:					
мыйзамсыз кредит берүү жана алуу (184-берене)	2	4	6	2	4
контрабанда (204-берене)	99	124	148	124	122
мыйзамсыз миграцияны уюштуруу (204-1-берене)	4	4	1	2	-
бажы жыйымдарын төлөөдөн четтөө (210-берене)	56	57	52	22	24
чарба жүргүзүүчү субъекттердин кызмат адамдарынын салыктарды жана милдеттүү камсыздандыруу акыларын төлөөдөн четтөөсү (213-берене)	19	45	46	39	47
башка кылмыштар	52	55	77	46	50
Мамлекеттик эмес ишканалардагы жана уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар	34	44	50	14	29
анын ичинен:					
коммерциялык же башка уюмдардын кызматчыларынын ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдаланышы (221-берене)	15	16	29	8	22
кызматчылар тарабынан мыйзамсыз түрдө сыйлык алуу (225-берене)	14	18	11	3	4
башка кылмыштар	5	10	10	3	3

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар боюнча, сотко кароого багытталган иштердин саны 2014-жылга салыштырмалуу 12,5 пайызга кыскарды жана 2,9 миң адамды түздү. Мындай иштердин жалпы санынын негизги үлүшү (46 пайыздан ашык) коомдук коопсуздукка каршы, негизинен, ээнбаштык боюнча, ошондой эле калктын ден соолугуна жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштарга (43 пайызга жакын) туура келди, анда 78 пайызга жакыны баңги каражаттарын же болбосо психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же сатып өткөрүү максатын көздөбөгөн учурлары болгон (Таблица 8.5).

Таблица 8.5: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Сотко жөнөтүлгөн иштердин саны					
Бардыгы	3 292	3 483	3 121	2 934	2 881
анын ичинде:					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	1 517	1 645	1 386	1 422	1 339
анын ичинде:					
терроризм актысы (226-берене)	3	-	3	12	11
барымтага кармоо (227-берене)	3	1	1	2	1
бандитчилик (230-берене)	-	-	-	-	-
массалык тартипсиздиктер (233-берене)	2	3	1	3	7
ээнбаштык (234-берене)	1 400	1 512	1 244	1 246	1 160
башка кылмыштар	109	129	137	159	160
Калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 379	1 404	1 309	1 189	1 226
анын ичинде:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	1 015	1 018	969	949	954
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	257	269	266	163	151
башка кылмыштар	107	117	74	77	121
Экологиялык кылмыштар	33	35	42	11	30
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар	363	399	384	312	286
анын ичинде:					
темир жол, аба же суу транспортунун кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (280-берене)	-	-	-	-	1
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	362	398	382	311	284
башка кылмыштар	1	1	2	1	1
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
Айыпталуучулардын саны, адам					
Бардыгы	3 469	3 918	3 553	3 307	3 268
анын ичинде:					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	1 842	1 941	1 652	1 729	1 607
анын ичинде:					
терроризм актысы (226-берене)	13	-	17	18	11
барымтага кармоо (227-берене)	9	1	1	2	1
бандитчилик (230-берене)	-	-	-	-	-
массалык тартипсиздиктер (233-берене)	2	3	1	3	29
ээнбаштык (234-берене)	1 694	1 790	1 476	1 511	1 394
башка кылмыштар	124	147	157	195	172
Калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар	1 489	1 530	1 449	1 247	1 335
анын ичинде:					
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	1 044	1 050	1 006	975	996

	2014	2015	2016	2017	2018
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	322	341	355	188	207
башка кылмыштар	123	139	88	84	132
Экологиялык кылмыштар	39	42	61	15	36
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар анын ичинде:	368	405	391	316	290
темир жол, аба же суу транспортунун кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (280-берене)	-	-	-	-	1
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	367	404	389	315	288
башка кылмыштар	1	1	2	1	1
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-
Токтотулган иштердин саны					
Бардыгы	910	957	916	777	698
анын ичинде:					
Коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар анын ичинде:	673	715	714	612	537
терроризм актысы (226-берене)	-	-	-	-	-
барымтага кармоо (227-берене)	-	-	-	-	-
бандитчилик (230-берене)	-	-	-	-	-
массалык тартипсиздиктер (233-берене)	-	-	1	1	-
ээнбаштык (234-берене)	662	696	688	598	525
башка кылмыштар	11	19	25	13	12
Калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка каршы кылмыштар анын ичинде:	38	64	57	34	37
башкага берүү максатын көздөбөстөн баңги каражаттарын же психотроптук заттарды мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу же жөнөтүү (246-берене)	22	39	32	16	15
баңги каражаттарын, психотроптук заттарды, алардын окшошторун же прекурсорлорду башкага берүү максатында мыйзамсыз даярдоо, сатып алуу, сактоо, ташуу, жөнөтүү, ага тете эле мыйзамсыз өндүрүү же берүү (247-берене)	4	5	5	9	8
башка кылмыштар	12	20	20	9	14
Экологиялык кылмыштар	49	10	10	9	10
Транспорт кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздугуна каршы кылмыштар анын ичинде:	152	168	135	122	114
темир жол, аба же суу транспортунун кыймылынын жана аны пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (280-берене)	-	-	1	1	1
транспорт каражаттарынын кыймылынын жана аларды пайдалануунун коопсуздук эрежелерин бузуу (281-берене)	152	167	134	119	111
башка кылмыштар	-	1	-	2	2
Компьютердик маалыматтар чөйрөсүндөгү кылмыштар	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Өткөн беш жылда мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар боюнча кароого багытталган иштердин саны 2014-жылы 1,4 миңден 2018-жылы 1,2 миңге чейин же 13 пайызга кыскарды. 2018-жылы каралган иштердин олуттуу үлүшү башкаруу тартибине каршы кылмыштарга (36 пайызга жакын) жана кызматтык кылмыштарга (33 пайызга жакын) туура келген (Таблица 8.6).

Таблица 8.6: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан мамлекеттик бийликке каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Сотко жөнөтүлгөн иштердин саны					
Бардыгы	1 378	1 243	1 249	937	1 199
анын ичинен:					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	106	129	134	168	190
анын ичинен:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (299-берене)	68	89	94	123	26
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик же террористтик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-1, 299-2, 299-3 - беренелер)	-	-	-	-	-
башка кылмыштар	38	40	40	45	164
Кызматтык кылмыштар	732	542	466	204	391
анын ичинен:					
коррупция (303-берене)	7	3	4	5	1
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	368	252	218	83	216
мамлекеттик контролдоо органынын кызмат адамдары тарабынан мыйзамсыз текшерүү жүргүзүү (304-1-берене)	-	-	1	-	-
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	81	54	40	24	41
кыйноо (305-1-берене)	-	-	-	-	2
бюджеттик каражаттарды мыйзамсыз пайдалануу (308-берене)	7	7	2	1	1
паракорлук (313-314-берене)	73	86	80	42	34
башка кылмыштар	196	140	121	49	96
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	197	237	249	180	190
анын ичинен:					
317-334-беренелерде каралган кылмыштар	17	17	20	14	13
336-339-беренелерде каралган кылмыштар	179	218	227	164	177
башка кылмыштар	1	2	2	2	-
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	343	335	400	385	428
анын ичинен:					
укук коргоо органынын кызматкерин жана аскер кызматчысын өлтүрүү (340-берене)	2	4	2	2	7
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	144	120	157	78	125
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	61	69	121	107	146
башка кылмыштар	136	142	120	198	150

	2014	2015	2016	2017	2018
Айыпталуучулардын саны, адам					
Бардыгы	1 899	1 700	1 670	1 165	1 605
анын ичинен:					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	126	133	145	193	251
анын ичинен:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (299-берене)	72	91	97	144	26
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик же террористтик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-1, 299-2, 299-3 - беренелер)	-	-	-	-	-
башка кылмыштар	53	42	48	49	225
Кызматтык кылмыштар	1 144	909	762	318	625
анын ичинен:					
коррупция (303-берене)	44	22	17	18	4
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	565	437	382	135	363
мамлекеттик контролдоо органынын кызмат адамдары тарабынан мыйзамсыз текшерүү жүргүзүү (304-1-берене)	-	-	2	-	-
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	146	105	61	34	64
кыйноо (305-1-берене)	-	-	-	-	6
бюджеттик каражаттарды мыйзамсыз пайдалануу (308-берене)	14	10	4	1	1
паракорлук (313-314-берене)	107	130	112	57	52
башка кылмыштар	268	205	184	73	135
Сот адилеттигине каршы кылмыштар	216	242	263	187	195
анын ичинен:					
317-334-беренелерде каралган кылмыштар	30	17	27	15	14
336-339-беренелерде каралган кылмыштар	185	223	234	170	181
башка кылмыштар	1	2	2	2	-
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар	414	416	500	401	534
анын ичинен:					
укук коргоо органынын кызматкерин жана аскер кызматчысын өлтүрүү (340-берене)	2	4	3	2	7
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	162	149	189	59	136
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	79	94	167	118	213
башка кылмыштар	171	169	141	222	169
Токтотулган иштердин саны					
Бардыгы	545	517	392	370	476
анын ичинен:					
Конституциялык түзүлүшкө жана мамлекеттин коопсуздугуна каршы кылмыштар	6	8	7	11	21
анын ичинен:					
улуттук (этностор аралык), расалык, диний же регион аралык кастыкты козутуу (299-берене)	4	4	6	7	3
экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, жайылтуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик же террористтик уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап колдонуу (299-1, 299-2, 299-3 - беренелер)	-	-	-	-	-
башка кылмыштар	2	4	1	4	18

8.6 табл. уландысы

	2014	2015	2016	2017	2018
Кызматтык кылмыштар анын ичинен:	246	245	182	176	272
коррупция (303-берене)	1	1	-	-	-
кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануу (304-берене)	122	129	70	83	164
мамлекеттик контролдоо органынын кызмат адамдары тарабынан мыйзамсыз текшерүү жүргүзүү (304-1-берене)	-	-	-	-	-
кызматтык ыйгарым укуктардан аша чабуу (305-берене)	27	24	18	22	17
кыйноо (305-1-берене)	-	-	-	-	2
бюджеттик каражаттарды мыйзамсыз пайдалануу (308-берене)	1	2	-	2	2
паракорлук (313-314-берене)	30	29	23	18	22
башка кылмыштар	65	60	71	51	65
Сот адилеттигине каршы кылмыштар анын ичинен:	134	96	63	42	60
317-334-беренелерде каралган кылмыштар	14	7	11	4	6
336-339-беренелерде каралган кылмыштар	119	88	51	37	50
башка кылмыштар	1	1	1	1	4
Башкаруу тартибине каршы кылмыштар анын ичинен:	159	168	140	141	123
укук коргоо органынын кызматкерин жана аскер кызматчысын өлтүрүү (340-берене)	2	-	2	-	-
мамлекеттик чек арадан мыйзамсыз өтүү (346-берене)	19	5	8	1	-
документтерди, мамлекеттик сыйлыктарды, штамптарды, мөөрлөрдү, бланктарды колго жасоо, даярдоо, сатуу же алардын жасалмаларын пайдалануу (350-берене)	59	71	58	47	43
башка кылмыштар	79	92	72	93	80

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы тынчтыкка жана адамзаттын коопсуздугуна каршы жана аскердик кылмыштар боюнча 43 иш сотко жөнөтүлгөн, бул 2014-жылга салыштырмалуу 1,3 эсеге көп (Таблица 8.7).

Таблица 8.7: Башкы прокуратура органдары, Ички иштер министрлиги жана башка иликтөө органдары тарабынан аскердик кылмыш боюнча жана тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар боюнча сот инстанцияларына жөнөтүлгөн иштердин саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Сотко жөнөтүлгөн иштердин саны					
Аскердик кылмыштар	33	55	44	37	43
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	5	26	15	17	6
Айыпталуучулардын саны, адам					
Аскердик кылмыштар	36	60	45	38	43
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	5	39	22	19	7
Токтотулган иштердин саны					
Аскердик кылмыштар	27	3	16	6	3
Тынчтыкка жана адамзат коопсуздугуна каршы кылмыштар	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Таблица 8.8: Мыйзамдардын аткарылышына көзөмөл кылган Башкы прокуратура органдарынын ишмердиги

	2014	2015	2016	2017	2018
Аныкталган мыйзамсыз укуктук актыларга жарыяланган нааразылыктар анын ичинен:	3 264	2 556	2 630	2 534	1 184
канаатандырылган	3 186	2 517	2 595	2 500	1 171
четке кагылды	26	1	5	2	-
Мыйзам бузууларды жоюу тууралуу киргизилген сунуштамала	3 832	3 451	3 498	3 607	2 402
Мыйзам бузууларды жоюу тууралуу киргизилген жазма эскертүүлөр	3 118	2 348	2 229	2 135	1 432
Сактык киргизилген	1 166	657	553	408	209
Тартипке келтирүү өндүрүшүн же административдик укук бузуу өндүрүшү жөнүндө киргизилген токтомдор	1 259	1 031	1 051	1 105	457
Прокурордун көрсөтмөсү боюнча тартиптик жоопкерчилигине тартылган адамдардын саны	4 845	4 482	4 657	4 991	3 138
Административдик тартипте жазаланган адамдардын саны	681	602	608	702	323
Кылмыш иши козголгон	458	347	286	285	334

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Өткөн беш жылда Башкы прокуратура органдары тарабынан аныкталган айрым мыйзамдуулуктун беренелери боюнча мыйзам бузуулардын саны 2014 - жылы 8,8 миңден 2018-жылы 5,2 миңге чейин же 40,4 пайызга төмөндөгөн. Бирок, 2018-жылы 2017-жылга салыштырганда мындай бузуулардын саны, тескерисинче, 1,3 эсеге көбөйгөн. Мыйзамдардын айрым беренелери боюнча Башкы прокуратура органдары тарабынан аныкталган мыйзам бузуулардын жалпы санынын эң көп үлүшүн мамлекеттик органдардын жер мыйзамдары, административдик ишмердиги, ошондой эле менчик менен байланышкан бузуулар түздү (Таблица 8.9).

Таблица 8.9: Башкы прокуратура органдары тарабынан аныкталган мыйзамдуулуктун айрым беренелери боюнча мыйзам бузуулардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Мыйзамдуулуктун айрым беренелери боюнча мыйзам бузуулар аныкталган анын ичинен:	8 772	6 684	6 888	4 106	5 227
менчик жөнүндө анын ичинде:	779	604	710	597	494
мамлекеттик менчик	361	287	416	297	256
муниципалдык менчик	418	317	294	300	238
ишкерлердин укуктарын жана инвестициялык ишти коргоо жөнүндө	304	323	383	279	156
жер мыйзамдуулугу жөнүндө	2 351	1 529	1 614	1 641	1 126
шаар куруу жана архитектура жөнүндө	-	-	-	-	318
салык мыйзамдуулугу жөнүндө	260	200	184	111	116
бажы мыйзамдуулугу жөнүндө	33	7	12	6	13
мамлекеттик органдардын административдик ишмердиги жөнүндө	685	665	735	826	573
жаратылыш коргоо мыйзамдуулугу жөнүндө	361	277	246	245	220
транспорт жана жол кыймылынын коопсуздугу жөнүндө	-	-	-	-	165
өндүрүштүк аткарылыш жөнүндө	-	-	-	-	117
баңгизат каражаттарын, психотроптук заттарды жана прекурсорлорду мыйзамсыз жүгүртүү менен күрөшү	282	144	185	156	104
улуттар аралык жек көрүүчүлүктөн жана экстремизм	470	369	318	245	160
башка мыйзамдар	3 247	2 566	2 501	2 595	1 665

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы Башкы прокуратура органдары тарабынан коррупцияга каршы иш-аракеттер тууралуу мыйзамынын бузулганы боюнча 3 миңге жакын учурлары болгон, бул 2014-жылга салыштырганда 1,6 эсеге көп. Ушундай мыйзам бузуулардын жалпы санындагы эң чоң үлүшү кирешелерди декларациялоого (46 пайызга жакыны), мамлекеттик сатып алууларга (23 пайыздан ашык), коррупцияга каршы күрөшүү (19 пайызга жакыны), ошондой эле мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат менен байланышкан бузууларга (12 пайызы) туура келди (Таблица 8.10).

Таблица 8.10: Башкы прокуратура органдары тарабынан коррупцияга каршы иш-аракеттери жөнүндө мыйзам бузуулардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Мыйзам бузуулар аныкталган - бардыгы	1 914	1 672	1 661	1 793	2 985
анын ичинде:					
коррупцияга каршы иш-аракеттер жөнүндө	765	625	755	685	561
мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө	469	463	476	643	697
киреше декларациясы жөнүндө	282	245	138	75	1 365
мамлекеттик граждандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө	398	339	292	390	362
банк жана банктын ишмердиги жөнүндө	-	-	-	-	4
лицензиялык-уруксат берүү ишмердик жөнүндө	-	-	-	-	85

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Өткөн беш жыл аралыгында Башкы прокуратуранын органдары тарабынан адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин сактоо чөйрөсүндө табылган мыйзам бузуулардын саны 2014-жылы 2,6 миң 2018-жылы 1,9 миңге чейин же 28 пайызга кыскарды. Мындай мыйзам бузуулардын жарымынан көбүн социалдык укуктарды коргоого, 21 пайызга жакыны жарандардын кайрылууларын кароо тартибине байланыштуу мыйзамдарды бузуулар түзгөн (Таблица 8.11).

Таблица 8.11: Башкы прокуратура органдары тарабынан адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин сактоо чөйрөсүндө мыйзам бузуулардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Мыйзам бузуулар аныкталган - бардыгы	2 608	2 328	2 022	1 983	1 873
анын ичинде:					
социалдык укуктарды коргоо жөнүндө	1 602	1 499	1 320	1 304	1 032
анын ичинде мыйзам бузуу жөнүндө					
эмгек мыйзамы	1 309	1 243	1 053	1 039	837
пенсия мыйзамы	88	92	79	94	71
социалдык камсыздандыруу	205	164	189	171	124
жарандардын саламаттыгын сактоо жөнүндө	-	-	-	-	154
эркектер менен аялдар үчүн бирдей укуктар менен бирдей мүмкүнчүлүктөрдүн мамлекеттик кепилдиктери жөнүндө	209	207	184	219	89
ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын укуктары жана кепилдиктери жөнүндө	-	-	-	-	83
жарандардын кайрылууларын кароо тартиби жөнүндө	797	622	517	460	386
миграция жөнүндө	-	-	-	-	36
башка мыйзамдар	-	-	-	-	93

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

2018-жылы Башкы прокуратура органдары тарабынан жашы жете электердин укуктары жана кызыкчылыктары жөнүндө мыйзам бузуулардын 1,5 миң учуру аныкталган, бул 2014-жылга салыштырмалуу 11 пайызга аз. Аныкталган мыйзам бузуулардын түзүмүндө жашы жете электердин арасында укук бузуулардын алдын алуу боюнча мыйзам бузуулардын жогору үлүшүнүнүн сакталышы уланууда (2018-жылы 27 пайыз). Үй-бүлөнү, энеликти, аталыкты жана балалыкты коргоо боюнча мыйзамды бузуулардын үлүшү бир кыйла өстү (2014-жылы 18 пайыздан 2018-жылы 27 пайызга чейин) (Таблица 8.12).

Таблица 8.12: Башкы прокуратура органдары тарабынан аныкталган жашы жете электердин кызыкчылыктары жана укуктары жөнүндө мыйзам бузуулардын саны

	2014	2015	2016	2017	2018
Мыйзам бузуулар аныкталган - бардыгы	1 663	1 566	1 642	1 656	1 476
анын ичинде:					
билим берүү жөнүндө	410	366	359	293	258
эмгек жөнүндө	146	100	102	106	93
жетим балдардын укуктарын коргоо жөнүндө	199	175	177	189	181
үй-бүлөнү, энеликти, аталыкты жана балалыкты коргоо жөнүндө	296	387	427	485	398
жашы жете электердин арасындагы укук бузуулардын алдын-алуу жөнүндө	337	328	335	341	400
жашы жете электердин арасында баңгилик карша күрөшүнүн абалы жөнүндө	62	57	54	69	-
башка мыйзамдар	213	153	188	173	146

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

9

**КӨП КӨРСӨТКҮЧТӨР
БОЮНЧА КЛАСТЕРДИК
ИЗИЛДӨӨ**

9. КӨП КӨРСӨТКҮЧТӨР БОЮНЧА КЛАСТЕРДИК ИЗИЛДӨӨ

Үй-бүлөдөгү зордук-зомбулукка карата мамиле

«Кыргызстан 2018» көп көрсөткүчтөр боюнча кластердик изилдөөсүндө (КККИ) аялдарын/ өнөктөштөрүн сабоого карата, респонденттер ар кандай абалдарда күйөө/өнөктөшү тарабынан аялын/ өнөктөшүн сабоону акталган катары эсептейби, ушул тууралуу болгон суроолордун жардамы менен 15-49 жаш курактагы аялдар менен эркектердин мамилесине баа берилген. Бул суроолордун максаты аялдар күтүлүүдөгү айрым гендердик ролдорду сактабаган учурда дисциплинардык жаза чаралар катары (коомдо аялдар төмөн статуска ээ болгон шарттарда) зомбулуктун коом тарабынан акталышын каттоодон турат. Бул суроолорго карата аялдардын жоопторун 9.1-таблицасынан табууга болот.

2018-жылы Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети жана Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги тарабынан «Кыргызстан 2018» көп көрсөткүчтөр боюнча кластердик изилдөө жүргүзүлгөн. Изилдөөдө үй-бүлөлүк зомбулукка карата суроолор камтылган, 15-49 жаштагы аялдар үчүн Жекече сурамжылоо жыйнагы колдонулган. Изилдөөгө 15-49 жаш курактагы 5,7 миң аялды камтуу менен 7 200 үй чарбасы катышкан. КККИ «Кыргызстан 2018» үчүн тандоонун ушул көлөмү шаарларда жана айылдарда, ошондой эле региондордо улуттук деңгээлде балдардын жана аялдардын абалы тууралуу ишенимдүү көрсөткүчтөрдү алууну камсыздады.

КККИ 2018 жыйынтыктары көрсөткөндөй, 15-49 жаш курактагы аялдардын дээрлик үчтөн бир бөлүгү (30 пайыздан ашыгы) күйөөсү/өнөктөшү төмөнкү себептердин жок дегенде бири боюнча өздөрүнүн аялдарын сабоого укуктуу деп эсептешет: (1) эгер ал ага айтпай үйдөн чыкса, (2) эгер ал балдарына камкордук көрбөсө (бакпаса), (3) эгер ал күйөөсүнө каяша айтса, (4) эгер ал күйөөсүнө жыныстык жакындыктан баш тартса, (5) эгерде бышырып жаткан тамак күйүп кетсе, (6) эгер ал үй иштери менен алектенбесе. Аялдар, балдары жөнүндө аял кам көрбөгөн (24,0 пайыз), күйөөсүнө айтпай туруп үйдөн чыккан (16,4 пайыз), же күйөөсүнө каяша айткан (16,2 пайыз) жана үй иштерин жасабаган (11,9 пайыз) учурларда, үй-бүлөлүк зордук-зомбулукту көп актайт. Сурамжыланган аялдардын жалпы санынын 8,4 пайызы эгерде күйөөсүнө/өнөктөшүнө жыныстык жакындыктан баш тартса, ал эми 5,9 пайызы эгерде тамак күйүп калса, аялын/өнөктөшүн урууга же сабап салууга укуктуу деп эсептешет.

Зомбулукту актоону көбүнчө үй-бүлөлүү аялдар (33,1 пайыз), жакыр (38,3 пайыз) жана орто кирешелүү (38,1 пайыз) үй чарбаларындагы аялдар, ошондой эле негизги жалпы билими бар аялдар (48,6 пайыз) көрсөтүшөт. Ушундай келтирилген учурларда, айыл жерлеринин тургундары (35,3 пайыз), ошондой эле 20-24 жаштагы аялдар (33,6 пайыз) күйөөсү тарабынан жасалган зордук-зомбулукту көбүнчө акташат.

Ош (43,3 пайыз), Чүй (41,3 пайыз), Нарын (31,7 пайыз) жана Жалал-Абад (31,3 пайыз) облустарында жана Ош шаарында жашаган аялдар (32,0 пайыз), башка аялдардан көп учурда, ушул келтирилген алты себептин кайсынысы боюнча болбосун күйөөсү тарабынан болгон зордук-зомбулукту кабыл алат. Күйөөсү тарабынан болгон зомбулуктун эң аз кабыл алынуусу Бишкек шаарында (16,7 пайыз), Баткен (20,1 пайыз) жана Ысык-Көл (20,8 пайыз) облустарында аныкталган. (Таблица 9.1).

Таблица 9.1: Үй бүлөдөгү зомбулукка карата болгон мамиле (аялдар)

Күйөөсү аялын сабоого укуктуу деп эсептеген 15-49 жаш курагындагы аялдардын пайыздык үлүшү, Кыргызстан, 2018

Күйөөсү аялын сабоого укуктуу деп эсептеген аялдардын пайыздык үлүшү:									
	эгер ага айт-пастан, үйдөн чыкса	эгер балдарына кам көрбөсө	эгер ал ага каяша айтса	эгер ал жыныстык жакындашуудан баш тартса	эгер анын тамагы күйүп кетсе	ушул беш себептин бирөөсү	эгерде ал үй иштерин аткарбаса	ушул алты себептин бирөөсү	Аялдардын саны
Бардыгы	16,4	24,0	16,2	8,4	5,9	29,9	11,9	30,3	5 742
Жери									
Шаар	11,2	17,5	10,2	5,3	3,5	22,1	8,1	22,5	2 250
Айыл	19,8	28,2	20,0	10,4	7,4	34,8	14,3	35,3	3 492
Облустар									
Баткен	18,2	15,9	11,4	2,6	0,5	20,1	0,7	20,1	393
Жалал-Абад	18,3	22,3	15,8	9,7	4,2	30,4	11,1	31,3	904
Ысык-Көл	7,2	16,6	6,9	0,5	2,7	18,7	11,0	20,8	419
Нарын	15,1	24,7	18,0	7,0	6,8	31,4	11,2	31,7	237
Ош	28,5	37,1	28,2	20,6	13,9	43,1	21,8	43,3	1 188
Талас	11,4	14,1	10,7	2,7	2,9	22,3	5,5	23,0	216
Чүй	17,4	34,2	23,8	7,8	8,9	41,2	18,5	41,3	873
Бишкек ш.	5,4	12,0	5,0	2,7	1,0	16,5	4,4	16,7	1 260
Ош ш.	22,9	24,9	16,3	6,0	2,8	31,8	7,8	32,0	253
Билими									
Мектепке чейин же жок/Башталгыч	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	18
Негизги жалпы	32,5	41,1	33,4	19,7	14,7	48,1	25,4	48,6	613
Орто жалпы	19,3	27,1	19,4	9,7	6,8	33,8	13,4	34,1	2 283
Кесиптик башталгыч/орто	13,9	20,8	13,5	7,2	4,6	27,2	9,5	27,7	1 164
Жогорку	8,5	15,6	7,1	3,2	2,0	19,6	6,1	20,1	1 665
Үй-бүлөлүк абалы									
Расмий (эмес) никеде турат	19,0	26,5	18,4	9,8	6,5	32,7	12,8	33,1	4 166
Расмий (эмес) никеде турган	15,3	21,6	14,4	10,1	6,8	26,1	11,8	26,3	440
Расмий (эмес) никеде турган эмес	7,5	15,7	8,7	2,7	3,0	21,0	8,6	21,8	1 136

(*) - Көрсөткүчтөр 25тен кем өлчөнбөгөн байкоолорго негизделген.

График 9.1: Көрсөтүлгөн жагдайларда күйөөсү өзүнүн аялын сабоого укуктуу деп эсептеген шаардык жана айылдык аялдардын пайыздык үлүшү

Коопсуздукту сезүү

Коркунуч тууралуу суроолор, мисалы, коопсуздукту сезүү жана кылмыштуулукту көйгөй катары кабыл алуу жөнүндө суроолор, респонденттер тарабынан күндөлүк турмушта коопсуздукту кабыл алуудагы деңгээлин көрсөтөт. Бул суроолордун маанилүүлүгү, мындай кабыл алуулар адамдардын жүрүү эркиндигин чектей тургандыгы жана алар коопсуздугунун коркунучтары менен күрөшүүгө кандай таасир бере турганы менен шартталган.

9.2-таблицада өзүнүн жашаган кварталында караңгыда өзү жалгыз бара жатканда аялдар өздөрүн коопсуз сезе алышабы ошол тууралуу маалыматтар келтирилди жана 9.3-таблицасында аялдар өзү жалгыз түнүчүндө үйүндө калганда өздөрүн коопсуз сезе алышабы ошол тууралуу маалыматтар келтирилди.

Көп көрсөткүчтөр боюнча кластердик изилдөөлөрдүн (КККИ) жүрүшүндө 15-49 жаш курактагы аялдардын, өз районунда сутканын караңгы мезгилде жеке коопсуздуктун деңгээли боюнча, пикирлери изилденген. Жалпысынан сурамжыланган аялдардын дээрлик жарымы (47 пайызы) өздөрүнүн району боюнча караңгы мезгилде түнүчүндө өздөрүн коопсуздукта сезишет. Ошол эле учурда, ар бир төртүнчү аял (25 пайыз) түнүчүндө өзүн коопсуз сезе албаганын, ал эми сурамжылоого катышкандардын үчтөн бирине жакыны (30 пайыз) сутканын караңгы мезгилинде эч качан жалгыз жүрбөй турганын айтышты.

Ошол эле учурда айыл тургундары (52,3 пайыз), 40-49 жаш курактагы аялдар (55 пайызга жакын) жана жалпы орто билимдүүлөр (49,4 пайыз), ошондой эле кедей (51,5 пайыз) жана орто жетишкендикте жашаган (50,3 пайыз) үй-чарбаларындагы аялдар өзүнүн районунда караңгы киргенден кийин деле өздөрүн коопсуз сезишет.

Изилдөөлөрдүн жыйынтыгы боюнча талдоо аялдардын коопсуздугун баалоо боюнча кээ бир регионалдык айырмачылыктарды көрсөттү. Ош (62,1 пайыз), Баткен (56,2 пайыз) жана Ысык-Көл (20,8 пайыз) облустарынын, ошондой эле Ош шаарынын жашоочуларынын жарымынан көбү (52,4 пайыз) өзүнүн районунда сутканын караңгы мезгилинде жалгыз жүргөндө өздөрүн коопсуз сезээрин айтышты. Ошону менен бирге аларга салыштырмалуу Талас облусунда (21,3 пайыз) жана Бишкек шаарында (33,5 пайыз) жашаган аялдар ушундай эле кырдаалда өзүн коопсуз сезе алышпайт, ошондой эле, алар жөн эле күндүн караңгы учурунда жалгыз эч качан чыкпай турганын билдирди (тиешелүүлүгүнө жараша, 50,8 жана 32,9 пайыз) (Таблица 9.2).

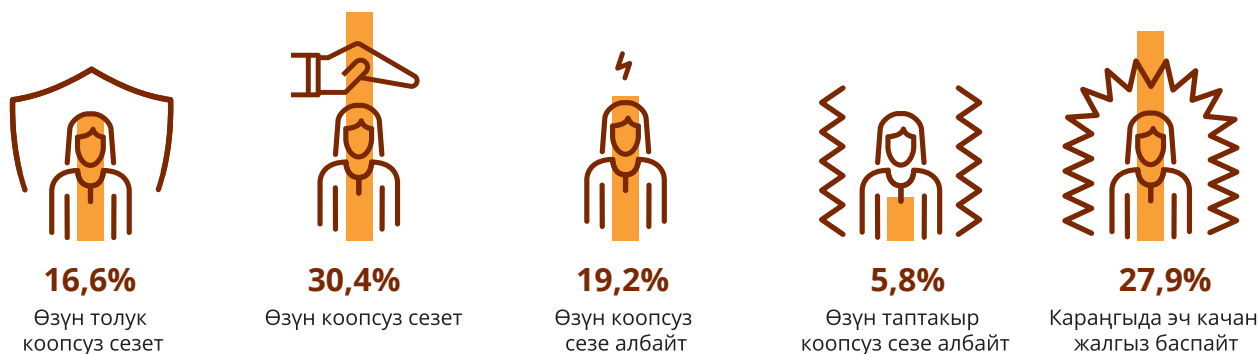
Таблица 9.2: Коопсуздукту сезүү (аялдар)

Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз бараткан кезде өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша 15-49 жаш курактагы аялдарды пайыздык бөлүштүрүү, Кыргызстан, 2018

	Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз баратканда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдарды пайыздык бөлүштүрүү					Бардыгы	Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз баратканда өзүн коопсуз сезген аялдардын пайыздык үлүшү ¹	Аялдардын саны
	өзүн толук коопсуз сезет	өзүн коопсуз сезет	өзүн коопсуз сезе албайт	өзүн таптакыр коопсуз сезе албайт	караңгыда эч качан жалгыз баспайт			
Бардыгы	16,6	30,4	19,2	5,8	27,9	100,0	47,0	5 742
Жери								
Шаар	8,5	30,4	21,3	8,9	30,9	100,0	38,9	2 250
Айыл	21,9	30,4	17,9	3,8	26,0	100,0	52,3	3 492
Облустар								
Баткен	14,2	42,0	22,6	1,3	19,8	100,0	56,2	393
Жалал-Абад	25,3	18,0	24,0	3,6	29,1	100,0	43,3	904
Ысык-Көл	1,4	50,6	12,1	7,0	28,9	100,0	51,9	419
Нарын	20,5	21,6	30,0	12,8	15,2	100,0	42,0	237
Ош	35,6	26,5	8,1	2,6	27,2	100,0	62,1	1 188
Талас	3,9	17,4	23,4	4,5	50,8	100,0	21,3	216
Чүй	11,8	37,9	24,8	4,5	20,9	100,0	49,7	873
Бишкек ш.	3,0	30,4	22,1	11,6	32,9	100,0	33,5	1 260
Ош ш.	17,4	35,0	13,7	3,8	30,1	100,0	52,4	253
Жаш курагы (жылдар менен)								
15-19	12,7	27,3	17,3	5,0	37,7	100,0	40,0	826
15-17	13,1	28,2	18,0	4,3	36,4	100,0	41,3	555
18-19	11,9	25,4	15,7	6,6	40,4	100,0	37,3	271
20-24	15,0	26,2	18,2	6,5	34,0	100,0	41,3	876
25-29	15,2	28,4	19,8	7,4	29,2	100,0	43,5	947
30-34	16,3	32,1	17,8	5,9	27,8	100,0	48,5	888
35-39	17,2	32,2	23,4	4,1	23,2	100,0	49,4	740
40-44	17,3	36,0	20,0	5,2	21,6	100,0	53,3	758
45-49	24,2	31,9	18,7	6,0	19,1	100,0	56,1	706
Билими								
Мектепке чейин же жок/Башталгыч	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100,0	(*)	18
Негизги жалпы	18,3	26,5	18,3	3,1	33,7	100,0	44,8	613
Орто жалпы	20,1	29,3	18,3	4,6	27,8	100,0	49,4	2 283
Кесиптик башталгыч/ орто	14,5	31,5	20,9	5,5	27,5	100,0	46,1	1 164
Жогорку	12,6	32,7	19,7	8,8	26,2	100,0	45,3	1 665

(*) - Көрсөткүчтөр 25тен кем өлчөнбөгөн байкоолорго негизделген.

График 9.2: Коопсуздукту сезүү (аялдар). Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз баратканда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдардын пайыздык үлүшүн бөлүштүрүү

2018 Көп көрсөткүчтөр боюнча кластердик изилдөөдөнүн (КККИ) жыйынтыктары аялдардын, сутканын караңгы мезгилинде үйүндө алардын коопсуздук деңгээли боюнча, пикирине баа берүүгө мүмкүнчүлүк түздү. Ошентип, сутканын караңгы мезгилинде үйдө жалгыз калган аялдардын көпчүлүгү (72,9 пайызга) өздөрүн коопсуз сезе алышат. Бирок, ар бир алтынчы аял (16,9 пайызга) ушундай жагдайда өздөрүн коопсуз сезе албастыгын белгиледи, алардын арасында айыл тургундары (18,1 пайыз), 35-39 курактагы жаш аялдар (9,4 пайызга) жана 15-17 жаш курактагы жашы жете электер (9,5 пайыз) басымдуулук кылышты.

Ысык-Көл (82,0 пайыз), Ош (81,5 пайыз) жана Чүй (76,7 пайыз) облустарынын, ошондой эле Бишкек шаарынын (80,5 пайыз) көпчүлүк тургундары өздөрү жалгыз сутканын караңгы мезгилинде үйүндө калганда өздөрүн коопсуздукта сезээрин ырасташты. Талас (48,2 пайыз) жана Баткен (55,9 пайыз) облустарында жашаган аялдар мындай шарттарда өзүн азыраак коопсуз сезүү менен бирге сутканын караңгы мезгилинде (тийиштүүлүгүнө жараша, 20,5 жана 16,8 пайыз) эч качан үйдөн чыкпастыгын белгилешти.

Изилдөөнүн маалыматы боюнча, өзүнүн району боюнча сутканын караңгы мезгилинде жалгыз жүргөн жана сутканын караңгы мезгилинде үйүндө жалгыз калган учурда өздөрүн таптакыр коопсуздукта сезбеген аялдардын үлүшү, жалпысынан республика боюнча 7,6 процентти түзгөн. Алардын арасында шаардык жашоочуларынын (10,4 пайыз), 20-29 жаштагы (10 пайызга жакын), 40-49 жаштагы (77,8 пайыз) аялдардын, жогорку билими барлардын (9,7 пайыз) үлүшү басымдуу болгон. (Таблица 9.3).

Таблица 9.3: Коопсуздукту сезүү (аялдар)

Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша 15-49 жаш курактагы аялдарды пайыздык бөлүштүрүү, Кыргызстан, 2018

	Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдарды пайыздык бөлүштүрүү					Бардыгы	Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезген аялдардын пайыздык үлүшү	Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз баратканда жана караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезбеген аялдардын пайыздык үлүшү	Аялдардын саны
	өзүн толук коопсуз сезет	өзүн коопсуз сезет	өзүн коопсуз сезбейт	өзүн толук коопсуз сезбейт	караңгыда эч качан жалгыз калышпайт				
Бардыгы	33,5	39,3	13,5	3,4	10,3	100,0	72,9	7,6	5 742
Жери									
Шаар	29,0	46,2	11,4	3,4	10,0	100,0	75,2	10,4	2 250
Айыл	36,4	34,9	14,8	3,3	10,6	100,0	71,4	5,7	3 492

9.3 табл. уландысы

Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдарды пайыздык бөлүштүрүү	Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезген аялдардын пайыздык үлүшү					Бардыгы	Караңгы киргенде өзүнүн району боюнча жалгыз ба-ратканда жана караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезбеген аялдардын пайыздык үлүшү	Аялдардын саны	
	өзүн толук коопсуз сезет	өзүн коопсуз сезет	өзүн коопсуз сезбейт	өзүн толук коопсуз сезбейт	караңгыда эч качан жалгыз калышпайт				
Облустар									
Баткен	10,7	45,2	25,1	2,1	16,8	100,0	55,9	2,5	393
Жалал-Абад	37,6	22,7	23,7	3,1	12,9	100,0	60,2	5,7	904
Ысык-Көл	6,7	75,3	6,4	3,5	8,1	100,0	82,0	7,5	419
Нарын	36,6	25,0	27,3	9,9	1,1	100,0	61,6	17,1	237
Ош	50,1	31,4	5,2	2,7	10,6	100,0	81,5	4,2	1 188
Талас	11,4	36,8	28,4	2,9	20,5	100,0	48,2	6,2	216
Чүй	43,6	33,0	11,9	2,9	8,5	100,0	76,7	6,0	873
Бишкек ш.	27,1	53,4	8,8	3,6	7,1	100,0	80,5	13,5	1 260
Ош ш.	33,8	34,9	11,9	3,3	16,2	100,0	68,7	5,9	253
Жаш курагы (жылдар менен)									
15-19	30,1	37,6	14,8	3,8	13,7	100,0	67,7	7,3	826
15-17	28,1	37,8	14,2	4,8	15,1	100,0	65,9	7,4	555
18-19	34,4	37,1	16,0	1,8	10,7	100,0	71,5	6,9	271
20-24	31,0	37,7	12,6	4,4	14,3	100,0	68,7	8,9	876
25-29	31,3	40,2	14,7	2,9	10,9	100,0	71,5	8,8	947
30-34	35,7	39,6	11,2	2,9	10,6	100,0	75,3	7,4	888
35-39	32,6	40,0	16,3	2,5	8,6	100,0	72,6	5,7	740
40-44	34,1	43,7	12,3	3,1	6,7	100,0	77,8	6,9	758
45-49	41,2	36,5	12,2	3,8	6,2	100,0	77,8	7,7	706
Билими									
Мектепке чейин же жок/ Башталгыч	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100,0	(*)	(*)	18
Негизги жалпы	32,2	35,8	14,5	4,2	13,2	100,0	68,0	5,7	613
Орто жалпы	34,4	35,1	15,1	4,2	11,3	100,0	69,5	7,2	2 283
Кесиптик башталгыч/ орто	31,6	43,6	13,3	2,0	9,6	100,0	75,1	6,1	1 164
Жогорку	34,2	43,4	11,1	2,8	8,6	100,0	77,5	9,7	1 665

График 9.3: Коопсуздукту сезүү (аялдар). Караңгыда үйдө жалгыз калганда өзүн коопсуз сезүүсүнө жараша аялдарды пайыздык бөлүштүрүү

Виктимизация

Кылмыштуулук курмандыктардын жана коомчулуктун жашоосуна чоң таасирин тийгизе алышы мүмкүн. Кылмыштын курмандыктары дене бойлук жана психологиялык жактан жабыр тартышы мүмкүн, ошондой эле мүлкүн жана кирешесин жоготот. Мындан тышкары, кылмыштуулук кылмыштуу иш-аракеттердин алдын алуу жана/же жоюу үчүн коомго керек болушу мүмкүн болгон чаралар түрүндө коомго олуттуу зыян алып келиши мүмкүн³.

9.4-таблицада, ар түрдүү анкеталык мүнөздөмөлөр боюнча бөлүштүргөндө, сурамжылоого чейин акыркы үч жана бир жылдын ичинде тоноонун жана кол салуунун курмандыгы болгон аялдар пайыздык катышта берилди.

Сурамжылоонун маалыматтарына ылайык, 15-49 жаш курактагы 5,3 пайыз аялдар акыркы үч жылда дене бойлук зомбулуктун (тоноо же кол салуу) курмандыктары болушканын билдиришкен, ал эми 2,2 пайыз респондент аялдар акыркы жылда кабылышкан. Аталган убакыт аралыгында көбүнчө Чүй облусунун (тийиштүүлүгүнө жараша 13,6 жана 6,3 пайыз) жана Бишкек шаарынын (6,8 жана 3,1 пайыз) жашоочулары зомбулук курмандыктары болду. Тоноочулукка же кол салуу коркунучуна дуушар болуу 18-19 жаштагы аялдар арасында бир канча жогору.

Таблица 9.4: Талап-тоноонун жана кол салуулардын курмандыктары (аялдар)

Акыркы 3 жылда, акыркы жылда жана акыркы жылда бир нече жолу талап-тоноонун жана кол салуунун жана тоноонун жана кол салуунун курмандыктары болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү, Кыргызстан, 2018

	Курмандыгы болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү:						Дене бойлук зомбулуктун курмандыктары болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү: талап-тоноо же кол салуу			Аялдардын
	талап-тоноо ^A			кол салуу ^B						
	акыркы 3 жылда	акыркы жылы	акыркы жылда бир нече жолу	акыркы 3 жылда	акыркы жылы	акыркы жылда бир нече жолу	акыркы 3 жылда	акыркы жылы	акыркы жылда бир нече жолу	
Бардыгы	4,3	1,8	0,3	1,1	0,4	0,1	5,3	2,2	0,4	5 742
Жери										
Шаар	4,5	2,1	0,4	1,2	0,5	0,1	5,6	2,5	0,5	2 250
Айыл	4,1	1,7	0,3	1,1	0,4	0,1	5,1	2,1	0,4	3 492

	Курмандыгы болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү:						Дене бойлук зомбулуктун курмандыктары болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү: талап-тоноо же кол салуу			Аялдардын
	талап-тоноо ^А			кол салуу ^В			акыркы 3 жылда	акыркы жылы	акыркы жылда бир нече жолу	
	акыркы 3 жылда	акыркы жылы	акыркы жылда бир нече жолу	акыркы 3 жылда	акыркы жылы	акыркы жылда бир нече жолу				
Облустар										
Баткен	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	393
Жалал-Абад	3,0	0,4	0,0	1,5	0,5	0,2	4,5	0,9	0,2	904
Ысык-Көл	0,8	0,7	0,0	0,4	0,0	0,0	1,2	0,7	0,0	419
Нарын	2,1	1,4	0,3	1,3	0,3	0,0	3,4	1,7	0,3	237
Ош	2,0	1,1	0,3	0,4	0,0	0,0	2,5	1,1	0,3	1 188
Талас	2,2	1,2	0,0	0,9	0,0	0,0	3,1	1,2	0,0	216
Чүй	12,3	5,2	0,9	1,9	1,2	0,1	13,6	6,3	1,1	873
Бишкек ш.	5,2	2,5	0,5	1,6	0,6	0,0	6,8	3,1	0,5	1 260
Ош ш.	3,4	1,4	0,0	1,0	0,5	0,5	3,9	1,7	0,5	253
Жаш курагы (жылдар менен)										
15-19	3,9	1,7	0,5	1,0	0,0	0,0	4,9	1,7	0,5	826
15-17	3,2	1,1	0,4	0,5	0,0	0,0	3,7	1,1	0,4	555
18-19	5,4	3,0	0,6	1,9	0,0	0,0	7,2	3,0	0,6	271
20-24	4,2	2,1	0,3	1,2	0,2	0,1	5,4	2,3	0,4	876
25-29	4,7	1,8	0,7	1,3	0,9	0,2	5,8	2,6	1,0	947
30-34	4,2	1,6	0,1	1,9	0,7	0,0	6,0	2,3	0,1	888
35-39	4,3	2,1	0,4	1,0	0,3	0,1	5,3	2,4	0,5	740
40-44	4,8	2,0	0,4	0,7	0,4	0,0	5,2	2,3	0,4	758
45-49	3,5	1,6	0,0	0,8	0,4	0,0	4,3	1,9	0,0	706

График 9.4: Талап-тоноонун жана кол салуулардын курмандыктары (аялдар). Курмандыгы болгон 15-49 жаш курактагы аялдардын пайыздык үлүшү:

(*) - Көрсөткүчтөр 25тен кем өлчөнбөгөн байкоолорго негизделген.

³ БУУ баңгизаттар жана кылмыштуулук боюнча башкармалыгы жана БУУ Европа экономикалык комиссиясы. Виктимологиялык сурамжылоолорду өткөрүү боюнча колдонмо. Женева: БУУ. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Crime-statistics/Manual_on_Victimization_surveys_2009_web.pdf.

^А Бул жерде тоноочулук күч колдонуу менен же аны колдонуу коркунучу менен адамды бир нерседен ажыратуу же ажыратуу үчүн аракет катары аныкталат

^В Бул жерде кол салуу дене бойлук кол салуу катары аныкталат

МЕТОДОЛОГИЯЛЫК ТҮШҮНДҮРМӨЛӨР

Кылмыштуулук – убакыттын белгилүү мезгилинин ичинде конкреттүү аймакта жасалган кылмыштарды камтыган жана сандык жана сапаттык көрсөткүчтөрдү мүнөздөгөн социалдык-укуктук кубулуш.

Кылмыштуулук деп, жазык мыйзамы менен коомдук кооптуу, күнөөлүү жана жазалоочу деп каралган аракеттер (аракет же аракетсиздик) таанылат (КР КК 8-берене).

Катталган кылмыштуулук – аныкталган жана расмий каттоого алынган жазык мыйзамы менен каралган коомдук кооптуу аракет.

Оор жана өзгөчө оор кылмыш – жогорку коомдук коркунучту көрсөтүүчү атайылап же абайлабастан жасалган аракеттер. Кылмыштуулуктун оордугу Кылмыш-жаза кодексинин беренелеринин санкциялары менен каралган катуу жазалоонун максималдуу мөөнөтү менен аныкталат.

Экономикалык кылмыш – товарларды өндүрүү, бөлүштүрүү, керектөө, анын ичинде кызматтык макамды мыйзамсыз пайдалануу менен байланышкан чөйрөдө жасалган жазыктык-жазалоочу аракеттер.

Кылмыш кылган адамдар – күнөө коюлган же жазык иши айыптоо акты менен сотко жөнөтүлгөн, ички иштер органдарында расмий каттоого алынган адамдар.

Урулук – башканын мүлкүн жашыруун уурдоо.

Алдамчылык – башканын мүлкүн алдоо же ишенимден кыянаттык менен пайдалануу жолу менен бирөөнүн мүлкүн ээлеп алуу же мүлк укугуна ээ болуу.

Ыйгарып алуу же коротуп жиберүү – ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу.

Тоноо – бирөөнүн мүлкүн ачык эле ээлеп алуу.

Карактоо – өмүргө же ден соолукка коркунучтуу болгон зомбулук көрсөтүү менен, же болбосо мындай зомбулукту колдоном деп коркутуу менен жасалган башка бирөөнүн мүлкүн ээлеп алуу максатындагы кол салуу.

Энбаштык – коомго карата урматсыздыкты билдирген, жарандарга карата зомбулук көрсөтөт деп коркутуу (же аны колдонуу коркунучу менен), ошого тете мүлктү жок кылам же зыянга учуратам деп коркутуу менен коштолгон, коомдук тартипти же жалпыга бирдей жүрүш-туруш ченемдерин одоно бузган аракеттер атайылап жасалган.

Соттолгондордун курамы – соттолгондордун жалпы санынын жыныс, жаш курак, соттор тарабынан дайындалган жазалоо чаралары, жасалган кылмыштардын түрлөрү боюнча бөлүнүшү.

Соттолгондордун саны отчеттук мезгилде мыйзамдуу күчүнө кирген соттордун жалпы юрисдикциядагы өкүмдөрү боюнча аныкталат.

Соттуулуктун коэффициенттери – 14 жана андан улуу жаштагылардын 100 миңине алгандагы соттолгондордун саны. Бул көрсөткүчтү эсептөөдө отчеттук мезгилдин 1-январына карата 14 жана андан улуу жаштагылардын туруктуу саны пайдаланылат.

Кылмыш ишин козгоо – бул ыйгарым укуктуу кызмат адамынын кылмыштын жетишерлик белгилери бар экендиги аныкталгандыгына жана иш козгоодон баш тартуу үчүн негиздин жоктугуна байланыштуу төргөө аракеттеринин өндүрүшүн баштоо зарылчылыгы жөнүндөгү жазык-процессуалдык мыйзам менен каралган чечими.

Кайрадан козголгон кылмыш иши – өндүрүшкө кайрадан кабыл алынган жазык иши.

Прокурордун протести – прокурор же анын орун басары тарабынан укуктук акты даярдаган орган, же кызмат адамы, же жогору турган орган, же кызмат адамы берген мыйзамга карама-каршы келген укуктук актка киргизилген протест же процессуалдык мыйзам менен каралган тартипте сотко кайрылуу.

Прокурордун көрсөтмөсү – прокурор же анын орун басары тарабынан кечиктирбей кароого жаткан бузууларды жоюуга ыйгарым укуктуу органга же кызмат адамына киргизилген мыйзам бузууларды жоюу тууралуу көрсөтмө.

Мыйзамды бузууга жол берилбестик жөнүндө эскертүү – укук бузуулардын алдын алуу максатында жана укукка жат жосундардын даярдалып жаткандыгы жөнүндө маалыматтар болсо прокурор же анын орун басары кызмат адамдарына, коомдук уюмдардын жетекчилерине жана башка адамдарга мыйзамды бузууга жол берилбестик жөнүндө жазуу жүзүндө эскертүүсүн жөнөтөт.

Административдик укук бузуу – (же административдик жосун) ал үчүн мыйзамдарда административдик жоопкерчилик каралган, мамлекеттик же коомдук тартипке, жарандардын укуктарына жана эркиндиктерине, башкаруунун белгиленген тартибине, менчиктин бардык түрлөрүнө кол салган укукка каршы, күнөөлүү (атайылаган же байкабастыктан) аракет же аракетсиздик.

Болгон калк – каттоо учурунда ушул аймакта болгон калк, буга убактылуу жашагандар да кирет. Каттоолордун ортосундагы жылдарда демографиялык абалды учурдагы каттоонун билдирүүлөрүн эсепке алуу менен бирге акыркы каттоонун маалыматтарынын негизинде туруктуу калкка кезектеги баа берилет.

Туруктуу калк – каттоо учурунда ушул аймакта туруктуу жашаган калк, буга убактылуу жок болгондор да кирет. Каттоолордун ортосундагы жылдарда демографиялык абалды учурдагы каттоонун билдирүүлөрүн эсепке алуу менен бирге акыркы каттоонун маалыматтарынын негизинде туруктуу калкка кезектеги баа берилет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИНИН 2020-ЖЫЛЫ ЧЫГАРА ТУРГАН БАСЫЛМАЛАРЫНЫН ГРАФИГИ

Мезгилдүүлүгү Чыгаруу мөөнөттөрү

Комплекстүү статистикалык басылмалар

“Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы жөнүндө” басылмасы	айлык	айдын 18-санына чейин, кварталдык-отчёттук айдан кийинки айдын 20-санына чейин
“Кыргыз Республикасы жана региондор” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук кварталдан кийинки айдын 3-декадасы
“Кыргызстан” кыскача статистикалык маалымдамасы	жылдык	апрель
“Кыргызстан цифраларда” жыйнагы	жылдык	июнь
Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы	жылдык	декабрь
“Кыргызстандагы туризм 2015-2019” жыйнагы	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкердик 2015-2019” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялар менен ишканалардын ишмердиги - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	октябрь

Улуттук эсептер статистикасы

“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	декабрь
2017 жылдагы “Ресурстар-Пайдалануу таблицалары (РПТ)”	жылдык	октябрь

Финансылар статистикасы

“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын кирешесин калыптандыруу” статистикалык бюллетени	жылдык	5-июнь, отчеттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын өз ара карыздарынын абалы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	5-июнь, отчеттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын товардык-материалдык баалуулуктарынын камсыздыгы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	5-июнь, отчеттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын финансы секторундагы ишканалардын ишмердиктеринин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык	22-апрель отчеттук мезгилден кийинки 50-күнү
“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансылары - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	октябрь

Өнөр жай статистикасы

“Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 15-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	октябрь

Курулуш жана инвестиция статистикасы

“2019-жылдын инвестиция жана курулуш боюнча жылдык отчетту иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
---	--------	----------

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
“Кыргыз Республикасынын инвестициялары - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Айыл чарба статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын аймагында мал чарба продуктуларынын негизги түрлөрүн өндүрүү” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 9-күнү
“Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тоңдурманы айдоо” статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын аягына чейин	отчеттук мезгилден кийинки айдын 9-күнү
“2020-жылы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмүнүн жыйналышы жөнүндө” статистикалык бюллетень	жылдык	январь
“Кыргыз Республикасынын областары жана районунда 2020-жылдын түшүмү үчүн айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянттары” статистикалык бюллетени	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	ноябрь
“Тоют өндүрүү жөнүндө отчет” статистикалык бюллетени	жылдык	декабрь
“2019-жылдын башына карата малдардын жана үй канаттуулардын эсебинин жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	март
Керектөө рыногунун жана кызмат көрсөтүүлөрдүн статистикасы		
“Сооданын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 20-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	октябрь
Баалардын статистикасы		
“Кыргыз Республикасы боюнча товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси”	айлык	отчеттук мезгилден кийинки 12-күнү
“Кыргыз Республикасындагы баалар” жыйнагы	жылдык кварталдык	март отчеттук мезгилден кийинки 45-күнү
“КМШнын айрым өлкөлөрүндөгү өнөр жай продукциясынын негизги түрлөрүнө өндүрүүчүлөрдүн баалары” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки 30-күнү
Эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы		
“Жумушчулардын саны жана эмгек акысы боюнча жылдык отчеттордун жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Жумуштуулук жана жумушсуздук” 2019-жылы үй чарбанын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган изилдөөсүнүн жыйынтыгы	жылдык	октябрь
Тандап изилдөө статистикасы		
Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздук жана жакырчылык боюнча маалыматтык бюллетени	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки 50-күнү
“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Тышкы экономикалык ишмердик статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	октябрь

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
Демографиялык статистика		
“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы - 2015-2019” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Социалдык статистика		
“Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Айлана-чөйрө статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү анын ичинде Ысык-Көл аймагынын экологиялык абалын коргоо” статистикалык бюллетени	жылдык	август
“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө” жыйнагы	жылдык	сентябрь

**Кыргыз Республикасындагы укук
бузуулар жана укук тартиби, 2014-2018**

Статистикалык жыйнак

Жооптуу чыгаруучулар:
Рахманова Ж., Сооромбаева Д.

Техникалык редактор: :
Власова Н.

Компьютердик:
«Нара-Вара» дизайн-студиясы